

J e g y z ő k ö n y v

az **Országos Köznevelési Tanács**

2004. január 8-án, csütörtökön, 10 órakor
az Oktatási Minisztérium (Budapest, Szalay utca 10-14.)
101. számú tanácstermében megtartott üléséről

Napirend:

1. Előterjesztés kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
Előadó: Friss Péter főosztályvezető
2. Javaslat a kerettantervi pályázat bírálati szempontjaira
Előadó: Friss Péter főosztályvezető
3. Előterjesztés a „Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 46/2001. (XII. 22.) OM-rendelet módosításáról
Előadó: Brassói Sándor főosztályvezető-helyettes
4. Előterjesztés a 2004/2005. tanév rendjéről
Előadó: Juhász József vezető főtanácsos

Elnököl: dr. Loránd Ferenc

Jegyzőkönyvvezető: Ipacsné Pavlászky Éva és Varga Erzsébet (Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége beszédgyorsíró szolgálata)

Az ülés résztvevői

Az Országos Köznevelési Tanács részéről:

Dr. Loránd Ferenc, az OKNT elnöke
Dr. Szenes György, az OKNT alelnöke
Dr. Báthory Zoltán
Dr. Dobos Krisztina
Dr. Hadházy Tibor
Dr. Hoffmann Rózsa
Horn György
Dr. Karlovitz János
Dr. Kozma Tamás
Kompaktor Emília
Liskó Ilona
Nagy József
Dr. Szabados Lajos
Szakács Mihályné dr.
Dr. Vágó Irén
Vass Miklós
Vekerdy Tamás

Az Oktatási Minisztérium részéről:

Friss Péter
Kosinszky Zsuzsa
Szabó Imre

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 06 perc)

DR. LORÁND FERENC, az OKNT elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Kedves Kollégák! Jó reggelt, boldog új évet kívánok mindenkinek, jó munkát mára. Mielőtt a napirend jóváhagyására sor kerülne, szeretném körünkben nagy tisztelettel és örömmel köszönteni Kozma Tamást, és átnyújtani Kozma Tamásnak Magyar Bálint felkérő levelét, hogy foglalj el helyed ebben a díszes társaságban. *(Dr. Kozma Tamás: Köszönöm szépen. - Dr. Loránd Ferenc átadja a megbízólevelet dr. Kozma Tamásnak.)*

Breznyszászky Lászlótól tegnap este érkezett egy e-mail, hogy váratlan megbetegedés miatt nem tud jönni, látom, hogy Farkas István kimenekítette magát *(Derültség.)* vagy kimentette magát, Kelemen Elemér szintén vizsgáztat, Vágó Péternél szomorú gyászeset történt, ezért nincs jelen, Trencsényi László pedig azért - és ugyanez vonatkozik Kelemen Elemérré is -, mert vizsgáztat, és mert bizonytalanság volt, illetve eredetileg 15-ében maradtunk és azt tettük vissza a 8-ai dátumra, aki már átprogramozta magát, nem tudott rajta változtatni. Ennyit tudok a távollévókról.

Szeretnék a napirend jóváhagyása előtt egy dologra kitérni, ami számomra némi meglepetést okozott, és mert az OKNT-t érinti, ebben a személyes válaszomban vagy állásfoglalásomban szeretném részben elmondani, másrészt a véleményeteket kérni.

Annak idején kaptunk egy levelet a Független Pedagógus Fórumtól, és akkor megkérdezték tőlem, hogy itt ki lehet-e osztani. Mondtam, hogy természetesen. Ez a január 22-i ülésre szóló meghívás volt, amelynek a műfaját fórumnak jelölték meg a meghívók. Már ebben a meghívásban szó esett arról, hogy az OKNT meghívott tagjai - ez elsősorban arra a tíz tagra vonatkozott, mint kiemelt meghívottakra, akiket a szakmai szervezetek választottak - itt majd választ adnak arra vagy ismertetik azt, hogy mely kérdésekben hogyan foglaltak állást és az álláspontjukat mivel indokolták. Ennek a meghívólevélnek számomra már akkor volt egy beszámoltatás melléklete vagy felhangja, ezért erre nem is válaszoltam akkor, mert gondoltam, hogy nem kívánok, különösen nem az OKNT nevében, hiszen felhatalmazásom sincs rá.

A következő meghívásban már jelöltetett az, hogy kik a meghívottak, ahol az OKNT ezen tíz tagja, majd szakmai szervezetek tagjai, pedagógusok, közoktatási intézmények vezetői. Tehát nem az a teljes kör, amely a választást megejtette, „szakmai szervezetek”, ez a határozott névelő nélkül nyilvánvalóan olyan szakmai szervezetet jelent, amely meghívást kapott. Az a szakmai szervezet például nem, amelyik engem jelölt. Majd tegnap, szabadságról hazajöve kinyitom az e-mailemet, és ezen megtalálom azt a meghívót, Barlai Katinak egy nagyon kedves, személyemhez szóló pár soros levelének kíséretében, hogy ugye, ott leszek, mert szeretné a nevemet feltüntetni a meghívottak listáján, amelyet közre szeretne adni a sajtóban.

A mellékelt meghívó két napirendi pontot tartalmaz. Az egyik napirendi pont így szól: Beszámoló az Országos Köznevelési Tanács eddigi munkájáról. Visszajelzés a szakmai szervezeteknek, a közoktatás gyakorlati szereplőinek. Előadók: Báthory Zoltán, Hoffmann Rózsa, Karlovitz János, Szenes György, Vekerdy Tamás.

Nekem már feltűnt ez a beszámoló, mert ha egyszer ez a szakmai szervezet az Országos Köznevelési Tanács eddigi munkájáról be akarja számoltatni az Országos Köznevelési Tanácsot, akkor az én meggyőződésem szerint ezt először az OKNT elnökével illetet volna egyeztetni, illetve ha ez a megkeresés hozzám megérkezik, akkor erre természetesen nem adtam volna választ anélkül, hogy testületi felhatalmazást ne kérjek rá. Nem válaszoltam Katinak azért, mert szerettem volna ismertetni, hogy nekem ezzel kapcsolatban milyen aggályom van, és mindjárt elmondani, hogy nekem a világon semmi problémám nincs azzal, hogy ha egy szakmai szervezet a közoktatás-politika vagy az oktatásügy aktuális kérdéseiről olyan megbeszélést tart, amelyre kiemelt hangsúllyal hívja meg az OKNT tagjait, mint szakembereket, akik elmondják a véleményüket az adott kérdésben. De itt az Országos Köznevelési Tanács munkájáról beszámolni anélkül, hogy a Tanács erre felhatalmazást adna, anélkül, hogy a Tanács ezzel

valakiket megbízna, vagy a szerepeket kiosztaná legalább, hogy akkor ki, miről számol be és mi értendő ezen a beszámoláson, ez nekem nem stimmel.

Ennyit szerettem volna elmondani, és akkor még egyet (*Dr. Vekerdy Tamás jelentkezik.*), még mielőtt Vekerdy Tamásnak megadom a szót. Megkérdeztem telefonon Báthory Zoltánt és megkérdeztem Szenes Györgyöt, hogy velük egyeztették-e ezt, tudnak-e arról, hogy ők itt előadóként szerepeltek, és azt a választ kaptam, hogy nem, ilyen megkeresés őket nem érte.

Most Vekerdy Tamás - mert nyilván ez ügyben akarsz valamit mondani.

DR. VEKERDY TAMÁS: Igen. Ugyanezt. E-mailt kaptam Barlai Katitól, hogy a szokások szerint találkozni szeretnének a választók a delegáltakkal - el tudok-e jönni. Már volt egyszer egy ilyen találkozó, arra nem tudtam elmenni. Én válaszoltam neki, hogy el tudok jönni. Ennyi történt. Semmiféle beszámolót nem vállaltam el. Megdöbönt ez, és természetesen még a mai napon lemondom a részvételemet, mert ezt mélyen inkorrektnek tartom.

ELNÖK: Zoli, utána Karlovitz János.

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Szeretném elmondani, hogy ugyanabban a cipőben vagyok: meghívott Barlai Kati talán december közepén egy e-mailben, erre én válaszoltam, hogy igen, szívesen elmegyek - de arról szó sem volt, hogy előadást tartanék bármiről. Ezért tehát nem is megyek el, lemondom a részvételemet. Ez a válaszom.

ELNÖK: Karlovitz János, Hoffmann Rózsa, Dobos Krisztina - jegyezze, Zsuzsa, hogy el ne vétsem a sorrendet.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Ugyanazt tudom mondani az elejéről, hogy ilyen meghívót én nem kaptam, csak azt, hogy részvétel. Azt mondom, azért nem olyan súlyos ez a dolog, hogy ne menjünk el, de beszámolót, természetesen, én sem kívánok tartani - gondolom, egyikünk sem. Erről nem volt szó, a beszámolóról, de mindig örömmel vesz részt az ember Horn Gyuriéknál is találkozókon, meg a Tanosz is... Ezek a találkozások nem rosszak. A „beszámoló” szót kellene valahogy törölni vagy tisztázni, és akkor helyrehozható szerintem.

ELNÖK: Rózsa - úgy is, mint tiszteletbeli elnök.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Igen, de csak egy hajszálnyival van több információm a dolgról, mint elnök úrnak, illetve a megnevezetteknek. Annyit tudok magyarázatként előadni, hogy, ha jól emlékszem, novemberben volt közgyűlése a Független Pedagógus Fórumnak, és ott született ez az elhatározás. Volt ennek egy előzménye az Országos Köznevelési Tanács megalakulását követő néhány hónapon belül, és ott minden résztvevő úgy nyilatkozott, hogy ennek van értelme, ez jó. Elnök úr is tartott ott előadást. Akkor a Fórum úgy gondolta, hogy ebből jó lenne hagyományt teremteni, tehát akkor szervezzünk ismét egy ilyen találkozást. Eddig tudok a történésekről.

Ami a továbbiakat illeti, én azt hiszem, hogy nem inkorrektiségről van szó, hanem egy kicsit talán ügyetlenségről vagy kapkodásról. Megjegyzem, ebből a felolvasásból értesültem róla én is, hogy nekem is előadást kellene tartanom, pedig Katival elég jó személyes nexusom van, de nekem sem szólt. Talán az ünnepi készülődés zuhatagában rosszul fogalmazta meg a dolgokat.

Ha jól értelmeztem, amit elnök úr felolvasott, akkor még nem ment ki semmiféle meghívó, hanem azt kérdezte az e-mailben, hogy elnök úr el tud-e menni, mert csak az után küldené ki. Ezt tehát tervezetként tessenek értelmezni, és természetesen nem kell vállalni - én legalábbis így gondolom, Katit ismerve, akitől távol áll mindenféle inkorrekttség.

Ha a „beszámoló”-t - ami szerintem egy szerencsétlen megfogalmazás - kicseréljük egy „találkozás”-ra, egy „beszélgetés”-re, akkor mindjárt más a dolog színezete. Akkor azt kell mérlegelni, hogy vállalja-e a Köznevelési Tanács, hogy egy ilyen találkozón részt vesz, ahová meg fogja hívni Kati, vagy meg akarja hívni a szakmai szervezeteket. Tehát erről kellene dönteni.

Még egyszer mondom: én se kaptam semmit, nem tudok semmiről, de szerintem semmi inkorrekttség, semmi jóvátehető nem történt, csak az idő egy kicsit előrehaladott. Január 8-a van, tehát valószínűsítem, hogy ettől a választól függ, hogy utána milyen meghívók mennek ki a szakmai szervezeteknek. Pusztán erről van szó.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Dobos Krisztina.

DR. DOBOS KRISZTINA: Magam is kaptam egy telefonos meghívást, és nyilvánvaló, hogy ez egy találkozó. Én úgy érzem, hogy mindenkinek el kellene menni, ugyanúgy, ahogy Horn Györgyénél is volt idén decemberben - én ugyan nem kaptam meghívót oda, ennek ellenére szívesen elmegyek a legközelebbire, merthogy az előzőn ott voltam.

Én tehát arra kérem elnök urat és a többi OKNT-tagot, ne úgy tekintse, mert ez egy találkozási lehetőség, és ugyanúgy, mint ahogy Horn Gyuriénél az volt, hogy mindenki elmondta, ő mit gondol az OKNT előző évi tevékenységéről, feltehetőleg most is ugyanez a gondolat. Legfeljebb a „beszámoló” módosítását kérjük. Nem gondolnám, hogy Barlai Kati számonkérőszéket kívánna játszani. Azt kérem, inkább beszéljünk vele telefonon, és zárjuk le most azzal, hogy így nem, hanem elnök úr hívja fel, vagy beszéljen vele, és tisztázzuk. Rossz lenne, ha egy rosszul megfogalmazott mondat miatt most elzárkóznánk.

ELNÖK: Köszönöm. Horn György - más nem volt -, utána én.

HORN GYÖRGY: Tekintettel arra, hogy itt már kétszer is nevesítve voltam, csak reagálnék arra, hogy mi minden évben kétszer: decemberben és májusban elsősorban azokat a szakmai szervezeteket hívjuk meg, amelyeknek intézményei vannak: tehát a Gimnáziumok Országos Szövetsége, kollégiumok, tehát 40-valahány ilyen szervezet van, amelyeket meg szoktunk hívni erre a találkozóra. Sajnálom, hogy Dobos Krisztinát nem hívták meg, most decemberben is volt, éppen a fő napirend a kollégiumok voltak, Horváth István itt is van, arról beszéltünk elég alaposan és vállaltuk is, hogy majd idehozzuk a Köznevelési Tanács elé a kollégiumi felvetéseket.

Három dolgot javasolnék. Az egyik: egyetértek azzal, hogy a beszámoló egy nagyon rossz kifejezés, hogy a Köznevelési Tanács kérje meg a szervezőket, hogy egy „találkozó” címmel hirdesse ezt meg egyrészt, másrészt ha voltak ilyen meghívók - én ezt nem tudom, mert azok a szakmai szervezetek, amelyekkel kapcsolatban vagyok, nem kaptak ilyen meghívót, tehát nyilván ez majd lesz, vagy ez valahogy így lesz -, nem lehetne-e ezt úgy korrigálni, hogy akkor minden szakmai szervezetnek küldenének, most effektíve tényleg postán küldene a Független Pedagógus Fórum egy levelet, amiben az van, hogy találkozó itt és itt, ekkor, és akkor, ha már elterjedt a beszámoló - nem tudom, hogy elterjedt-e -, én is levélben kaptam, e-mailben Katitól, és tényleg úgy van, hogy mellette van egy nagyon kedves, barátságos magánlevél is, amit Kati írt.

A harmadik pedig, ami engem ebben a levélben is zavart és beszéltünk is róla, hogy én nagyon szerencsétlennek tartom ezt a politikai pártok és az OKNT egyidejű megjelenítését egy program keretében.

ELNÖK: Nem olvastam még fel, hogy két napirendi pont van. Megengeded, hogy itt félbeszakítsalak?

HORN GYÖRGY: Igen, ebben a levélben, amit kaptam, két napirend van.

ELNÖK: Ezen a találkozón 14 órától 16.30 óráig tartana ez a bizonyos beszámoló az OKNT eddigi munkájáról, és a második napirendi pont lenne egy félórás szünet után, 17 órától 18.30 óráig azzal a címmel, hogy „A jövő minősége = oktatás”, parlamenti pártok a köz- és szakoktatás legfontosabb kérdéseiről. Ennek van egy akusztikai kisugárzása az első napirendi pontra.

Tehát én nem szívesen veszem azt, hogy ha az OKNT szakmai tanácskozása egyetlen ülés keretében, egy napirend keretében történne, holott szeretnénk megőrizni a szakmai elkötelezettségből adódó függőségünket a szakma irányába, és nagyon rossz együttesen megjeleníteni a politikai pártokat, visszavetülhet a véleményünkre az, amit majd később a politikai pártok bizonyos kérdésekben mondanak.

HORN GYÖRGY: Akkor csak befejezném. Bocsánat, elnök úr, csak azt kérném, hogy nem lehetne-e azt kérni a Független Pedagógus Fórumtól, a levélből az derül ki, hogy a Köznevelésben kívánják Katiék ezt megjelentetni. Rózsa, tudsz erről valamit?

DR. HOFFMANN RÓZSA: Nem tudok az egészről semmit, még egyszer mondom. Nekem most már annyira laza a kapcsolat, szívesen vállalom közvetítést, de az egészben minimális, ennyit tudok az egészről, amennyit elmondtam.

HORN GYÖRGY: Jó, én is tudok beszélni Katival, hogy nem lehetne-e ezt megcsinálni, hogy tegyék közzé, hogy a szakmai szervezetek találkozója a Köznevelési Tanács tagjaival ekkor és ekkor. De engem az azért tényleg zavar, hogy a szövegkonnotáció olyan, hogy most először beszámoltatjuk a Köznevelési Tanácsot, aztán meghallgatjuk a pártokat, szóval azt gondolom, hogy ez azért nem egy jó menet. Egyébként nagyon szívesen elmegyek és tényleg Katival és egyáltalán a szervezettel semmilyen problémám, konfliktusom nincs. Ha lehetne ezt így módosítani, akkor szerintem ez működőképes lehetne. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Liskó Ilona kért szót, és utána engedélyt kérek arra, hogy valahogy összefoglaljam.

LISKÓ ILONA: Nem tudom, hogy miről van szó, mert elkéstem, bocsánat, de ez borzasztóan irritál engem, hogy a politikai pártokat ilyen leprásoknak tekintjük, akikkel nem megyünk be egy szobába. Végül is a politikai pártok oktatási elképzelései - hogy mondjam - szalonképes dolgok (*Derültség.*), szóval nem kellene azért a politikai pártokat ilyen mumusnak kikiáltani, akik nekünk nem partnerek mondjuk valamilyen fórumon való megjelenésben. Ráadásul az OKNT tagjainak a nagy része ezeknek a politikai pártoknak valamilyen módon szakértőjeként működik közre.

Tehát amit a politikai pártok a jövő oktatásáról megfogalmazznak, azok a jelen lévő embereknek részben a gondolatai. Tehát azt gondolom, hogy ez valami egészen furcsa dolog, hogy mi a politikai pártokkal ilyen furcsa viszonyba kerültünk.

HORN GYÖRGY: Szabad akkor reagálni?

ELNÖK: Igen, akkor Horn György válaszol.

HORN GYÖRGY: Bocsánat, ebben vitáznék: nem a politikai pártok ellen van kifogásom, hanem az ellen, hogy a Köznevelési Tanács, mint testület kerül itt megjelenítésre és a politikai pártok. Azt gondolom, hogy ez a két dolog különválasztandó. Úgy gondolom, hogy a szakmai szervezetekkel való beszélgetés sem testületi, hanem egyéni, tehát a Köznevelési Tanács tagjaként: Szabados Lajos vagy Horn György odamegy és elmondja, hogy ő erről meg erről ezt vagy azt gondolja. Tehát mi nem vagyunk egy olyanfajta legitim testület, amelyik kiáll

együtt a szakmai szervezetek elé és azt mondja, hogy az OKNT-nek közösen ez az álláspontja, mert a törvényben definiálva nem ez a jogosítványunk.

Vannak testületi jogosítványaink, azok viszont nem erre a beszámolóra irányulnak. Azt gondolom, hogy ez a két dolog nem a pártok, hanem az adott helyzet miatt nem kapcsolható össze. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Engedtessek meg akkor először egy baráti fejcsóválás Liskó Ilonának, hogy jobb dolog akkor hozzászólni egy napirendi ponthoz, ha az ember az elejétől végig hallja, mert különben olyan félreértések adódnak, mint hogyha itt valaki leprásnak nézte volna a politikai pártokat. Nem erről volt szó, nem ismétlem meg, hogy miről volt szó.

Tehát én is amellettt vagyok, hogy arra kell kérni a Független Pedagógus Fórumot, hogy változtassa meg a napirend címét, maradjon ez az, aminek a szövegen belül kiderülni látszott, hogy itt beszélgetés folyik pedagógus szakmai szervezetek, gyakorló pedagógusok, kutatók között az oktatás aktuális kérdéseiről.

Hivatkozás történt ma az Alapítványi és Magániskolák Egyesülete által kezdeményezett, december 9-ei találkozóra, mint hogyha analóg volna ezzel a találkozással. Szeretném közölni, hogy ebben szó sem volt arról, hogy itt az OKNT és a szakmai szervezetek találkoznak. Személyek kaptak meghívót és lassan már hagyomány az, hogy Luca nap táján összeülünk, hogy megbeszéljük a problémáinkat. Tehát nem analóg a két meghívó sem szövegében, sem szellemében.

Én a következőt mondom a magam nevében. 1.) Amennyiben a Független Pedagógus Fórum megváltoztatja a napirend címét arra, hogy „Beszélgetés az oktatás aktuális kérdéseiről vagy problémáiról szakmai szervezetek és OKNT-tagok között”, nem az OKNT, hanem az OKNT-tagok és a szakmai szervezetek képviselői között, 2.) amennyiben világossá válik, hogy itt nincsenek előadók, hogy itt az előadók nem léteznek, mint műfaj, hanem beszélgetőpartnerek vannak, és minden szakmai szervezet most már, aki minket megválasztott, aki tehát azon a szavazási procedúrán részt vett, amelynek révén bekerültünk, a szervezet címére erre meghívást kap, akkor én a magam részéről szívesen elmegyek, és mint Loránd Ferenc, aki mellesleg az OKNT elnöke, elmondom a véleményemet, ha egy szakmai kérdésben megkérdezik.

Még arra szeretném felhívni a figyelmet, ami egy kicsit azért nem lényegtelen, hogy soha ilyen áttekinthető, ilyen transzparens nem volt az Országos Köznevelési Tanács munkája, mint most, amióta nemcsak arról van szó, hogy újra szó szerinti jegyzőkönyv készülhet, amely az előző ciklusban takarékosági okokból leállított, nemcsak arról van szó, hogy ez hozzáférhető az OPKM-ben, hanem ez rajta van az interneten. Itt mindenki tájékozódhat arról, akit érdekel, hogy egy adott szakmai kérdésben az OKNT mely tagjai hogyan foglaltak állást és milyen módon érveltek.

Tehát minket tulajdonképpen az egész ország ebből a szempontból átláthat és beszámoltathat, elképzelést alakíthat ki arról, hogy hogyan dolgozunk.

Amennyiben ezeket a feltételeket vagy kéréseket - hogy finomabban fogalmazzak - a Független Pedagógus Fórum megfogadja, én igenlő választ fogok adni Barlai Katinak. Nem az OKNT nevében - szeretném mondani. Én „Kedves Feri!” címen kaptam egy kísérőlevelet, és „Kedves Kati!” megszólítással fogok válaszolni. De meg fogom mondani Katinak ebben a levélben is - amit nyilván tudni fog, mielőtt a levelet megkapja -, hogy ezt én ma itt fölvettem, mert kíváncsi voltam a véleményükre. Ennyivel lezárhatjuk? *(Egyetértő bólintások.)* Köszönöm szépen.

Akkor most kérem, hogy a napirendet vegyük elő. Egyetlen szóbeli kiegészítem van a napirendhez. Lesz egy úgynevezett egyebek - mint általában szokott lenni -, amelyen belül az egyik téma a pedagógusképzési bizottságnak egy javaslata, amelyet Brezsnyánszky László írásban megküldött. Személyes részvételében betegsége megakadályozta. Nem tudom, ezt megkapták-e a kollégák. *(Kosinszky Zsuzsa: Nem, mert ezt ma reggel kaptuk.)* Ez ma reggel érkezett, oda fogom adni. Ez egyperces ügy.

Azon kívül Vass Miklósnak egy felhívás-szövegjavaslata van, amit az egyebek között megtárgyalnánk.

Az előterjesztett napirend írásban mindenki előtt ott van. Van-e kiegészítés? Vekerdy Tamás!

DR. VEKERDY TAMÁS: Én nem kaptam meg a kollégiumi nevelés országos alapprogramját. *(Kosinszky Zsuzsa pótolja a hiányzó anyagot.)*

ELNÖK: Annyit ehhez az alapprogramhoz, hogy szövegszerűen csak a módosításokat kaptuk meg, és aki nincs képen, most csak azt olvasta, hogy e helyett a pont helyett ez kerül be, de nem kapta meg azt az alapszöveget, ami helyett. Ez egy rosszul előkészített napirend - ezt a kritikát jegyzőkönyvben is szívesen vállalom azoknak, akik kérték, hogy a napirendet tüzzük ki. Őszintén szólva én nem hetekkel előre szoktam készülni az OKNT-re, és elég későn vettem észre, hogy most már nem tudom, mi mi helyett került be. Sikerült megszereznünk, és lesz rá mód, hogy egybevegyük, nem olyan hosszú szöveg ez, és örülök annak, hogy meghívottként itt vannak azok a kollégák, akikkel találkoztunk a Horn Gyuriék rendezvényén, és számos kritikai észrevételük volt.

Kérdezem, van-e hozzászólás a napirendhez. *(Nincs jelzés.)*

Akkor szavazásra teszem fel a kérdést. Aki elfogadja, tegye fel a kezét! *(Szavazás.)*
Egyhangú igen.

Első napirendi pontunk előadója Friss Péter. Tiéd a szó, Péter.

FRISS PÉTER: Köszönöm szépen. Boldog új évet kívánok az OKNT valamennyi tagjának. Ez a kontinuitás jegyében történhet, mert ahol a legutóbbi ülésen téma volt ugyanez egy szakmai anyag keretében, tulajdonképpen annak a folytatásáról van szó: a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló rendelet tervezete - most már tervezetszerű szövegben - szerepel a testület előtt. A múltkori vita néhány pontjára szeretnék visszatérni, hiszen akkor már - szilveszter előtti hangulatban - részletes válaszra nem volt lehetőség. Most sem szeretnék részletes bevezetőbe kezdeni, de néhány elemről érdemes beszélni.

Visszaidézve a vitát és a vita tanulságait, a kerettanterv kiadásának értelmezéséről néhány gondolat. A kerettantervekről a törvény két kategóriában beszél. Egyrészt a miniszter által kiadott úgynevezett ajánlott kerettantervként kiadott kerettantervekről - ez a törvényi megfogalmazás -, amelyeket a miniszter elkészített, kiad, valamilyen módon, illetve a rendelet mellékleteként vagy önálló jogszabályként kiad.

A másik eljárási lehetőség, amikor valaki kerettantervet nyújt be jóváhagyásra. Ennek a jóváhagyásnak a rendjéről szól a mostani rendelet tervezete. A jóváhagyás folyamatában három lehetőség adódik: vagy nem hagyja jóvá - ez az egyszerűbb megoldás... *(Derültség.)* Már az eljárás rendjét illetően egyszerűbb megoldás, természetesen nem a kerettanterv szempontjából. Vagy a beadó, benyújtó szándékainak megfelelően, nyilvánosan, rendeletben kihirdeti, vagy nem hirdeti ki, csak a jóváhagyás tényét. Ezeket mind az oktatási törvény tartalmazza, és mindez annak kapcsán is lényeges, mert felvetődött a múltkori alkalommal a szerzői jog kérdése. Ha a jogszabályban kihirdetett dokumentumról van szó, annak szerzői jogi következményei nincsenek, hiszen nyilvános, jogszabályban kihirdetett dokumentum, szabadon felhasználható. Amennyiben a kihirdetés nem történik meg, akkor fűződnek hozzá azok a szerzői jogi következmények, amelyekkel a benyújtó és a jóváhagyással immár rendelkező ezt a kerettantervet a maga belátása szerint használhatja, adhatja tovább, hozhatja nyilvánosságra.

A másik ilyen elem, ami ehhez hozzátartozik - és a múltkori ülésen félreértést vagy talán nem teljesen pontos értelmezést lehetett érzékelni -, hogy nincs szó arról, hogy valamennyi iskolának, amelyik nem kihirdetett vagy kiadott kerettantervet kíván alkalmazni, a maga tantervét kerettantervként kellene jóváhagyatni. Az iskolák a nemzeti alaptanterv alapján a törvény keretei között helyi tantervet készítenek, illetve az ilyen helyi tantervek közül választhatnak, azt beépítik helyi tantervként a pedagógiai programba. Az iskola helyi

tantervének jóváhagyása a fenntartó hatásköre, amihez nem szükséges, hogy a helyi tanterv egyben az oktatási miniszter által kihirdetett kerettanterv is legyen. Ez a pénzügyek kapcsán jött elő, tudniillik, hogy ezek a pénzek, amik itt megjelennek, egy-egy iskola számára milyen terhet jelentenek. Az iskola számára ilyen jóváhagyatási kényszer nincsen. Az egy másik kérdés, hogy egy iskola úgy gondolja, úgy készíti elő a saját tantervét, hogy azt kerettantervi rangra kívánja emelni, és ezért jóváhagyásra benyújtja, akkor természetesen az azzal kapcsolatos lépések már e rendelet hatálya alá tartoznak, majd amikor a rendelet hatályos lesz.

Ehhez tartozik rögtön - és hadd kapcsoljam ide - a pénzügyek kérdése, amely szelődött a jelenlegi tervezetben az elmúltakhoz képest, nem utolsósorban az OKNT ülésén lezajlott vita hatására is. Azt az alapelvet, hogy az eljárási díj magának az eljárásnak a költségeit fedezze, sokféle kalkuláció után így tudtuk teljesíthetőnek látni, hogy ezekkel a számokkal, amelyek most szerepelnek, a minimálbérhez kötéssel, mindenféle számokkal. Elsősorban az OKÉV tapasztalataira alapoztunk, hiszen ott folyt ilyen típusú, kerettantervtől eltérő tantervi véleményeztetés, illetve akkreditálás, ennek megfelelően ott voltak ilyen típusú tapasztalatok. Ezek alapján, az OKÉV számításait figyelembe véve, ezt a javaslatot tesszük, amelyik jelenleg szerepel a leírtak között.

A harmadik vitatéma, ami még alternatívaként szerepelt a korábbi szakmai anyagban, az a kerettantervet akkreditáló testület létrejöttével és működésével kapcsolatos. A vélemények többsége, a konzultációk nyomán alakult ki az a javaslat, amely itt megfogalmazódik, és amelyben lényegében egy kettős minőségi kontroll lehetősége rajzolódik ki, amikor a miniszter dönt: a törvényben előírt OKNT-egyetértés, a Közoktatás-politikai Tanács véleményezése mellett. A KAT, amelyik az OKNT-től szervezetileg ebben megoldásban külön álló, megadja azt a lehetőséget, hogy ez a fajta kontroll már az OKNT elé kerülés előtt megfelelő minőségben megtörténjék.

Nyilván nem az OKNT-től való függetlenség adja meg ezt a kontroll-lehetőséget, hanem hogy attól függetlenül működő testület is megvizsgálja és előkészíti jóváhagyásra szakértők közreműködésével a benyújtott kerettanterveket.

Ennek megfelelően, mivel szakértők közreműködéséről van szó, szükségessé vált - erről elnök úr több alkalommal is szólt - az országos szakértői és vizsgáztatói névjegyzékről szóló hosszú című rendelet módosítása, ahol itt az utolsó, 12. §-ban, a zárórendeletek között ezzel a rendelkezéssel beemelődik abba a miniszteri rendeletbe a tantervi szakértői tevékenység és ezzel lehetővé válik, hogy ilyen típusú szakértői képzésre, felkészítésre, egyáltalán ilyen típusú szakértői tevékenységre szervezettebb formában is sor kerüljön.

Néhány pontosított szöveget szeretnék elmondani. Ezek talán inkább stilisztikai jellegűek, de mivel esetleg ilyen típusú hozzászólások lehetnek, talán ezzel a vitát segíteném.

A 6. §-ban, a 2. oldalon található (3) bekezdésben, a „szakértő az lehet, aki...” kezdetű mondatban „szakértőként az működhet közre”, itt nehogy félreérthető legyen, mintha itt a szakértő valamilyen minősítéséről esne szó, tehát szakértőként az működhet közre, aki tantervi szakértőként... stb. szerepel.

A 8. § (2) bekezdésében félreérthetőnek tűnik a megfogalmazás, „a jóváhagyáshoz csatolni kell...” kezdetű rész, a benyújtáshoz kell csatolni, mert a jóváhagyásnak a benyújtáskori feltétele, hogy ezeknek a kritériumoknak megfeleljen. Tehát a benyújtáshoz kell csatolni, ha a tanterv a nemzeti, etnikai kisebbségek iskolai nevelését, oktatását szolgálja, az érintett országos - és ez az újabb kiegészítés - kisebbségi önkormányzat egyetértését, a kisebbségi képviselők kérésére is, hiszen az országos önkormányzat az, amelyik szakmai kompetenciával rendelkezik ezekben a kérdésekben. Bár a szándék ugyanez volt, de itt a szöveg nem volt elég pontos.

A 8. § (8) bekezdésében a szövegjavaslat - ez is egy félreérthető mondat - úgy szól: a világnézetileg elkötelezett kerettantervet jóváhagyó határozatban ezt a tényt fel kell tüntetni, és a 9. §-ban ugyanez a megfogalmazás, az alternatív iskolák, illetve képviselőik által benyújtott és jóváhagyott kerettantervnél ezt a tényt a határozatban fel kell tüntetni.

Tehát itt azért lényeges, hogy a törvény rendelkezéseinek egy más értelmezését teszik lehetővé ezek a paragrafusok, alternatív iskolánál el lehet térni a NAT-tól és más törvényi

rendelkezésektől, tehát nyilván ezek alkalmazása adott esetben más jogszabályokhoz való igazodást is jelent.

Ezek voltak azok, amelyeket a szöveggel kapcsolatos pontosításokként szerettem volna még elmondani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Hozzászólásokat kérek.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Kérdésem van.

ELNÖK: Kérdések vannak először, bocsánat. Hoffmann Rózsa!

DR. HOFFMANN RÓZSA: Elnézést kérek, hogy ha gyengébb elméjű vagyok, mert én még mindig nem értem ezt a hármas jóváhagyást. Ezért tisztelettel kérem, ha nem rabolok túl sok időt, hogy értelmezze, hogy mit jelent az, hogy 1.) jóváhagyás esetén ajánlott kerettantervként kiadhatja, 2.) rendeletben kihirdetheti, 3.) jóváhagyó határozatot hozhat.

Nemcsak a szerzői jog szempontjából, hanem abból a szempontból is, hogy ennek akkor milyen következménye van. Ezzel összefügg a következő kérdésem is, amit megint csak nem értek, itt a 8. § (11) bekezdése azt mondja, hogy az oktatási miniszter az ajánlott kerettanterv kiadásához kikéri a KAT állásfoglalását, holott az egészet a KAT javasolja a miniszternek, de lehet, hogy ha az első kérdésekre választ kapok, akkor ez is világos lesz. Köszönöm.

ELNÖK: Más kérdés? Szenes György!

DR. SZENES GYÖRGY: Itt a kérdés szerint szeretném megfogalmazni, hogy örömmel láttam, hogy az eljárási díjak kapcsán történt változás. Mivel azonban várhatóan a kerettantervi jóváhagyási dömping nem holnap, holnapután lesz, mert most még csak az általános iskolák érdekeltek, annak is az első négy osztálya, várhatóan ez egy 5-6-8 éves folyamat. Nem lehetne-e az aktuális minimálbérhez kötni az eljárási díj fizetését, mert itt határozott összegek vannak megfogalmazva: 50 ezer, 10 ezer forint. Nem kellene-e ezt az aktuális minimálbérhez kötni, mert akkor nem kellene ezt állandóan módosíthatni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Más kérdés? Szabados úr, utána pedig Dobos Krisztina!

DR. SZABADOS LAJOS: Azt szeretném megkérdezni, hogy mivel most dömpingről beszélt Szenes György, amit most akarnak beadni, annak van-e határideje, mert azt tudjuk, hogy az előző OKNT-ülésen arról beszélgettünk, hogy bármikor be lehet adni, majd később is akármikor, és az volt, hogy ha valaki most adja be, az mentesül az eljárási díj alól. Ez igaz-e, és hogy most úgy kell beadni, mert Szenes György azt is érintette, hogy lényegében az 1-4. osztályban indul ez. Én egy kicsit aggályosnak tartanám, hogy ha most kellene beadni egy teljesen kész kerettantervet, nincs is rá idő.

Tehát ez mostanra vonatkozik-e, van-e eljárásdíj-mentesség, és ilyen kóbor hírként tudomásomra jutott, hogy a NAT kiegészítéseként a minisztériumban folytatnak olyan munkát, hogy első, második, harmadik évfolyamra is akarnak NAT-kiegészítésként idegen nyelvi NAT-ot készíteni.

Tudsz-e erről valamit, mi a helyzet? Köszönöm.

ELNÖK: Dobos Krisztina!

DR. DOBOS KRISZTINA: Az első kérdésem az lenne, hogy a helyi tanterv készítésénél - ez a 2. pont b) része - az alapműveltségi vizsga követelményeit figyelembe kell venni. Hol állunk az alapműveltségi vizsgával?

A második kérdésem az lenne, hogy a 4. §-ban szerepel az, hogy a jóváhagyási eljáráshoz szükséges, hogy a közoktatási törvénynek és a nemzeti alaptantervnek megfeleljen, majd a b) pontjában a 8/A § 1/a., /b., /c. pontjában előírtaknak is meg kell felelni. Ha meg kell felelni a közoktatási törvénynek, akkor miért különösen a 8/A 1., 2., 3., ráadásul 8/A § nincsen, ez egy kicsit problémás.

A harmadik kérdésem az lenne, hogy a szakértői vélemények nyilvánosak. Ezzel maximálisan egyetértek, csak itt jogi kérdéseink vannak, hogy ez mit jelent. Tehát egyetértek azzal, hogy legyen nyilvános, csak hogyan fogják megoldani?

A negyedik kérdésem pedig egy elvi kérdés, hogy ha a törvény azt írja elő, hogy a kerettanterv helyi tantervként is használható, akkor számomra az a háromféle absztrakciós szint, hogy NAT, kerettanterv és helyi tanterv, ezzel felborul. Tehát ha a kerettanterv olyan kidolgozottsági szintű, mint a helyi tanterv, akkor az elbírálás során komoly problémát fog jelenteni. Tehát a törvényben látok egy ellentmondást, szeretném, ha valaki feloldaná. Köszönöm.

ELNÖK: Marica!

SZAKÁCS MIHÁLYNÉ DR.: A szakértői kritériumokra szeretnék rákérdezni, azok között pedig egyetlenegy olyan követelmény szerepel, ami nem egészen világos. Tehát az adott szakterületen tudományos fokozattal rendelkező lehet szakértő. Milyen szakterület? Ez a 6. § 3. pontja.

KOMPAKTOR EMÍLIA: Milyen egyeztetési folyamaton ment végig ez a rendelet? Óriási problémám a rendelettel, hogy az oktatás-képzés és a gazdaság-munkaerőpiac szoros összhangjáról beszélünk, ennek szükségességéről, de az eljárási folyamatban nem látom ennek a garanciáit. Ha kérdésként akarom megfogalmazni: lesz-e lehetőségük arra a gazdaság szereplőinek, hogy erre a rendeletre tudjanak reagálni - az érdekképviselőkre gondolok, és természetesen a kamarákra, merthogy többek képviselőként ülök itt -, vagy csak ez a fórum ad lehetőséget arra, hogy a véleményünket kifejtsük. Köszönöm.

ELNÖK: További kérdés? *(Nincs jelzés.)* Akkor kérek, légy szíves a töled telhető gyorsasággal...

FRISS PÉTER: Megértettem.

Az absztrakciós szintek. A törvény úgy szól, hogy a miniszter ajánlott kerettantervet ad ki. Ez az egyik lehetőség, hogy ő kiad kerettantervet, amely kerettantervet megírat, és - nyilván az OKNT egyetértésével - kiad. Ettől függetlenül, egy külön helyen szabályozza a törvény a jóváhagyás rendjét. Nem a saját maga által kiadott kerettanterv jóváhagyását, hanem a benyújtott kerettantervek jóváhagyásának rendjét szabályozza. Ha szabad egy profán hasonlatot mondanom... - nem, ezt a hasonlatot később mondom el, akkor érthetőbbé válik *(Derültség.)*

ELNÖK: Attól függ, mennyire profán.

FRISS PÉTER: Annyira nem...

Erről szól a törvény. Ilyen értelemben a törvény két jellegű vagy két minősítésű kerettantervről beszél: a miniszter által ajánlott kerettantervként kiadottról és a jóváhagyásra benyújtottról - és a jóváhagyottról, természetesen. Ezek egybe is eshetnek, tehát lehetséges az - és itt komplikálódik tovább a dolog -, hogy egy kerettantervet, amelyet jóváhagyásra benyújtanak, minőségénél fogva a miniszter szeretne ajánlott kerettantervként kiadni. És itt jön akkor a profán hasonlat: ez olyan, mint egy borverseny, ahol nyilván sok jó minőségű bor szerepel, de vannak aranyérmesek, és több aranyérmes is lehet, természetesen. *(Dr. Báthory*

Zoltán: *Ez miért profán?*) Így, szilveszter után, talán még nem is annyira. *(Közbeszólások, derültség.)*

Ez van tehát a törvényben, a törvényből ez az értelmezés fakad. Arra tehát van módja és lehetősége a miniszternek, hogy például a jóváhagyásra benyújtott kerettantervekközül pályázat keretében kiválassza azokat is, amelyeket túl azon, hogy jóváhagy - ha megfelel a jóváhagyás kritériumainak - ajánlottként is kiad. A többit kihirdeti, illetve jóváhagyó határozatot hoz.

DR. HOFFMANN RÓZSA: A kettő között mi a különbség?

FRISS PÉTER: Amikor benyújt valaki egy kerettantervet, nyilatkozik arról is, hogy jóváhagyás esetén ezt kéri kihirdetni. Ebben az esetben a miniszter ezt rendeletben kihirdeti. Nyilatkozhat valaki úgy is a benyújtáskor, hogy jóváhagyó határozatot kér, és nem a kihirdetését. Ebben az esetben a jóváhagyó határozat, hogy X.Y. intézmény által benyújtott kerettantervet jóváhagyta, de a kerettantervet magát nem hozza nyilvánosságra, hanem az a benyújtó birtokában, forgalmazásában, a benyújtó által működtetett kör használatában marad. *(Nagy József: Most már én se értem!)* Ez mind a törvény volt, nem a rendelet.

ELNÖK: Akkor ragadjunk le ennél a pontnál, hogy legalább legyen mindenkinek világos. *(Friss Péter: Rajzolni szabad?)* Rajzolni szabad, ez segíti a vizuális percepcióval rendelkezők jobb megértését.

Addig voltak kezek a levegőben...*(Zaj.)* Elnézést kérek, hogy modortalanul szeretném jó modorra inteni az OKNT tagjait: szívesen elrendelek három vagy öt perc konzultációs időt, és akkor beszélgessenek majd egymással az egymás mellett ülők - vagy amilyen körben, abban -, és akkor folytatjuk az OKNT ülését.

NAGY JÓZSEF: Csak kihasználtuk a vonulási folyamatokat! *(Derültség.)* Értem! Nagy József kompromisszumkészsége tanítandó!

Akkor visszaadom az előadónak a szót.

FRISS PÉTER *(ábrával illusztrálva mondandóját)*: Hogyha a kerettantervek halmazát tekintjük, van egy kerettantervi részhalmaz, amelyik a kiadott kerettanterveket tartalmazza. A törvény „kiadott kerettanterv”-ként az ajánlottként kiadott kerettantervet használja. Tehát csak ott használja azt a fogalmat, hogy kiadta a tantervet, ami egyben ajánlott is, tehát a miniszter ajánlja ezt a kerettantervet megvalósításra.

A másik nagy rész az, amit jóváhagyásra benyújtanak. Az a kerettantervnek a lehetősége, hogy jóváhagyják - maradjunk a pozitív esetről. A jóváhagyás kétféle módon történhet. Az a) esetben kihirdetéssel, de ez tulajdonképpen a benyújtó döntése. A benyújtó úgy nyújtja be, hogy kéri: ha jóváhagyja a miniszter, akkor ezt hirdesse ki, és akkor jogszabály részeként nyilvános lesz.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Azt szeretném kérdezni, hogy mi a különbség a benyújtó részéről a kettő között, mi az érdeke abban, hogy ezt kihirdessék vagy csak jóváhagyó határozatot hozzanak. Mennyiben jelent ez neki jobbat?

FRISS PÉTER: A különbség vélhetően elsősorban vagy talán kizárólag piaci elem: az, hogy nem akarom, hogy azt a kerettantervet kihirdessék, de forgalmazni akarom. Aztán, hogy erre van-e esély vagy sem, az, persze, megítélés kérdése.

DR. HOFFMANN RÓZSA: És akkor a kihirdetésben mi motiválhatja őt, hogy ezt hirdessék ki, mikor nem kap érte pénzt?

NAGY JÓZSEF: Főlegesen dolgozott, és még fizetett is - bocsánatot kérek, hogy közbeszóltam.

FRISS PÉTER: Nem feltétlenül. A kihirdetéshez az az érdeke is fűződhet, hogy erre később oktatási programcsomagokat fejleszthet, és ezeket az oktatási programcsomagokat, adott esetben nyilvános dokumentumhoz kapcsolódó programcsomagokat már forgalmazni tudja. Lehet piaci érdeke is, lehet presztízsérdeke is nyilván. Például lehet tankönyvkiadó, amely, ha nagy számban tudja az általa kidolgozott - és tételezzük fel természetesen, hogy jó minőségű - kerettantervet eljuttatni, akkor nyilván a piaci érdeke, hogy az ehhez kapcsolódó kerettantervek alapján íródott tankönyveket, taneszközöket tudja használni, vagy nagyobb eséllyel fogják azokat választani és venni az iskolák.

DR. SZENES GYÖRGY: Bocsánat: a szerzői jog nála marad tulajdonképpen.

NAGY JÓZSEF: Éppen arról volt szó, hogy nem!

DR. SZENES GYÖRGY: A másik esetben nála marad.

FRISS PÉTER: Az volt a kérdés, hogy a kihirdetéshez milyen érdekek fűződnek.

A ki nem hirdetéshez pedig ugyanazok az érdekek, csak egy más gondolatrendszerben, nyilván úgy gondolja, hogy így vélhetően piacképesé tudja tenni az ő kerettantervét. Hogy lesz-e ezekre példa, hogy mondjuk melyikre lesz többségben, azt gondolom, hogy ezt ma csak tippelni lehet. Tehát kihirdetett, illetve jóváhagyó határozat, ez a másik eset.

A dolog ott komplikálódik tovább - az egyébként se nagyon egyszerű rendszer -, hogy módja van arra a miniszternek, hogy egy kihirdetett kerettanterv készítőivel megállapodjon arról, hogy ebben a részalmazban, ha tetszik, emelkedjen fel, és azt egyben ajánlott kerettantervként hirdettesse meg, amihez nyilván még külön érdeke fűződik a kihirdetést kérőnek, a benyújtónak.

Hogy ajánlott kerettantervként adja ki, ehhez nyilván meg kell egyezni a benyújtóval, ez a megegyezés vagy egy nyilvános pályázat lehet - erre példa a mostani, amire majd a következő napirend kapcsán visszatérünk -, vagy pedig meg kell vennie. Nyilván meg kell állapodni, visszatérítéssel, valamilyen módon nyilván meg kell állapodni, hogy ezt ajánlott kerettantervként adhassa ki. Ez a rendszer lényege.

Egyetlen elemben, erre külön kérdés is szólt, ha jól emlékszem, hogy a miniszter - tulajdonképpen itt egy döntés-előkészítési folyamatról van szó - döntése a kerettanterv kiadása, a KAT ilyen értelemben nem kizárólagos akkreditálója a kerettanterveknek, hanem a döntés-előkészítés részese, ugyanakkor a rendelet 8. §-ának (11) bekezdésében van egy önkorlátozó elem, amiben azt vállalja a miniszter, hogy abban az esetben is, ha ő akarja kiadni, tehát ő általa csináltatott, elkészített kerettantervet kíván kiadni, abban az esetben is a KAT véleményét kikéri, mint szakmai testületét. Mindez természetesen az OKNT jogosítványai mellett működik. *(Dr. Hoffmann Rózsa: Köszönöm, világos.)*

Az eljárási díj összegével kapcsolatban egyetértek, javaslatunk egy újabb változatban az lesz - már eljutottunk ugyanerre a következtetésre -, hogy a minimálbérhez próbáljuk szabni és erre már a számítások is elkészültek.

A következő: Szabados úr azt kérdezte, hogy most mit kell beadni. Igazából szívem szerint a következő napirendi pont kapcsán térnék ki erre részletesebben, mert az egy mostani egyszeri pályázatról szól, és ha most abba belemennénk, az egy kicsit elhúzódná, ezért ha szabad, akkor inkább erről a bevezetőben fogok beszélni.

Idegen nyelvi NAT nem készül, már az első három évfolyamra, a világnyelv-program keretében egy szakmai csoport a kisgyermekkorai nyelvtanításhoz egy ajánlás kidolgozásán gondolkodik, éppen azért, hogy elkerülhető legyen, hogy olyan típusú idegennyelv-oktatást

akarjon valaki csinálni, ami mondjuk a NAT logikájából következik az első három évfolyamon, de nem készültek még el vele, csak egy ilyen típusú szakmai ajánlás az, ami készül.

Az alpműveltségi vizsga, amely majd önálló napirendi pontként is az OKNT elé kerül még megállapodásunk szerinti időpontban. Az alpműveltségi vizsga jogszabály érvényben van, tehát az alpműveltségi vizsga követelményeire vonatkozó szabályozás érvényben van. Nyilván itt az alpműveltségi vizsgának egy átalakulása adott esetben következményekkel kell hogy járjon a kerettantervekre és a tantervekre nézvést is. *(Dr. Dobos Krisztina: Ami még nincs meg, az nehezen tud átalakulni!)* Jogi értelemben van, hatályos jogszabály rögzíti a vizsgát és a vizsga követelményeit, kiadvány is van. Az más kérdés, hogy ez sose lett kipróbálva, hiszen még nem volt erre mód és idő.

Tehát én most csak jogi értelemben tudom ezt a részét mondani, nem a pedagógiai és szakmai tartalmát illetően, de ez hatályban van.

Mely tudományterületen tudományos szakértő: itt a szándék az - ha nem pontos, akkor ezt nyilván pontosítanunk kell -, hogy az országos szakértői névjegyzéken adott szakmai területen, a műveltségi területen vagy pedagógiai területen tudományos fokozattal rendelkező ebben a feladatban tudjon közreműködni, illetve a szakértői jegyzék mellett közre tudjon működni. Ha ez félreérthető vagy nem egyértelmű, akkor ezt nyilván pontosítanunk kell. Ez egy több jogszabályban megjelenő formula, amely eddig úgy emlékszem, hogy nem okozott gondot.

Egyeztetési folyamat. Ez természetesen ugyanolyan miniszteri rendelet, amely az államigazgatási egyeztetésen, a szokásos egyeztetéseken végig fog majd menni, és ilyen módon az érdekképviseltek számára is véleményezési lehetőségként természetesen ott lesz.

Dobos Krisztina kérdésére nem válaszoltam, mert nem pontosan írtam fel, hogy a helyi tanterv is lehet kerettanterv, ugye, ez volt a kérdés... *(Dr. Dobos Krisztina: Ez nem volt kérdés, ez a törvényben van.)*... ez törvényben van, igen. Most nem tudom, hogy ezzel kapcsolatban mi volt a kérdés, elnézést kérek.

DR. DOBOS KRISZTINA: Van-e különböző szintje a helyi tantervnek és a kerettantervnek, mert ezek szerint nincs. De a törvény azt mondja - pontosan nem tudom idézni -, hogy a kerettanterv helyi tantervként is használható. Akkor ez ugyanaz kidolgozottsági szintjét tekintve.

LISKÓ ILONA: Itt arról van szó, hogy ha valaki nem akar helyi tantervet készíteni, akkor használhatja a kerettantervet helyi tantervként, de ez fordítva nem igaz.

FRISS PÉTER: Nem is ez a kérdés, most már értettem a kérdést.

DR. DOBOS KRISZTINA: Ez a kérdés különböző absztrakciós szintet jelent számomra: egy kerettanterv, meg egy helyi tanterv. Ha viszont a kerettantervet helyi tantervként használom, ahogy a törvény megfogalmazza, akkor nem lehet különböző absztrakciós szint. Ez a problémám.

FRISS PÉTER: Magának a tantervnek meg kell felelnie ennek a kritériumnak.

DR. DOBOS KRISZTINA: Ezek szerint a kerettanterveknek meg kell felelni egy olyan szintnek, hogy ezt egy az egyben be tudja építeni. Nem hozzátéve be tudja építeni, hanem ezt beteszi és ez a helyi tantervnek is megfelel.

FRISS PÉTER: Ez így van. Az egy más kérdés, hogy vannak-e ilyen kritériumai a helyi tantervnek.

DR. DOBOS KRISZTINA: Akkor mi a különbség a kettő között? Miért használom azt, hogy kerettanterv és helyi tanterv? Akkor azt mondom, hogy tanterv és máris békében vagyok,

mert akkor van NAT és van tanterv, és nincs helyi tanterv meg nincs kerettanterv, mert az egy tanterv, amit ugyanúgy az iskola megkap, beteszi, megvan.

ELNÖK: Báthory Zoltán akart ehhez szólni, majd Kozma Tamás és Horn György.

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: A kerettantervi rendelethez szeretnék hozzászólni.

ELNÖK: De most ezt a problémát, amit Krisztina felvetett...

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Mi ebben a probléma? Nem értem a problémát. a helyi tanterv is lehet kerettanterv. *(Dr. Szenes György: Pont fordítva!)* Ha az Alternatív Közgazdasági Gimnázium helyi tantervét akkreditálja a KAT, akkor az kerettanterv, de ha nem akkreditálja, az egy másik kérdés...

DR. SZENES GYÖRGY: Fordítva! A kérdés az, hogy olyan kidolgozottságúnak kell lennie ezek szerint a kerettantervnek, hogy ez egyből helyi tanterv lehessen. Tehát pont fordított!

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Ez lehetetlen. Adaptálni kell a helyi viszonyokhoz.

DR. DOBOS KRISZTINA: Kedves Zoltán! Akkor el kell olvasni a törvényt, máris idézem.

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Nem olvasom el a törvényt... *(Zaj, közbeszólások. - Derűltség. - Horn György: Azért olvassuk el a törvényt!)*

ELNÖK: Dobos Krisztina! *(Nagy József: Hadd fertőzzön bennünket az a törvény!)* Tisztelettel kérem, hogy olvassa fel azt a törvényi passzust!

DR. DOBOS KRISZTINA: Becsuktam, mert Zoltán azt mondta, hogy nem olvassa el.

ELNÖK: Akkor addig Kozma Tamásnak adom meg a szót.

DR. KOZMA TAMÁS: Köszönöm, elnök úr. Ez volna a szűzbeszédem, de visszavonom, mert én a rendelethez - mint ahogy Báthory Zoltán is - szeretnék általánosságban is hozzászólni, de eddig csak kérdések voltak, hozzászólások még nem.

ELNÖK: Vekerdy Tamás, Horn György.

DR. VEKERDY TAMÁS: Krisztinának válaszolva, szeretném a fantáziámat elmondani erről a dologról. Nevezetesen azt, hogy én úgy képelem a szöveg alapján, hogy kétféle kerettanterv van. Az egyik kerettanterv kerettantervnek készül, és helyet ad óráviszonyokban stb., stb. arra, hogy a helyi adaptáló majd oda beírja az ő konkrét óraszámait, elosztásait stb. De elképzelhető az is - és ez oda-vissza igaz -, hogy egy iskola - erről volt szó az előbb - azt mondja, hogy nekem egyik kerettanterv sem jó, én megcsinálom a magam kerettantervét, de ezt egyben rögtön mint helyi tantervet is kidolgozom, tehát én beírom az én óraszámaimat. Miért csináljak kettőt? Előbb magamnak egy keretet, aztán magam kitöltöm a saját helyi tantervemet? Egyet csinállok, és engedélyeztetem. Itt van a különbség. Mert a helyi tantervem nem kell engedélyeztetni.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Csak a fenntartóval.

DR. VEKERDY TAMÁS: Csak a fenntartóval. De ha eltértem, ha nincs olyan kerettanterv, amelyhez alkalmazkodtam, akkor be kell adnom ehhez a bizonyos létrehívandó kht.-hoz - nem tudom, minek hívják... *(Közbeszólások: KAT!)* KAT stb.-hez, és így tovább, és így tovább. Ez az egyik lehetőség szerintem.

A másik lehetőség, hogy lehetnek szerintem olyan kerettantervek forgalomban, amelyek alkalmazhatók helyi tantervként közvetlenül is. A másik, hogy semmit nem változtat a kerettanterven az alkalmazó, csak beírja az ott - nem is tudom, hogy mondjam - üresen hagyott helyekre az óraszámokat és egyebeket.

Két eset is van tehát, amikor a helyi tanterv és a kerettanterv egybeesik: amikor az iskola maga csinálja, illetve vesz egy készet, és az különböző fokokban lehet kész.

Magának, Krisztina, abban igaza van, ebből az fog következni, hogy a KAT azzal fog bajlódni, hogy az egyik kerettanterv tizenhat oldal lesz - tudom, nincs ilyen -, a másik viszont száznyolcvan oldal lesz, ad abszurdum.

Nem tudom, nálam szakértőbb emberek értették-e, amit mondtam... Horn Gyurira nézek: van ennek valami értelme?*(Derűlttség.- Dr. Szenes György: Az nem biztos, de értették.)*

ELNÖK: Dobos Krisztinát kérem akkor.

DR. DOBOS KRISZTINA: Nem akarok elvi vitát folytatni, én egyetértettem azokkal, amiket mondott. Nekem ez a problémám, és az, hogy amit elfogadtunk, a Waldorf-iskolák kerettantervének nevezett nem tudom, micsodát - elnézést, nem akarom megbántani -, az sem arról szólt. Most nem a rendelettel kapcsolatosan van problémám, hanem az egész rendszernek azzal a gondolatiságával, hogy vagy háromszintű tartalmi szabályozás van, és akkor tudjuk, hogy mi az a három szint, vagy nem kell háromszintű, akkor meg mondjuk meg. Ha finoman akarok fogalmazni: ha továbbra is elkenjük a problémát - de kenjük. Egyetérték. Hallgatni fogok.

ELNÖK: Báthory Zoltán, Liskó Ilona, aztán én szeretnék egy mondatot, nem elnökként, aztán Friss Péter, és befejezzük. *(Dr. Kozma Tamás: Én is szeretnék hozzászólni.)* De nem ehhez, a kerettantervhez? Az egy következő kör.

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Akkor most lehet a kerettanterv egészéhez? *(Többen: Nem!)* Akkor ehhez a kérdéshez.

Miről van itt szó funkcionálisan? Funkcionálisan arról van szó, hogy van egy nemzeti alaptanterv, amelyik minden iskolára nézve bizonyos kötelező előírásokat tartalmaz a tananyag tartalmára és a tananyag átadásának módjára. Azt mondjuk, hogy most a képességek vannak előtérben. Tehát van egy nemzeti alaptanterv, amelyik mindenkire érvényes. Ez nyilvánvalóan egy differenciált pedagógiai felfogásban nem működik, hiszen tudjuk a negyven évből, hogy ez nem működik: minden iskolának sajátos pedagógiai környezete van, sajátos kliensei, tanulói, szülői kara. Tehát valamiképpen igazítania kell a helyi viszonyokhoz. Ha nem igazítja, akkor nem igazán pedagógiai műhelyként funkcionál az iskola.

A dolog lényege szerintem az, hogy két pólus van: egy - ha úgy tetszik - nemzeti, és egy úgynevezett helyi vagy lokális pólus. Erre jött az, hogy igen, de ezeket nem lehet bedobni a mélyvízbe, tehát tegyük közé egy harmadikat: ez a kerettanterv. És innen ered a konfúzió, és itt gomolyog a konfúzió a továbbiakban is. Mert ha majd egyszer lehet a kerettantervi rendelethez is hozzászólni, akkor én ezzel kapcsolatban két aggályomat szeretném jelezni, ami innen ered. Tehát így próbálok összekötni a mostani problémát, és azt, ami majd következik.

ELNÖK: Liskó Ilona!

LISKÓ ILONA: Szerintem itt nem elkenésről van szó, meg nem felülről keltett konfúzióról, hanem egyszerűen arról van szó, hogy az a kétpólusú szabályozás, amit

megpróbáltunk '96-ban bevezetni, azért nem tudott működni, mert az iskolák harminc százaléka tudott igazából saját helyi tantervet készíteni. Tehát az iskolák harminc százaléka volt erre képes. Azóta lehetünk optimisták, és mondhatjuk, hogy azóta ez az iskolák fele, mert fejlődtek a pedagógusok meg az iskolák, meg nagyobb a gyakorlat. De akkor is, legalább az iskolák felének szüksége van az úgynevezett kerettantervre, mert különben támogatás nélkül és tanácstalanul maradnak. *(Nagy József: Vagy jobb, ha nem csinálnak!)*

A kerettantervet tulajdonképpen az iskolák, a pedagógusok tantervkészítésben való hiányosságai - ami egyébként tökéletesen érthető, mert senki nem képezte ki őket arra, hogy tantervet készítsenek - hívták életre. Ebben a törvényben tulajdonképpen nem elkenés van, hanem ez fogalmazódik meg, hogy az az iskola, amelyik nem képes saját helyi tantervet - bármilyen szép lenne - megcsinálni, kapjon egy mankót, és legyen alkalma arra, hogy a kerettantervet használja.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Most ez a kör lezárult, és a kerettantervi rendelethez kérem a véleményeket. Báthory, Kozma, Horn, Hadházy, Hoffmann Rózsa, Karlovitz a sorrend, és majd Zsuzsa mindig mondja, hogyha elvétem.

Tessék parancsolni!

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Tehát akkor a rendelethez. Szeretném egy aggályomat jelezni. Nevezetesen ez a kerettantervekre vonatkozik, ezt értem. De ott vannak az oktatási programcsomagok is - amiről te beszéltél ott, a táblánál.

Jó lenne tudni, hogy az oktatási programcsomagoknak mi a helyük ebben a rendszerben. Hiszen ugyanazon a köztes szinten vannak, mint a kerettanterv. Ki lehet olvasni a díjazás 7. §-ból, hogy talán az az oktatási programcsomag a rendelet készítői, tervezői szerint, ami egy műveltségi területen, egy, két, három vagy négy iskolai évfolyamra érvényes. Szerintem ez nem jó meghatározás. Azt gondolom, hogy a dolog világos legyen, hogy mi az oktatási programcsomagok szerepe, hogy tehát egy műveltségi területen belül egy tantervi modul - mondjuk ez egy oktatási programcsomag. Vagy Európa története a XX. században az ember és társadalmon belül. Az oktatási programcsomagoknak mi a helyük a köztes szinten? Ez a köztes szintről szól, és az oktatási programcsomagok is ott vannak. Nem ússzátok meg azt, hogy definiáljátok a kerettanterveket is, meg az oktatási programcsomagokat is, és megmondjátok, hogy adott helyzetben mit lehet csinálni. Szerintem egy kerettanterv bizonyos elemeit ki lehet cserélni oktatási programcsomagra, ezáltal lesz éppen rugalmas a rendszer. Különben bemerevedik, és legtöbbször, a pedagógiai legkevésbé képzettek átveszik egy az egyben a kerettanterveket, ami tulajdonképpen olyan, mint a rendszerváltás előtti időszak tantervpolitikája.

Két kis megjegyzésem lenne még, ha már nálam van a szó. Én nagyon lelkesedek az idegennyelv-tanításért és a világnyelv programért, de az, hogy a világnyelv program függetlenül megy a tantervi szabályozás más kérdéseitől, ez hovatovább komoly problémákat fog okozni. Azt mondom, hogy a NAT a tartalmi szabályozás nemzeti vagy általános eszköze. Akkor miért nem lehetett a világnyelvvel kapcsolatos kívánalmakat ott jelezni? Ez azért mégiscsak furcsa, hogy két külön vonalon megy a tartalmi szabályozás.

Tehát ha valami prioritás, azt megértem, oktatáspolitikai prioritás, szerintem társadalmi prioritás az idegen nyelv, de akkor ezt be kellett volna tenni a NAT-ba, ahogy most nincsen benne.

A másik az alapműveltségi vizsga. Itt azért nem vagyunk a nullaponton, évek óta, mondhatnám, hogy évtizedek óta folynak kísérletek Szegeden, csak kellene valaki, aki a kipróbált ütemeket összeveti a fejezeti feladatokkal, a tantervi követelményekkel, és akkor egy csapat az OKI-ból vagy nem tudom honnan... *(Liskó Ilona: És kellene valaki, aki be akarja vezetni. - Derültség. - Horn György: Akinek pénze is van!)* Az is kellene, de sokan vannak, akik be akarják vezetni, hiszen ez a funkcionalitása elismert, szakmailag támogatott, oktatáspolitikailag hangsúlyozott, csak éppen nem akar a mindennapi munkába valahogy

bemenni. Kiszámította már valaki, hogy mennyibe kerül a jóváhagyási díj, hogy ha valamennyi műveltségi területre... (*Horn György: 1,2 millió. A fele a múltkorinak!*) Lehet, hogy Somody Imre megtámogat egy ilyet, de más nem nagyon.

ELNÖK: Kozma Tamás!

DR. KOZMA TAMÁS: Köszönöm, elnök úr. Apró megjegyzéseim vannak, amelyek lényegében folytatják azt, amit Szakácsné Marica már felvetett. Én nyugtalan vagyok ezektől a megfogalmazásoktól és nem nyugtatott meg az sem, hogy a kolléga úr azt mondta, hogy máshol is így van megfogalmazva.

Hogy konkrét legyenek, a 6. § (1) és (3) bekezdéséről beszélek. Az (1) bekezdés azt tartalmazza, hogy a testület tagjait a miniszter nevezi ki. Nota bene a miniszter kiadja a rendeletet és akkor hogyan van az, hogy a miniszter önmagáról úgy beszél, hogy a miniszter majd... valahogy ez nem jó, de ehhez nem akarok hozzászólni. Ez olyan, mintha a miniszternek munkát szabna a miniszter. Jó, nem érdekes, nem ezt akarom mondani. Azt mondja, hogy az Országos Köznevelési Tanácstól és a Magyar Tudományos Akadémiától kér majd javaslatot. Ez olyan dolog, mintha vagy egy ladikkal mennék vagy egy tengerjáró gőzössel. Mi az, hogy a Magyar Tudományos Akadémiától kér? Kitől konkrétan? Vagy ha nem tudja most konkrétan megmondani, akkor mondja meg, hogy nem tudja konkrétan megmondani. Ez úgy festene, hogy a Magyar Tudományos Akadémia illetékes testületétől vagy grémiumától.

Ezt azért bátorodom itt mondani, mert volt szerencsém a felkészülés időszakában a Magyar Tudományos Akadémia néhány általam illetékesnek vélt képviselőjével beszélni, akik megerősítették, az egyik írásba is adta, hogy ők nem illetékesek. Na már most akkor kitől fog kérni a miniszter jóváhagyást? - ez a kérdésem.

A javaslatom úgy szól, hogy írjuk bele a szövegbe, hogy „a Magyar Tudományos Akadémia illetékes testületétől”, különben nem fog kérni senkitől sem, vagy pedig írjuk oda egyszerűen, hogy a Magyar Tudományos Akadémiának van egy pedagógiai bizottsága, írjuk oda azt, ez egy nagyon jó kis mondat lesz.

A másik megjegyzésem, amit Szakácsné kolléganő felvetett, nem kapott rá igazán rendes választ, bocsánatot kérek, hogy ezt így mondom. Az én első problémám talán nem is az, amit ő mondott, hanem az, hogy itt egy szintre van hozva egy tudományos fokozat egy szakképesítéssel, mondhatnám, hogy második diplomával, de még ezt sem mondom, egy szakképesítéssel. Úgy szól a dolog, hogy vagy tudományos fokozattal rendelkezik, magyarul PhD-val, vagy pedig elvégez egy szakértői képzést. Ez azért valahogy nem stimmel, ez olyan, mintha a szakértői képzés tulajdonképpen ugyanolyan volna, mintha valaki kémiából PhD-zik. Nem igaz!

Mit lehetne itt csinálni? Ha az adott szakterületen tudományos fokozattal rendelkezik, nem biztos, hogy attól ő jó kerettanterv-fejlesztő, igaz? Attól még sok minden lehet. Ezt talán ki kellene innen venni, vagy specifikálni ismét csak, hogy mondjuk nem az adott szakterületen, hanem neveléstudományból vagy a nevelés valamijéből. Ezt azért merem mondani, mert a legtöbb egyetemen, mondjuk így, hogy az általam ismert egyetemeken a szakterületeknek a PhD-programjában már szerepel a szakmódszertan, tehát abból igenis, lehet doktorálni. Az akkor stimmel, de így valahogy ez nem jó. Ezt akartam megjegyezni.

Most akkor volna egy általánosabb megjegyzésem is. Ez már nem a mandátumomból származik, ezt már Kozma Tamás mondja. Én új fiú vagyok, megmondhatom: én az egészet nem értem. E tekintetben Dobos Krisztinával tudok egy húron pendülni, vagy Liskó Ilonával, ha akarok. (*Derűltség.*) Már úgy értem, hogy ez két különböző ügy, amit Liskó Ilona elmondott, az egy teljesen más dolog, mint amit Dobos Krisztina - szerintem joggal - keres. Ha van három szint, akkor legyen szint. Ha nincs három szint, akkor ne így nevezzük. De ez már elhangzott.

Ami viszont visszatükröződik ebben a 6. §-ban és az összesben, ez a KAT. Erről nem esett még eddig szó. Ez borzasztó módon megsokszorosítja mindazokat a testületeket, amelyekkel a miniszternek kell vagy nem kell foglalkoznia. Tessék csak megnézni a 8. §-t,

szegény miniszternek az (1) bekezdésben különféle általa létrehozott, jóváhagyott vagy nem várt testületektől vagy javaslatot kell kérnie vagy a vétőjogát ki kell kerülnie vagy minimum véleményt kell kérnie. Ez rengeteg dolog.

Ha a kerettanterv arra a célra szolgál, amire eredetileg kitalálták, hogy tudniillik van egy nagyon általános NAT - amit Dobos Krisztina mondott -, és egy nagyon konkrét helyi tanterv, és az iskolák fenntartóinak a 90-akárhány százalékát képező helyi fenntartóknak el kell dönteniük, hogy a kettő milyen viszonyban van egymással, akkor ehhez kell neki egy sillabusz, megnézni a kerettantervet, stimmel, nem stimmel, jó.

Ez egy másik kerettanterv, mint amiről Liskó Ilona beszél, aki azt mondja, hogy van egy társaság, aki szeretné a munkáját koordinálni, és ennek az a módja, hogy kerettantervként hagyatja jóvá a dolgot. Ez úgy tükröződik vissza, hogy ennek a KAT-nak szegénynek, amit a Magyar Tudományos Akadémiából az OKNT javaslata alapján fog a miniszter létrehozni, és közben mindenkit megkérdez, hogy mindenféle dolgokkal kell foglalkoznia, mintha tantervi akkreditációs bizottság lenne.

ELNÖK: Ez az!

DR. KOZMA TAMÁS: Tudom, de a kerettantervi akkreditációs bizottság, pardon, mert a helyi tanterveket nem kell akkreditáltatni. Ha ennyi helyen kerettanterv lesz és egyesek már helyi tantervek is lesznek, ennek a bizottságnak permanensen kell majd üléseznie és permanensen ide kell terjeszteni, vagyis tehát a helyi tanterv jellegű munkákat fogják akkreditálni.

Úgy érzem, hogy ez rengeteg sok lesz, ebbe nem szabadna belemenni. Az én szívem - de most csak Kozma Tamás beszél, mandátummal ebben nem rendelkezem - közelebb áll Dobos Krisztina véleményéhez, aki azt mondja, hogy a kerettantervet adja ki a miniszter, szolgáljon sillabusz ahhoz, hogy megállapíthassa a fenntartó, hogy amit a szakma benyújt, az megfelel-e a nemzeti alaptantervnek. Ha kell ilyen, akkor mondjuk ezt, ha nem kell ilyen, akkor ne mondjuk ezt. Vagy mondjuk azt, hogy bizonyos tanterveket akkreditáltatni kell. Ez egy másik ügy.

Úgy érzem, itt két dolog van összecsiszítva, de ez csak az én személyes véleményem. *(Nagy József: Jelentkezem, én is beállok a sorba!)*

DR. SZENES GYÖRGY: A végére! *(Derűltség.)*

HORN GYÖRGY: Úgy kezdeném, ahogy Kozma Tamás befejezte, hogy nagyon nehéz feladatra vállalkozik az, aki ezt a jogszabályt meg kell hogy fogalmazza, merthogy évtizedes vitáinkat kellene jogilag úgy megfogalmazni, hogy értelmes legyen és még a törvénynek is megfeleljen, amiben szintén benne vannak ezek az ellentmondások.

Na már most éppen abban a kérdésben, hogy mi a kerettanterv, emlékeim szerint az elmúlt 15 évben mondjuk 32-féle változatban biztos, hogy konszenzusra jutottunk, és utána mindenki hazament és értette úgy, ahogy addig. Azt gondolom, hogy jelen pillanatban ezen a rendeleten - ha úgy gondoljuk, hogy egy ilyen rendeletre szükség van, és úgy gondoljuk, mert működni kell az oktatásnak, törvény pedig van - azt kell végiggondolni, hogy melyek azok a pontok, amelyekben értelmes szabályozási technikákat lehet ajánlani és mi az, ami ebben a szövegben, illetve a törvénnyel való viszonyában módosítandó.

Én másképp értettem azt a szöveget, amit Krisztina fölvetett, hogy a helyi tanterv azonos lehet a kerettantervvel, illetve a kerettanterv azonos a helyi tantervvel. Ugyanis - ezt a kétszintű háropólusút, vagy mit tudom én, százszor végigmondtuk már - a kerettanterv egy köztes szint, és a továbbiakban én így szeretném értelmezni. Amikor egyféle kerettanterv volt, akkor is köztes szintként definiálódott, és hagyott egy szabad mozgást - most mindegy, hogy tudjuk, hogy alakulnak ki ezek az óraszámok: hogy „na de adjunk még az informatikának”, tehát valójában ezek sem tartalmi alkuk, sőt, általában nem azok.

Úgy gondolom, ezt egy köztes szintként kell definiálni. Amikor a KAT ügyéről beszélünk, én tökéletesen egyetértek azzal, hogy ez egy tökéletesen abszurd dolog: főállású embereket tételezne ez a bizottság, miközben nagy tekintélyű szakembereket szeretnénk ide, akiknek a továbbiakban nyilván nem ez lesz a munkájuk. Ezt köztes szintként kell definiálni, amiben rá kell bízni az iskolákra, hogy milyen módon értelmezik helyi tantervként. Ha úgy alkalmazzák, úgy alkalmazzák. A szabályozónak magának nem tétje. Szakmailag tényleg érdekes kérdés, de a szabályozás szempontjából nem tét, hogy milyen szinten lesz kidolgozva. A KAT-nak az a dolga, hogy az eljárási módszerben kerettantervként értelmezze a kerettantervet, és ne másként.

A másik, hogy tovább bonyolítsam a helyzetet: már beszéltünk róla, hogy a kerettantervnek van még egy kifejezése a törvényben, az alternatív iskolák kerettantere, amelyek valójában nem kerettantervek, hanem tantervek. Ott a törvény világos és egyértelmű, és ez is belevonódik ebbe a rendeletbe. Ugyanis ott nincs szó arról, hogy ez helyi tanterv vagy kerettanterv: tanterv, amit az OKNT egyetértésével a miniszter engedélyez - és pont. Tehát van itt egy harmadik értelmezés is ugyanebben a szövegben. Csak azt gondolom, hogy ebben a szövegben - mivel ezt a törvény írja, és ugyanazt a kifejezést is használja rá, a „kerettanterv” kifejezést - a jogalkotónak nincs más választása, mint ez, ami ide került, hogy „az alternatív iskolák, illetve a képviselőik által benyújtott és jóváhagyott kerettanterveket...”. Merthogy ezt mondja a törvény. Ebben a pillanatban szerintem a jogalkotónak nincs más választása, mint az, hogy azt mondja, a kerettantervi akkreditációs eljárásban van egy bizottság - egyetértek azzal, hogy ez ne az Akadémia általánosan legyen, hanem jelöljön ki egy testületet... Bár szerintem a szöveg alapján a miniszternek ez diszkrecionális joga, hogy kit kérdez meg. Nem is tudom, miért kell külön szabályozni: akit akar.

Ugyanakkor én a 6. §-hoz konkrétan szeretném megjegyezni, hogy azt a problémát, amit Kozma Tamás is fölvetett, én is fölvetem - csak fordítva értem. Én azt mondom, az, hogy valakinek tudományos fokozata van, itt lényegtelen kérdés. Azt kell odaírni, hogy szakértő az lehet, aki tantervi szakértőként szerepel az országos szakértői névjegyzékben - pont. Hogy ki szerepel, az egy másik jogszabály. Tényleg igaz az, hogy itt mindenféle problémák vannak ezzel kapcsolatban. Szerintem abszurd, hogy ma Magyarországon úgy van definiálva a szakértői lista, hogy doktorival lehet valaki szakértő. Azért, mert a zoológia részletkérdéseivel foglalkozik, alkalmas arra, hogy az ötödikes biológia tantervet megítélje? Szerintem ez marhaság. Az egy külön jogszabály. Én azt javaslom, csak annyi maradjon, hogy „aki szerepel”. Senki más.

A nagy, tágabb kérdésben is: jóváhagyásra kerettantervet legalább egy műveltségi területre és az iskolaszakaszok egészére lehet benyújtani. Szeretném bejelenteni, továbbra is aggályom van az ügyben, hogy műveltségi területre kerettanterv legyen. Elfogadom, mert kénytelen vagyok elfogadni, amit Báthory Zoltán is felvetett: ez a tantárgyi program. Én nem látok egyelőre más megoldást. Azt nem lehet csinálni, hogy a műveltségi területekre önálló - nevezzük nevén - programokat, mert ezek ezek. Hogyha ezt nem engedjük be valamilyen akkreditációs rendszerbe, az probléma - nekem legalábbis.

A másik, hogy ezek nem kerettantervek. Az ember és természet nevű műveltségi terület nem kerettanterv. A kerettanterv az általános iskolának a kerettantere. Abból lehet több is. Az egyikben kisebb a súlya, a másokban projektben tanítanak, tehát ezek különbözhetnek egymástól, más képességekre koncentrálhatnak, de a műveltségi terület nem kerettanterv.

Ugyanakkor, mondom, én is úgy gondolom, hogy ha most, 2004 januárjában nem kerül be rendeleti formában valahová a műveltségi területre valamilyen akkreditációs rendszer, akkor itt a pedagógiai programok kötelező módosításánál, a NAT bevezetésénél - a 6-8 éves gimnáziumoknak már most kell csinálniuk, mert 2005-ben kell az engedélyeket megcsinálni, és másfél év nem olyan nagy idő -, nem lesznek alternatívái a választható programoknak, még akkor sem, hogyha ezt egy központi mechanizmus működteti.

Ez tehát szerintem szakmailag elvetendő, másrészt hogyan lehet úgy szabályozni, hogy ez mégis valami módon akkreditációs rendszerbe kerüljön.

A következő a 8. §. Én is azt gondolom, hogy ez egy rettenetesen bonyolult dolog. Ráadásul az, hogy a jóváhagyási eljárásra 90 munkanap áll rendelkezésre... Kizárt! Induljunk ki abból, hogy a Közoktatás-politikai Tanácsnak és az OKNT-nek havonta van ülése. Ha csak nem azt csináljuk, hogy a szakértő kap öt napot, és mindenki más harminc napot, kizárt, hogy 90 nap alatt bármit végigcsináljon.

Én is azt gondolom, hogy szerintem két filozófia mentén lehet. Az egyik: azt mondani, hogy ez a miniszter diszkrecionális joga. Akkor ez nem rendeleti mechanizmus. Én decemberben is azt javasoltam, hogy OKNT-bizottság legyen az egész - erre azt mondta Liskó Ilona, hogy ne legyek olyan öntelt, hogy mi mindenhez értünk. Én se gondolom, én is formálisnak gondolom ezt az egyetértést, és csak radikális konfliktusokra tartom alkalmasnak ennek a dolognak az értelmezését. Arról van szó, hogy ha van két szakértő egyetértő véleménye, akkor egy testületnek formális a véleménye. Ha meg nincs, akkor az egyik lehetőség az, hogy további elemzésre adja ki, a másik, hogy - nevezzük így - világnézeti vagy emberi alapon döntünk, hogy ez hülyeség. Más megoldás nincs. Szerintem ez egy túlbonyolított dolog. Elfogadom, hogy ezek a testületek benne vannak a törvényben, de a 90 munkanap, Péter, nem lesz elég. Ez tuti.

A következő: egyetértek azzal, hogy százalékban legyen, és örülök, hogy ez kevesebb.

Említettem már, hogy a 131. § esetében a dilemma az, hogy itt a kerettantervet engedélyeztetni kell. Az, hogy ez is a KAT-hoz kerül, szerintem zavart fog okozni. Más típusú. A 131. § más jogosítványokat ad. Azt mondja, eltérhet a törvénytől. Más feladatokként is értelmezheti a munkaszervezési eljárásokat, képesítéseket. Olyan jogosítványokat ad, amiben szerintem ez, ha ugyanoda jelölődik ki, problémákat fog okozni.

Kérdezem - ez már a menet vége -, hogy a központi eljárási metódus, a most nagy csapattal és nagy forrásokkal elinduló központi programfejlesztésnek mi a viszonya ezzel az akkreditációs pályázattal. Van olyan vélemény, sok helyről, amelynek az a lényege, hogy akik most beadják kerettantervre, ők lesznek a programfejlesztők. Azt nagyon utálnám! *(Nagy József: Így van!)* De akkor be fogom adni. Szerintem ezzel mindenki így van. Az állítás igaz-e, hogy ez így fog kinézni?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Mielőtt tovább folyna a vita, engedjék meg, hogy kiutat is találjunk, mert még mindig csak befelé megyünk a dzsungelbe. Másodszorra vitatjuk ezt az anyagot, és a végén valahogy úgy kellene felkelnünk, hogy itt elhangzott nyolc vagy tíz javaslat, ezek közül mi az, amit eleve figyelmet kívül hagyunk, mert marad magánvélemény, mi az, amit beemelünk, és azt mondjuk, abban az esetben hagyjuk ezt jóvá mint OKNT, ha ez és ez a szövegváltoztatás rajta lesz.

Mondjuk ebben Kozma Tamásnak az a javaslata, hogy az MTA helyett kerüljön az be, hogy az MTA pedagógiai bizottsága, talán a legegyszerűbb a felmerült kérdések közül, de legalább egy pont helye ebben a hosszú monológban. Azt szeretném kérni a hozzászólóktól, hogy most már a kérdéseken túl vagyunk, és most már válasszuk el azt, hogy mi az, ami még problémaként nyomja a lelkiismeretünket, és mi az, amiben viszont azt mondjuk, hogy ezt kérem szövegszerűen változtatni ezen a rendeleten, különben nem mászunk ebből ki. Itt most neked is mondom...

HORN GYÖRGY: Én tettem javaslatokat: 4. § c) pont, műveltségi terület, kérem kihúzni. 8. § (3) bekezdés, első mondata, kérem meghagyni, a többit törölni. 8. § (1) bekezdés, 90 munkanapot kérem meghosszabbítani; én ilyeneket mondtam.

ELNÖK: Ezek fontos dolgok, vissza fogjuk hallani. Hadházy Tibor volt a következő.

DR. HADHÁZY TIBOR: Elnök úr kérésének megfelelően akkor megpróbálok nagyon rövid lenni és konkrét javaslatokat tenni a rendelettervezettel kapcsolatosan. A 6. § több

pontjához érkeztek hozzászólások, amelyeket én magam is osztok, a 2. pontról nem esett szó, erről szeretnék egy mondatot elmondani. Azon túl, hogy még simítani egy kicsit ezt a fogalmazást, nemcsak azért, mert kétszer szerepel benne a „vélemény” szó, hanem azért is, mert úgy gondolom, hogy „az OKNT véleményét kikérve” című, gondolatjel közé tett részéhez véleményt kikérni, ez értelmezés kérdése, és külön pontként szerepeltetném. Ez úgy szólna, hogy a KAT dolgozza ki a szakértői véleményekre, valamint a jóváhagyásra vonatkozó kritériumrendszerét, és külön pontként szerepeltetném azt, hogy ezeket a dokumentumokat az OKNT hagyja jóvá, merthogy véleményét kikérve... ez az egyik javaslat.

A következő észrevételem, szintén konkrét javaslatként az, hogy a 8. § 5. pont, a határidő kérelemre meghosszabbítható, így szerepel. Hányszor?

A 6. pont. A miniszter szó kétszer szerepel benne, értelemzavaró. (*Nagy József: Ikerminiszter.*) Még mindig a 8. §, de most visszaugrom: a 1. pont és a 7. pont között némi ellentmondást vélek felfedezni. Nemcsak azért, mert gyakorlatilag számomra nem derül ki „a Közoktatás-politikai Tanács véleménye” című kitételből az, hogy ez a vélemény mire alapszik, külön rendszert működtet a vélemény kialakításához vagy csak rábólint, mint ahogy az előző hozzászólások valamelyikében elhangzott, de ezen túllépve, az első pont utolsó mondata úgy szól, hogy a jóváhagyási eljárás befejezéséről és eredményéről az eljárás tényleges zárónapján a KAT értesíti a kerettanterv benyújtóját, ezzel szemben a 7. pontban az szerepel, hogy a KAT elutasító határozatáról 15 napon belül a KAT titkársága értesíti a kérelem benyújtóját. Most akkor mikor, hány napon belül, ki értesíti? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Tehát ez úgy értelmezendő, hogy más időpont van az elutasításra és más a jóváhagyásra. Az örömhírt gyorsan kell közölni...

DR. KOZMA TAMÁS: Nem, a gyász hírt kell gyorsan közölni, az örömhírt pedig 45 napon belül.

ELNÖK: Igen, tehát ezt szinkronizálni kell. Hoffmann Rózsa!

DR. HOFFMANN RÓZSA: Öt pontba foglalom, hogy rövid legyenek, az észrevételeimet. Az első: a kerettanterv és a helyi tanterv problematikát ott látnám megoldhatónak, hivatkozva Horn György szavaira, aki azt hangsúlyozta, hogy a kerettanterv egy köztes szint kell hogy legyen, amennyiben a bírálati szempontokba beemelnénk valamilyen módon, hiszen a törvény szövege ezt nem tartalmazza, de a törvény szelleméből mégiscsak ez következik, hogy a kerettantervnek meg kell adni egy legalább 10 százalékos szabadságot a helyi tanterv-alkotóknak, de hogy ezt milyen módon teszi, azt nem volna szükséges meghatározni. Ez a legalább 10 százalékos persze, lehet jóval több is, mert akkor valahogy mégis konkretizálna az, hogy a helyi tanterv annyival több a kerettantervnél, hogy a helyi tanterv kitölti a rendelkezésre álló időt, míg a kerettanterv ezt nem teszi, hanem az iskolának odaadja. Ez egy javaslat, ami nem a rendelet szövegében orvoslandó, csak idekapcsoltam, mert nagyon fontos észrevétel.

A jóváhagyásnak ezt a három formáját a magam számára a következőképpen fordítottam le. Az ajánlott kerettanterv lesz az, amit bizonyos szakmai csoportok - nyilvánvalóan jó pénzért - elkészítenek, a kihirdetett kerettanterv az lesz, amelyet valakik, akik adott esetben iskolák vagy kiadók vagy bárkik, elkészítenek, és ezért leperkálnak 1,5 milliót vagy 1,2 milliót, és esetleg lesz belőle anyagi hasznuk.

A harmadik szint pedig egy teljesen bizonytalan, ez a „határozatot hoz”, akkor még ki sem hirdetik, utána elkezd vele üzletelni, nyilván ezért érdekelt abban, hogy ő csak határozatot kapjon. Ez a kerettantervekkel való ilyenfajta üzletelgetés tőlem teljesen idegen és elfogadhatatlan.

Legutóbb is kifejtettem, hogy úgy gondolom, hogy ha van egy alkotóközösség, legyen ez akár egy iskola, akár kiadó, bárki, de létrehoz egy olyan szellemi produkciót, mint amelyet létrehozna azok, akik erre felkérést kaptak és gondolom, hogy igen szép honoráriumot, akkor

teljesen méltatlan, hogy ők még fizessenek ezért 1,2 milliót. Én ezt nem tudom elfogadni, ezért a jóváhagyásnak azt a kétféle változatát találnám csak jónak, ahol ha a miniszter jóváhagy, kihirdet, nyilvánosságra hoz egy kerettantervet, abban ugyanolyan módon részesüljenek azok visszamenőleg, akik ezt megalkották.

A másik szint azt jelentené, hogy mindegy, hoz egy határozatot a miniszter, mert ez megerősíti az iskolát, erkölcsileg fontos volt neki, de lényegében erre nem is volt szükségük, mert az egész jogszabályozás arról szól, hogy az iskola bármit megtehet, hogy ha az a nemzeti alaptantervnek megfelel, tehát nem is kötelessége akkreditáltatni a kerettantervét. Amennyiben neki úri passziója azt diktálja, hogy neki legyen egy miniszteri aláírása, tegye meg, ha ki tud rá fizetni 1,2 milliót.

Én csak ezt a kettőt tartom egyszerűen erkölcsileg elfogadhatónak, ne zárjuk ki, hogy vannak olyan alkotóközösségek az iskolákban, ahol bizony, nagyon kevés a pénz, és ahol szükség volna arra, hogy ha ők az egész oktatásügy számára letesznek egy használható, ajánlható kerettantervet, akkor az ugyanolyan elbírálás alá essék minden tekintetben, mint azok az úgynevezett ajánlott kerettantervek, amelyek más anyagi kondíciók mellett készültek.

A harmadik megjegyzésem szó szerint ugyanaz, mint Horn Györgyé volt. A műveltségi terület akkreditációját egyszerűen nem látom indokoltnak, megint csak abból kiindulva, hogy hiszen azok az iskolák, amelyek a helyi tantervükben valami mást akarnak csinálni, megtehetik, jóváhagyhatják a fenntartóval, hogy ők választják mondjuk a K-betűjelű kerettantervet, de azt mondják, hogy ebből én az ember és társadalmat kiemelem, mert valami egészen mást akarok benne csinálni, megteheti, ha a fenntartója jóváhagyja. Tehát szükségtelen ennek az egész akkreditációs procedúrának kitenni a műveltségi területi nem is kerettanterv, hanem tantárgyi program vagy műveltségterületi program akkreditációját.

Nem nevezhetjük tantervnek a teljes iskola programját és egy műveltségi területi programot, tehát ez itt nagyon zavaró. De ha már valamilyen oknál fogva így marad a jogszabályban, amit nagyon sajnálatosnak tartanék, akkor pedig azt nem látom indokoltnak, hogy egyfelől egy nyolcosztályos általános iskola teljes tantervét is három szakértővel véleményeztetjük, és mondjuk egy hetedik évfolyamra készült ember és társadalom kiemelt csomagot is három szakértővel, vagy egy részét.

Megint olyan aránytalanság van, hogy míg a teljes iskola programjára három szakértő adott esetben kevés is, a kiemeltre a három fő indokolatlan, kettő is untig elég lenne. A megoldás mégis csak az - hogy konkrét legyenek: a 4/ø-t el kell hagyni.

Az előző javaslatomhoz visszatérve: ez a 8. § (6) szövegszerű módosítását jelentené, de nem vagyok abban a helyzetben, hogy erre szövegszerű javaslatot tudjak. Elvileg fogalmaztam meg a javaslatomat.

A negyedik észrevételem a szakértőkre vonatkozik. Itt is kénytelen vagyok önmagamot ismételni. Tapasztalatból mondhatom, hogy amennyiben erre a munkára a szakértők nem kapnak külön felkészítést, akkor itt nagyon-nagyon sok probléma fog felmerülni. A 6/3 §-ban tisztelettel javaslom azt a kiegészítést bevenni, hogy „és akik erre a feladatra felkészítést kaptak”. Amennyiben ez nem kerül bele, megint az lesz a nagy kérdés, hogy joga van-e valakinek ilyen felkészítést indítani, vagy nincs joga. Nem hogy joga kell legyen, hanem szakmailag ezt tartom egyedül indokoltnak.

Végül az utolsó megjegyzés az időre vonatkozik. Többen említették már ezt is. Az Országos Köznevelési Tanács egyetértése, tudom, nem hagyható el, hiszen ez a törvényből következik, viszont a Közoktatás-politikai Tanács véleményét abszolút formálisnak érzem, és olyan szempontból is kivihetetlennek, hogy a Közoktatás-politikai Tanács iksz tagja ha nyomtatott formában megkapja azokat a kétszáz oldalas vagy még nagyobb tanterveket, pusztán azért, hogy véleményt mondjon arról, amibe bele se tud nézni... Hát, nem tudom, szükséges-e ilyen formális dolgokkal nehezíteni az eljárást. Tehát kihagynám a Közoktatás-politikai Tanács véleményezését, mert értelmetlennek tartom. *(Közbeszólások: A törvényben van!)* Akkor viszont olyan megoldást kellene találni mind az OKNT egyetértési jogának, mind a KT véleményezési jogának gyakorlására, hogy - eléggé cinikusan, de azt kell mondanom - szinte

biztosítani kell, hogy ez egy formális dolog legyen, különben egy évig kínlódhatnak a szakemberek egy egész kerettantervvel, ismerve a mechanizmust. Nézzünk magunkba: huszonhárman vagyunk, hányan vállaljuk, hogy nyolc napirendi pont között egy OKNT ülésre kapunk akár csak három kerettantervet, fejenként - nagyon szűkre szabom - kétszáz oldalon. Volt olyan tanterv, ami ezer oldal volt. Ezt majd sokszorosítja itt valami apparátus huszonhárom példányban - mert, gondolom, e-mailen nem nézhető... Ezek olyan nevetséges és formális dolgok, hogy én nem tudom kitalálni, de valamilyen megoldást kellene keresni, mert egyszerűen bosszantja az embert az időnek és a pénznek az ilyen értelmetlen pazarlása.

ELNÖK: Szeretném azért megszakítani a további hozzászólásokat, hogy ami fölött esetleg döntünk, ott megspóroljunk egy-egy még megerősítő hozzászólást.

Én tehát szavazásra tenném fel azt a kérdést, hogy ott, ahol a Magyar Tudományos Akadémia minden megszorítás nélkül szerepelt, e helyett a szövegben a „Magyar Tudományos Akadémia Pedagógiai Bizottsága” legyen. Ez elhangzott javaslatként. Aki ezzel egyetért, tegye fel a kezét! (*Kompaktor Emília: Lezártuk a hozzászólásokat?*) Nem, csak azokon a pontokon, ahol úgy néz ki, hogy szavazhatunk, szeretnék most szavaztatni, mert a végére mindent elfelejtünk - legalábbis én -, másrészt újra hozzászólunk ahhoz, amit már eldöntöttünk. És még jönnek további javaslatok. Kértem engedélyt, hogy megszakítsuk.

Tehát az MTA Pedagógiai Bizottsága kerül be a 6. § (1) bekezdésébe. Aki egyetért, kezét föl! (13) Aki tartózkodott?(3) Ellenszavazat?(1)

Akkor a szövegben az szerepel, hogy az MTA Pedagógiai Bizottsága.

NAGY JÓZSEF: Ez a mi javaslatunk.

ELNÖK: Ez az a javaslatunk, hogy ez legyen a szövegben. Magyarán - mert ezzel egyetértési jogunk van -, akkor adjuk meg...

HORN GYÖRGY: Bocsánat, hogy beleszólok, de jogszabályi ügyekben nincs az OKNT-nek egyetértési joga. De attól még harcolhatunk érte.

ELNÖK: Akkor harcolunk. Menjünk tovább!

Fölmerült a szakértők problémája. Volt egy radikális javaslata Horn Györgynek, amihez én egyszemélyes, nem elnöki minőségemben csatlakoznék: az lehet szakértő, szakértőként az működhet közre, aki tantervi szakértőként szerepel az országos szakértői névjegyzékben.

HORN GYÖRGY: Rózsának volt hozzá egy kiegészítése: „és ilyen irányú felkészítésben részesült”.

ELNÖK: Szerettem volna folytatni, hogy az a tény, hogy valaki tantervi szakértőként szerepel a szakértői névjegyzékben, feltételezi, hogy erre a névjegyzékre csak akkor veszik föl... (*Közbeszólások: Nem! Fordítva! - Dr. Hoffmann Rózsa: Sajnos, nem.*) Akkor azzal a kiegészítéssel javaslom, hogy javaslatunkként fogalmazódjék meg, további kibúvó nincs. Tehát még egyszer, pontosan mondom: „szakértőként az működhet közre, aki tantervi szakértőként szerepel az országos szakértői névjegyzékben, és ilyen irányú felkészítésben részesült”.

Marica?

SAKÁCS MIHÁLYNÉ DR.: A 8. § (3) bekezdésében a szakértőkre vonatkozó rész nem módosítható úgy is, hogy aki a szakértői listán... Ez, hogy hány éves gyakorlattal rendelkezik, benne van a törvényben, hogy tízéves közoktatási gyakorlat, és ha szakterületet jelöl meg a szakértői listára történő felkerülésekor, akkor csak olyan feltétellel került fel, amit a törvény előír. Miért kell itt külön meghatározni a három évet?

ELNÖK: Ez egy másik szövegrész.

SZAKÁCS MIHÁLYNÉ DR.: Azért gondoltam, hogy esetleg a kettő együtt.

ELNÖK: Együtt megszavazhatnánk, hogy ezt innen viszont deleálni javasoljuk.

HORN GYÖRGY: Maradjunk a 6. §-nál, mert az egy speciális eset, a 8/3.

ELNÖK: Maradjunk tehát a 6-osnál. Elfogadható-e ez a szöveg? Még egyszer elmondom, hogy utólag ne legyen reklamáció. Aztán egy kicsi csöndet kérek, és egy kis szünetet fogok elrendelni, hogy a dohányosok türelmességét ne vegyük túlzottan igénybe:

„Szakértőként az működhet közre, aki tantervi szakértőként szerepel az országos szakértői névjegyzékben, és erre irányuló felkészítésben részesült.” Ki ért ezzel egyet? (10) Ki nem? (1) Ki tartózkodott? (6) Akkor ezt nem szavaztunk meg? (Közbeszólások: De, tíz igen volt.)

Mehetünk tovább. A következő ilyen éles kérdés volt - és ezzel sokat rövidre zárhatunk a vitából -, hogy a műveltségi terület nem kerettanterv - mondta radikálisan Horn Gyuri. Ez a 4. § c) pontja volt. (Zaj, közbeszólások. - Dr. Vágó Irén: Ez még nincs olyan érettségi állapotban) Jó, ebben ne foglaljunk állást.

Van egy következő, Hoffmann Rózsa javaslata volt. A Köznevelés-politikai Tanács teljesen formálisan szerepel - mondta Rózsa. Erre egyetlen érdemi ellenérvünk sem volt, csak az, hogy szerepel a törvényben.

DR. SZENES GYÖRGY: Ez elég.

ELNÖK: Ez teljesen elég. Bocsánatot kérek, mielőtt az anarchista megtisztelő címében részesülnék, szeretném azt mondani, hogy az OKNT kérje vagy javasolja, hogy ezt a pontját a köznevelési törvénynek módosítsák.

LISKÓ ILONA: Várjunk még ezzel, ne csak ezt! (Derűtlenség, zaj.)

ELNÖK: Ha ennél a pontnál nem szögezzük le, hogy ezzel nem értünk egyet, és nem tudjuk helyeselni, de csak a törvényi megkötés miatt nem tiltakozunk, akkor viszont valamilyen módon ki kell ezt fejezni.

DR. VEKERDY TAMÁS: Nem értem. Itt az van, hogy meghallgatja a véleményét. Miért nem lehet megadni egy testületnek a lehetőséget arra, hogy ha akarja és tudja, ismerje meg az előkészületben lévő anyagot. Hogy ő ezt meg fogja-e tenni, nem tudom, fogalmam sincs. Irtózatossá telt a tiltakozás, fog kiváltani, ismerem ennek a tanácsnak néhány tagját, hogy megvonjuk mi, egy másik tanács, megvonjuk azt a jogot, hogy ők is megkapják ezeket az anyagokat, legalább véleményezésre. De nem is értem, hogy hogyan jövünk mi ehhez. Hogy nekünk ne adják ide, ez ellen tiltakozhatunk, mert nem akarjuk elolvasni, de hogy nekik ne adják oda, nem értem.

Én ezt nem fogom megszavazni, de nem is értem az indítékot, hogy miért nem. (Nagy József: Ha ők akarják, az ő bajuk!)

DR. VÁGÓ IRÉN: Nagyon rosszul is venné ki magát.

ELNÖK: Akkor ezt a javaslatot egyelőre visszavonom. Egyetértenek Hoffmann Rózsaival, ha szavaznánk e fölött, akkor emellett szavaznánk, mert teljesen formálissá teszi, ez kétségtelen. (Liskó Ilona: A miénk ugyanolyan formális.) Nem, ott még nem tartunk, hogy

hogyan fogjuk realizálni azt, hogy ne legyen formális. Ez ugyanis egy nagyon fontos kérdés lesz. *(Liskó Ilona: És lehet, hogy ők is szabályozzák, hogy ne legyen formális.)*

DR. VEKERDY TAMÁS: Ez az ő dolguk! Miért szólunk bele egy másik grémium működésébe?

ELNÖK: Helyes! Vekerdy demokratizmusa ismét leckét adott nekem. Mielőtt továbbmegyünk, tíz perc szünetet rendelék el.

(Szünet: 12.02 - 12.21)

ELNÖK: Folytassuk! Karlovitz úr és Liskó Ilona a következő hozzászólók.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Az első mondandóm az, hogy valami remény is legyen a dolgokban, hogy már megindult az érdeklődés az iskolák, kiadók - főleg a kiadókat mondom én - részéről, hogy hogyan lehet kerettantervet készíteni, beadni, jóváhagyatni. Egyes programcsomagok részéről is, illetve művelődési területek művelői részéről is. Feltételezem - meg tudjuk -, hogy a kiadók segítői lesznek ennek az innovációnak, és ők tudják majd megfizetni a jóváhagyási költségek egy részét. Szóval, iskolák és kiadók együttműködésére lehet számítani.

Éppen ezért az 1. § f) pontjába én még belevenném a kerettantervek benyújtói mellett azt, hogy „és felhasználói”, mert lesznek olyan felhasználói, akik esetleg csinálnak belőle aprópénzt, nem helyi tanterv formájában, mert az nyilván más, hanem esetleg taneszköz stb. formájában. De nem biztos, hogy kell ez, mindenesetre számolnunk lehet vele.

A második mondandóm: jó lenne, hogyha valahol valóban eljutnánk a kerettantervektől az oktatási programokig vagy programcsomagokig is. Ez lenne az igazi fejlesztés, hogy ne csak tanterv szinten maradjon meg vagy álljon meg a levegő, hanem menjen át a gyakorlati életbe.

Az én bizarr ötletem, amit nem is merek javasolni, de felírtam magamnak, amikor otthon felkészültem, hogy kerettanterv és oktatási programcsomagok kiadásáról szóljon esetleg a rendelet - de ez már szinte lehetetlen. A szempontrendszerrel feltétlenül be kell iktatni olyat, hogy a taneszközrendszerrel aki rendelkezik, az ne szégyellje, és legyen előnyben stb., stb.

A következő mondandóm, most már paragrafus szerint, hogy én a 4. § c) pontjának felét, amit sokan kifogásoltak, nem eltörölném, a műveltségi területeket, hanem bontanám a pontot, a c) pontot. Az egyik pont lenne, hogy jóváhagyásra e rendelet 2. §-ának megfelelően lehet benyújtani, a következőben pedig az, hogy indokolt esetben egy művelődési területre is be lehet nyújtani. És akkor itt jön a minőségi fejlesztés. Tantervet nem lehet külön, de egy művelődési területet, amelyre esetleg nincsenek kidolgozott tantervek, vagy nem olyan jók, vagy vannak - mint a Kulcs a muzsikához Pécsi Gézától... Egyébként ő már érdeklődött, be akarja nyújtani, de ő egy magányos farkas, egy nagyszerű művészettörténeti programmal. Érdemes ennek hagyni kaput, egy d) pont formájában.

A testület öt tagból áll - mondja a 6. §. Az öt egy szent szám kezd lenni itt, az OKNT-ben, de azt hiszem, ez nem elég egy ilyen erős testületnél. Mert ha kettő-három hiányzik, már baj van. Én megreszkíroznám, hogy tízet javasoljak ide, vagy az ötöt tényleg valahogy úgy, mint a dualizmus korában, hogy behívtak akkor a gyakorlatból embereket, és ráállítottak egy témára, független státuszként. Ez is elképzelhető. És természetesen a szakértői gárda, amely segíti az öt embert - vagy nem tudom, hányat -, az nyilvánvaló, hogy jó szakemberekből áll. Bár kételyem van, mert mi a gyakorlatból tudjuk a tankönyv-jóváhagyásnál, hogy elmenekülnek bizonyos olyan szakértők, akik egyszerűen nem hajlandók átesni ezen a szakértői procedúrán, ebbe a formális rendszerbe nem mennek bele, pedig nagy tudósok pedagógiából vagy a szakterületükön is. Egy kicsit félek attól, hogy itt is, mint a tankönyvek és taneszközök esetében olyanok jelentkeznek inkább, akik ebből akarnak karriert csinálni, és nem fordítva, hogy a

karrierjüket dobnák be ide, tehát a tudásukat. Tartok tehát egy kicsit ettől a dologtól, de ezt mások is mondták. Konkrét javaslatom nincs rá - megyek tovább.

Még egy utolsó: valóban vannak napok, egyetértek, hogy nem lehet... Egy kicsit mazochistának tartom a minisztérium különféle anyagait. Már a múltban is volt ilyen, hogy nyolc napot, öt napot szabnak meg maguknak, ami soha nem teljesíthető, tehát érdemesebb nagyobb határidőkkel gondolkodni.

ELNÖK: A 90 munkanapról beszélsz.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Valahol volt egyszer öt nap, de azt hiszem, a másik anyagban. A 90 munkanap sem fog kijönni, valóban. Nyilván lehet hosszabbítani. Tudom, hogy az államigazgatási eljárásban van ilyen, hogy akkor hosszabbítják erre-arra, de ha már eleve egy nagyobb határidő lenne, talán meg lehetne úszni.

Végül úgy érzem, hogy ez a kihirdetett, jóváhagyott stb. között az is különbség, hogy nyilvánvaló, amit a miniszter meghirdet, kihirdet, ott maga vállalja a kiadását is, tehát a fizikai kiadására is gondolok, kiadói szemmel mindig van teste is a dolognak: könyv, kiadvány vagy legalábbis egy CD-ROM vagy egy internetes anyag. Amit pedig jóváhagyott, esetleg a kiadók, iskolák vagy mások jelenítik meg, ők adják ki. Én a gyakorlatból mondom, hogy ezeket általában ingyen osztogatják, tehát nem kell attól megijedni, hogy itt túl nagy árusítás lesz. Tantervpiac van, meg tankönyvpiac van, tehát nem zárjuk ki, hogy esetleg ezért kérjenek, de általában úgy szokott lenni, hogy még a nyomtatást, az elküldést és mindent ingyen vállalnak, mert ez egy reklám a kiadónak, hogyha az ő tantervét választja az iskola, és utána mennek majd a tankönyvek is. Én nem félek ettől sem.

Azt gondom, hogy egy pezsgés indult meg. Kialakulni látszik végre egy olyan tantervi rendszer, ami leveszi a tankönyvek válláról azt a súlyos terhet, hogy a tantervi zűrzavarban a tankönyvek szabályozzák az iskolát. Nem az a dolguk. Az a dolguk, hogy eszközt csináljunk a tantervekhez, azok vezessenek minket, és végre eljön az idő talán, amikor egy olyan tantervi rendszer alakul ki, amikor valóban szilárd pontok alakulnak ki. Köszönöm.

ELNÖK: Én is köszönöm szépen. Liskó Ilona

LISKÓ ILONA: Nagy elégedetlenséggel olvastam ezt a rendeletjavaslatot, és próbáltam követni a kis módosításokat, amiket a kollégák javasolnak. Arra jutottam, ezeket azért nem tudom elfogadni, mert úgy érzem, hogy e mögött a tervezet mögött rendkívül sok bizonytalanság van, és nagyon fontos kérdésekben vannak bizonytalanságok. Pontosabban úgy érzem, hogy ha ezt most, akármilyen kicsi korrekcióval, de így elfogadjuk, akkor legközelebb ugyanilyen problémák elé fogunk kerülni, és majd visszahivatkozunk rá, hogy „Emlékeztek, az a rossz rendelet, amit itt az időkénszer miatt el kellett fogadni?”. Vagyis azt gondolom, hogy ezt az egész problémát még egyszer szakmai szempontból a minisztériumnak alaposan át kellene gondolnia, mielőtt jogszabályi formába önti ezt a szabályozási dolgot.

Ugyanis én itt legalább három ponton látok nagyon súlyos gondot, tisztázatlanságot. Az egyik a kerettanterv fogalma, amiről nem akarom megismételni, amiket a kollégák mondtak, miért kell a kerettanterv nekünk itt és most, mire jó a kerettanterv és mire fogják használni az emberek a kerettantervet. Ezt először tisztázni kell ahhoz, hogy rendeletet fogalmazzunk, mert ha bennünk ilyen bizonytalanság van, akkor tessék elképzelni, hogy ennek az alkalmazóiban, tehát a pedagógusokban, iskolaigazgatókban milyen bizonytalanságokat keltünk.

Ezt először világosan tisztázni kell. Hajlok arra, amit Rózsa mondott, valahogyan ezt a dolgot meg kell fogalmazni, mit csinál a kerettanterv, hogyan szabályoz ez a három dolog, stb.

A másik, ami szerintem ebben a megfogalmazásban tökéletesen bizonytalan, az az akkreditációs bizottság feladata és az akkreditáció egész folyamatának szabályozása. Most vagy komolyan veszi a miniszter azt, hogy létrehoz egy kerettantervet akkreditáló bizottságot és akkor az egy szakmai testület, amelynek a szava ebben a kérdésben döntő, és akkor ezután már

nem kéri ki fű, fa, virág, Nemzeti Szakképzési Intézet, a kéményseprők, OKNT, nem tudom kicsoda - aki egyáltalán a jogalkotónak itt eszébe jut - véleményét, amelyik újra minősíti azt, amit már egy őáltala felkért szakmai testület kimondott, szakmai szempontból értékelt dolgokat, szakmai anyagokat. Tehát ezt tisztázni kell, hogy akarunk-e akkreditációt vagy akar-e a minisztérium akkreditációt, ha akar, akkor ezt vegye komolyan.

Ehhez tartozik az is, hogy ha akkreditálni kell a kerettantervet, akkor minden kerettantervet akkreditálni kell, nemcsak azt, amit az iskola nyújt be, hanem azt is, amit a pályázó nyújt be, és azt is, amit a minisztérium által finanszírozott intézményben készítenek, mert milyen kerettantervi kollekciónak lennie abból, ha a minisztériumi intézményben készült kerettanterv minőségéről a főnök döntene, a pályázat keretében létrejött kerettantervről a kuratórium döntene, amely azt sem tudjuk, hogy kikből áll, és akkor ezekről, akik pedig alulról beadják, iskolák, ezekről pedig egy úgynevezett akkreditációs bizottság döntene. Akkor milyen kollekciónak lesz itt ebből a kerettantervi kínálatból?

Azt gondolom, hogy ha kerettanterv van és akkreditáció van, akkor mindegyikre ugyanaz a szabályos akkreditációs folyamat érvényes, és az, hogy egy akkreditációs testület hány tagból áll és kik azok a tagok, szerintem például ez a felsőoktatásban úgy működik, hogy van egy akkreditációs bizottság felül, és aztán vannak az albizottságok, amelyek már ahhoz egy kicsit jobban értenek, ahhoz a területhez, amit akkreditálnak, és akkor még az albizottságok kikérik az úgynevezett szakértők véleményét, mert ők sem értenek mindenhez.

Tehát azt gondolom, hogy itt is valami ilyesmit kellene létrehozni, mert az akkreditáció az akkreditáció. Az egy bevett eljárás, amit egy csomó országban Európában működtetnek, és akkor már ne hozzunk most létre, így 2004-ben, két perccel a csatlakozás előtt valami testületet, amibe utána nem tudom, kit fogunk kijelölni, magunk közül lehet, mert mi értünk leginkább mindenhez, és utána még ellenőriztetünk formálisan ezzel meg azzal.

Tehát ennek így szerintem semmi értelme. A harmadik, ami ebből kiderül, hogy totálisan nincs tisztázva, hogy akar-e egyáltalán a minisztérium vagy a miniszter kerettantervet. Mert ha ő azt akarja, hogy itt emberek álljanak neki kerettanterv-készítésnek, akkor nem az emberekkel kell megfizettetni, hanem akkor nekik kell fizetni. Ez pont egy fordított helyzet. Ha nem akar, mert azt mondja, hogy ó, ti nem tudtok, majd én megcsinálom vagy valaki nekem megcsinálja, akkor persze, meg kell nehezíteni, és akkor neki kell ilyen 50 ezer vagy nem tudom, hány ezer forintot leperkálni, de azt végig kell gondolni, hogy akkor mit akarunk. Vagyis azt javasolnám őszintén szólva, hogy mielőtt még itt az egyes... mert még akkor a korábbi megfogalmazásokról most nem is akarok beszélni, szóval azt gondolom, hogy le kellene ülni az illetékeseknek, tehát akik ezt vállalják, ezt a jogszabályt - nem tudom, hogy ki az Péteren kívül -, le kellene ülni néhány embernek és legalább ezt a három kérdést pontosan tisztázni kellene és utána kellene megfogalmazni.

ELNÖK: Köszönöm. Nagy József!

NAGY JÓZSEF: Kedves Kollégák! Egy kérdéshez szeretnék hozzászólni. Egy kicsit bonyolultnak tűnik, de a végén majd megpróbálom egy mondatban összefoglalni.

Azzal kezdeném, hogy van ennek a rendeletnek egy életveszélyes eleme szerintem, de előbb magáról a tantervről szeretnék néhány szót szólni.

Mi a tanterv, kollégák? És mire való, mi a funkciója? Hogy egy iskolafokozatban a koherenciát megteremtse. Tehát az nem tanterv, ami kiemel egy részt ebből és azt különveszi, mert képzeljük el, ha egy külön részt külön tantervként kezelünk, és jól megcsináljuk, azzal az összes többi agyoncsaphatjuk.

Tehát a tantervet vegyük komolyan, ne csináljunk fából vaskarikát. Tehát ha egyszer azt mondjuk, hogy tanterv, az tanterv. Még a helyi tanterv is tanterv, mert az iskolára készül, és nem egy tárgyra vagy másik tárgyra vagy egy műveltségi területre vagy egy másikra. Az egy teljesen más ügy.

Tehát ebből kellene kiindulni, hogy a tantervnek ez a funkciója. Ha ez így van, ha az egész rendszerre vonatkozik, arra a rendszerre, akkor ebből az következik, hogy a tanterv az állami ügy, az állam joga, a kormány joga jóváhagyni. Csinálhat mindenki tantervet, ilyen értelemben vett tantervet, kerettantervet is, de azt nem lehet az üzleti életbe beengedni. Ha egyszer a tantervből üzletet csinálunk, akkor óriási botrány, problémásor fog születni belőle, mert a tantervnek van valamiféle szabályozó funkciója, és a koherencia védelmezője.

Tehát nagyon veszélyesnek tartom azt, hogy a tantervéért fizetni kell annak, aki csinálja, és azután ő abból hasznot húzhat. A tantervből senki ne húzzon pénzügyi hasznot. Húzhat a programcsomagból, húzhat a tankönyvből, az üzleti vállalkozás lehet, de a tanterv nem. Ha nem ebből indulunk ki, nagyon nagy bajokat csinálunk.

Én kezdettől fogva, már húsz éve a hármas szabályozás, tartalmi szabályozás híve vagyok, egyetértek azzal, hogy van egy NAT és kell lennie kerettantervnek. Ica elmondta, hogy miért. Miért kell kerettanterv? Azért, mert az állam által jóváhagyott, és annak különböző változatai lehetnek. Minden kerettantervet egyformán kezelve lehet, kell jóváhagyni, nem kell különbségeket tenni. Minek?

Az biztos, hogy egy szakközépiskolai kerettanterv más, de az is kerettanterv, és mindenki, aki akarja, használja, ha nem akarja, egy másikat használ. Miért nincs joga egy tankönyvkiadónak mindefféle létező kerettantervhez csinálni eszközt, programot, és így tovább? Miért kell meggyártania a saját tantervét, és ahhoz csinálni tankönyveket, programcsomagot? Tehát én megcsinálom a követelményeket és ahhoz csinálom, a saját magam követelményeihez igazítom hozzá vagy készítem el; ez azért furcsa dolog.

Tehát ha ezek a kérdések nem tisztázódnak, akkor szerintem komoly problémák lesznek.

Ami a programcsomagot illeti, kicsit röstellek róla beszélni, mert a 70-es évek végén a programcsomag kidolgozását én csináltam, magyarul és angolul is megjelent, jó lenne, hogyha ismernék azok, akik a programcsomagról beszélnek. El is készült egy programcsomag, ami képességfejlesztő programcsomag, tavasszal meg fog jelenni. Nagyon fontos dolog - most mondhatom, hogy fontos dolog, remélem, nem értitek félre, vagy ha igen, akkor is mondom. Ezzel lehet megfogni a folyamatos fejlesztést, ha ez tényleg működni fog. És úgy látom, erre kell a kiadókat rámozdítani. Nagyon jó OPI-anyag van, nem tudom, hogy olvasták-e... *(Dr. Vágó Irén: OPI?)* Én már olyan öreg vagyok, hogy mondhatom az ősrégi OPI-t. Tehát van egy OKI-anyag... *(Dr. Vágó Irén: Névtáblát cserélt.)* és abban nagyon jó le van írva ez a témakör, hogy a kiadók hogyan szervezzék - de biztos ismeritek.

Jó irányba mozdulunk tehát, egy nagy veszély van: ne engedjük a tantervet be az üzleti világba. Vagyis a javaslatom az, hogy ebből a rendeletről mindent húzzunk ki, ami az üzleti világot érinti a tantervvel kapcsolatban. Ezt másképp kell működtetni. Nem hiszem, hogy az ország ne bírja ki, hogy a ti kerettanterveket akkreditálja, és fizessen azoknak, akik... *(Horn György: Helyes! Fizessen!)* Ez országos érdek.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Vágó Irén.

DR. VÁGÓ IRÉN: Hogy mi az életveszély? Szerintem a legkomolyabb veszély az az időcsapda, amibe belemasíroztunk. Szeptember 1-jével az iskoláknak olyan helyi tanterv szerint kell tanítani, amit hozzáigazítanak a NAT-hoz, illetve ahhoz a kerettantervi kínálathoz, ami addig az időpontig nekik rendelkezésükre fog állni. Ez a kerettantervi kínálat jelenleg az a kerettantervi kínálat, amit 2001-ben már tulajdonképpen hozzáigazították a helyi tantervüket. Látni kell, hogy az iskoláknak igazából nincs túl nagy motivációjuk, hogy bármit is csináljanak, hogy keressenek akár a piacon, akár a miniszter által egyéb módon felkínált kerettantervek közül valamit, és annak alapján elkezdjék átdolgozni a helyi tantervüket. Az egyik legjelentősebb probléma, hogy ennek a történetnek egy csomó szereplője - beleértve a kerettanterv-készítőket, beleértve az iskolákat és mindenkit - nem motivált arra, hogy javítson annak a dolognak a színvonalán, vagy adaptívabbá tegye azt a dokumentumot, ami alapján nála folyik a pedagógiai munka. Egyszerűen nincs motiváció. Ezt látni kell. Az iskolák részéről nincs

motiváció. A minisztérium részéről természetesen hihetetlen időkénszer van, hogy ezek a szabályozók akármilyen formában - lehet, hogy csak kevésbé részletesen és további szabályozókra utalva - átmenjenek. Jelenleg már hihetetlen ellentmondások vannak a kiírt pályázat és a között a szabályozó között, amiről mi beszélünk.

Azt már csak zárójelben jegyzem meg, hogy most január 31-éig meg lett hosszabbítva ennek a pályázatnak a határideje, de még mindig nem tudják a tantervkészítők - akik melleleg dolgoznak már, mert most legalább nem kell fizetniük azért, hogy dolgozhassanak - azokat az értékelési kritériumrendszereket, hiszen itt van előttünk. Ez a következő napirendi pontban tárgyalandó, miközben ők már csinálják.

Ha betartjuk ezeket a szabályokat, amiket most el fogunk fogadni, és amire azt mondjuk, hogy szinte tarthatatlan a kilencven nap, ez azt jelenti, hogy január végéig vagy február közepéig be kellene jönni azoknak a kerettantervi kvázi ajánlatoknak, amikről egyáltalán a miniszter dönthet, hogy mit akar vele csinálni, mit akar ebből megajánlani kvázi a közoktatás szereplői számára.

Egy dolog még lehet - és ezt én nem tudom, ez kérdés is: tulajdonképpen már készülnek és vannak is olyan kerettantervek, amit a miniszter ki akar hirdetni, csak választékgazdagítás céljából írta ki ezt a pályázatot. Nem tudom, van-e még másik folyosó, másik áramlat, amiben még feljöhhetnek kerettantervek.

Az ellentmondásokról, az időhiányokról. Ebben a pályázati kiírásban képzeljük el, hogy nem műveltségterületekre, nem is tantárgyakra, hanem teljes iskolafokokozatokra kérnek kerettanterveket. Egyfelől örömmel tölthet el minket, mert ezt szorgalmaztuk, másfelől, hogyha látjuk a január 31-ei határidőt, akkor inkább nonszensznek tűnik a dolog, hogy ilyeneket meg lehet csinálni. Most tárgyalunk olyanokról, amiket már kész tényként közöl a pályázat, hogy az minősül majd kerettantervnek, ami ezt az egészet így egyben kezeli, legalábbis ennek a pályázatnak a keretében ez minősül.

Azt gondolom, hogy valahogy kellene időt nyerni. Olyan módon esetleg, hogy a pályázatokat, a miniszter megrendelését ebben az időszakban valahogy koncentrálni kellene az első négy évfolyamra. De ennek az első négy évfolyamnak lehetőség szerint ugyanolyan szigorú bírálati és ugyanolyan szigorú akkreditációs rendszere legyen, mint az összes későbbinek. Akik benne vagyunk a tankönyvbizottságban, mindannyian tudjuk, hogy ennél sokkal kisebb súlyú területeken milyen óriási kárt okozott, amikor a minősítési rendszerből a kerettanterv bevezethetősége miatt kivettek egy dolgot, bevezettek egy gyorsított eljárást, és egy tankönyvi szakértővel mentek át kerettantervhez igazított, hihetetlen tankönyvek. Jó részük teljesen szint alatti, de jó részük még olyan is, hogy visszamenőleges támadások is érhetnek bennünket az alapkritériumok be nem tartása miatt, tehát ilyen, hogy alkotmány, intolerancia - nem mondom tovább. A cigányozástól kezdve minden fellelhető ezekben a könyvekben.

Én azt gondolom, Ica javaslatát abszolút elfogadnám abban a tekintetben, hogy ezeket a problémákat ki kell hordani, és nem szabad a jelenlegi, tisztázatlan terminológiával megjelölni ezt a rendeletet. A pályázatot pedig erre a kritikus pedagógiai szakaszra, ahol szeptembertől valóban jó lenne, hogyha új dolog kezdődne, kellene koncentrálni.

Visszatérve a kerettanterv fogalmának tisztázatlanságához, ami valóban az egésznek a rákfenéje, én a magam számára - és talán mindannyiunk számára jelenthet ez valamilyen segítséget - úgy próbáltam lefordítani azt a kerettantervi terminológiát, ami megjelent a törvényben, hogy végül is háromféle értelmezését használja a törvény a kerettantervnek. Az első tulajdonképpen az alternatív kerettanterveknél jelenik meg. Itt ugyanis a kerettanterv azért születik, hogy lehetőséget teremtsen a közoktatási törvény bizonyos paragrafusaitól és a NAT-tól, annak bizonyos pontjaitól való eltérésre.

Tehát azért kell egy másik szintű szabályozás, hogy a meglévőtől eltérhessünk.

A következő kétféle értelmezési lehetősége a kerettantervnek. Az egyik az, hogy ha itt most filozófiai, logikai kategóriákból indulunk ki és azt mondjuk, hogy van az egyes, a különös és az általános, tehát azt mondhatnánk, hogy a NAT írja le azt, ami mindenre vonatkozik, ami általános és az a fajta kerettanterv, ami például 2001-ben volt, a különös kategóriának felel meg

bizonyos iskolatípusra, tehát az egyes iskolánál általánosabb, de a mindenre érvényesnél pedig szűkebb megfogalmazásokat takar.

Végül a harmadik értelmezés, amit a mostani módosítás hozott be, és ami azt az implikációt hordozza, hogy ez helyi tantervként is alkalmazható, illetve helyi tantervet is be lehet nyújtani kerettantervre, ezt pedig egyszerűen úgy mondanám, hogy egy mintaértékű helyi tanterv végül is. Én azt hámozom ki az oktatási törvényből, hogy ez a harmadik értelmezése a törvényben a kerettantervnek, hogy az egy mintaértékű helyi tanterv, amit akár úgy, egy az egyben át lehet venni, kicsi korrekciókkal. De mind a három tulajdonképpen egészen más oktatási célokat szolgál, mind a három értelmezés. Ezért borzasztó problematikus, hogy ha nekünk olyan szabályozást és olyan akkreditációs eljárást kell kidolgozni, ami mind a három értelmezésre - hogy úgy mondjam - felhasználható.

Az utolsó megjegyzésem Jóskához kapcsolódik: ami a OKI-ban kidolgozásra került, pontosabban az OKI-nak van még egy ilyen csatolt része, az OPEK, nem tudom, megkapta-e ezt az anyagot az OKNT minden tagja, de azt gondolom, hogy érdemes lenne ezzel az anyaggal foglalkozni. Most galád dolog, mert a szerzők között vagyok, de egyrészt ez segít, hogy megpróbáljak eljárni, hogy ez idekerüljön, másrészt pedig nem én kezdeményeztem, csak csatlakozom hozzá, hogy ismerjük meg ezt az anyagot, mert a tartalmi szabályozást egy olyan komplexitásban próbálja megragadni egyfelől, másfelől pedig egy kicsit szándékosan megpróbál eltávolodni azoktól a terminológiáktól, amelyeket állandóan használunk a tartalmi szabályozásban, és ezért talán egy kicsit más nézőpontot hoz.

ELNÖK: Szenes György!

DR. SZENES GYÖRGY: Tisztelt Tanács! Két és fél órája tárgyaljuk ezt a szerencsétlen négy oldalt, és a probléma ebben az, hogy ezen a négy oldalon próbáljuk számon kérni az oktatáspolitikai elmúlt - mondjuk - tíz esztendejének vargabetűit, toldozását, foldozását, terminológiai tisztázatlanságát, valamint az időcsapdát. Tudniillik erről beszélünk ebben a tanácsban már tíz éve, és sajnos, ugyanez a probléma, és most elkezdtük, hogy terminológiailag mi minden tisztázatlan, a törvény különböző módosításaiban mi minden, hogyan van benne és mennyire ellentmondásos vagy mennyire nem egyértelmű. Azt gondolom, hogy ezen a négy oldalon ezt nem tudjuk számon kérni. Azt nem lehet egyszerűen megcsinálni, hogy egy rendelet most ne jelenjen meg azért, mert az oktatási törvényt módosítani kellene még 2-300 ponton ahhoz, hogy valami koherens anyag legyen, vagy egy új oktatási törvény kellene.

Tehát azt egyáltalán nem tudom elfogadni, hogy ezt dobjuk vissza, csináljunk megint egy újat, tárgyalják újra. Az iskolákban kerettantervi kínálatra van szükség, nem az egész iskolarendszerre, nagyon sajnálom, hogy a pályázatban, amit most megkaptunk, minden össze van hordva, szakiskola, szakközépiskola, gimnázium, a teljes nyolc év. Annak ellenére, hogy persze, iskolatípusra kellene tanterv, de szeptemberben - a törvény is úgy szól - az első négy évfolyamra kellene az általános iskolában. Egyszerűen képtelenség ma azt gondolni, hogy a középiskolára lehet ma tantervet készíteni, kerettantervet készíteni, ameddig az első nyolc osztályra nincsenek kerettantervek.

Tehát egyszerűen valamilyen folyamatosság és fokozatosság kellene, és nem egy ilyen rohanó, konfúz helyzetet teremteni. Próbáljunk most annak utat engedni, hogy erre az első négy évfolyamra készüljenek el a kerettantervi minták. Értelmezzük úgy a kerettantervet, mindenki, ahogy akarja, de ez a köztes tanterv legyen a kerettanterv, amiről beszélünk, és ne próbáljunk itt most vajtűfülűen arról filozofálgatni, hogy hogyan lehet értelmezni. Az iskola nem akarja értelmezni, kell egy mankó neki, ami köztes a nemzeti alaptanterv és a saját programja között. Ha ebből lesz majd ennél sokkal részletesebb tanterv, ami helyi tanterv szintű, ezt majd hagyjuk akkorra, amikor a KAT bizottság problematikáját is kezdjük tisztázni. Csak valami történjen ebben a dologban, mert készülnek a tantervek.

Azt mondjuk, hogy a 90 nap sok. Tétélezzük fel, hogy februárban idekerülnek, 90 nap alatt valaki ezt jóváhagyja, már a tanév végénél tartunk, és tessék már mondani, hogy lesz ebből

helyi tanterv szeptemberig? *(Dr. Szabados Lajos: Kell?)* Hogy a fenébe ne kellene a kerettanterv, utána helyi tanterv kellene, és utána a fenntartó azt jóvá tudná hagyni.

Egyszerűen próbálkozzunk abban a dologban gondolkodni, hogy szeptemberben tényleg becsöngetnek és az új rend szerint el kellene indulni.

Tehát lehet, hogy ennek a rendeletnek számos hibája van, de többségében a törvény problematikáját hozza vissza. Azt nem tudjuk most változtatni, és erről Dobos Krisztina körülbelül 58-szor szól minden hozzászólásában az elmúlt időszakban, de ezt most nem tudjuk megváltoztatni, a törvényt nem tudjuk megváltoztatni. Próbáljunk egy annak a szellemében működő valamifajta rendeletet továbbengedni vagy továbbvinni, hogy ez minél jobb legyen. Ez az általános része.

Még három apró dologról szeretnék szólni, ami talán még nem vetődött fel ilyen módon, illetve felvetődött, csak tisztázása lenne annak a kis ábrának. Én annak a híve vagyok, hogy az elfogadásnak ez a három szintje számomra elfogadható, hogy ha ez már egyrészt a törvényben is valamilyen módon próbál koherensen gondolkodni. Azt viszont már nem tudom elfogadni, hogy az OM vegyen meg mindent, mert miért vegyen meg olyat az Oktatási Minisztérium, amire már nincs senkinek igénye? Van már 5-6 kerettantervi variáció. Ha valakinek ez nem felel meg, akkor miért akarom én az állammal megvetetni, hogy ő még egy hetediket, egy nyolcadikat, egy tizediket is megvegyen? Van elég kínálat, akinek ez nem tetszik, dolgozzon ki egy másikat és akkreditáltassa.

Tehát én nem gondolnám azt, hogy az adófizetők pénzéből kellene bárkinek a hobbiját még tovább finanszírozni. Van 7-8 kínálat, ha ez nem elegendő, nekem nem jó, lehetőségem van arra, hogy mást csináljon... *(Nagy József: Helyi tantervet csináljon és ne üzletet!)* Azt gondolom, hogy ebben is megtalálhatja mindenki az üzletet, aki akar ebből üzletet csinálni, miért ne csináljon? *(Nagy József: Ne csináljon!)* Ha ez megfelel a nemzeti alaptantervnek, ha megfelel az alkotmánynak, ha mindenfajta jogszabálynak megfelel és ő ebben üzletet talál, miért ne csinálja? Ez az egyik dolog.

A másik, amiről még három mondatot szeretnék szólni, amit Báthory Zoltán kezdett pedzegetni a világnyelv program keretében. Ebben nem csak a nyelvoktatás és a NAT problematikáját látom, hanem azt is, hogy elindult, most már finanszírozta a jövő évtől a nyelvi előkészítő évfolyam is. Erről itt eléggé szépen hallgatunk. Van, aki azt mondja, hogy nem is kellene róla egyáltalán beszélni semmit sem, de azt gondolom, hogy azért ha ezt államilag finanszírozzák meg nem kevés pénzzel, akkor erről mégiscsak valamit kellene szólni, hogy ennek a viszonya a NAT-hoz, ennek a viszonya a kerettantervekhez vagy egyáltalán. Ez egy viszonylag fekete lyuk, tehát erről semmit vagy nagyon keveset tudunk.

A harmadik dolog, amit szeretnék csak megerősíteni, hogy tényleg ezt a rendeletet úgy kellene egy kicsit módosítani, hogy ha ebből az olvasható ki, hogy az akkreditálási rendszer nem egységes, függetlenül attól, hogy ki nyújtja be, vagy akár a miniszter által megrendelt, akkor az rossz. Tényleg, valójában úgy kell ennek működnie, hogy ez egy egységes akkreditációs rendszeren menjen keresztül és akkor szerintem ez a dolog működtethető.

Annak csak örülök, hogyha az NSZI-t a kéményseprők országos egyesületével tetszik egy szintre hozni. *(Liskó Ilona: Nem volt minősítés. - Közbeszólások.)* Köszönöm szépen.

ELNÖK: A kéményseprőké nagyon fontos szerv, mert hogyha rosszul működik a kémény, abba bele lehet halni, ha mi rosszul működünk, abba nem.

Szabados úr!

DR. SZABADOS LAJOS: Tisztelt Tanács! Szeretném bejelenteni, hogy nem fogom megszavazni ezt a rendeletervezetet. Csak egy mondat erejéig szeretnék visszatérni arra az időszakra, amikor én tiltakoztam a NAT-ügyben: most szépen jönnek ennek a következményei. Itt egy olyan tisztességtelen folyamatról van szó, ami az iskolákat és a pedagógiai szakembereket is sérti. Ha valaki komolyan gondolja, hogy 8-án jelenik meg a honlapon a

szempontsor, és 31-én kerettantervet be kell adni, akkor én kikérem magamnak, visszaadom a diplomámat. Ez egy olyan tisztességtelen eljárás, ami ellen tiltakozom. Ennyit bevezetőként.

A következőt mondanám Gyuri barátomnak. Azt mondja, most úgy néz ki, hogy ha a miniszter úr akar kiadni kerettantervet, akkor a társadalom pénzét arra lehet használni, mert a miniszter úr nyilván a kerettanterv-készítőket meg fogja fizetni. Én azt mondom, hogy amit akkreditálnak, tehát elfogadnak kerettantervet, igenis, az államnak finanszíroznia kell. Tehát nem minden bővít, hanem beadja valaki, kockáztat, és hogyha elfogadja a KAT, akkor azt ki kell fizetnie a minisztériumnak, különben diszkrimináció lesz, hogy egyeseket kifizetik, másoknak meg fizetni kell. Ez a passzus, hogy fizessenek érte, nekem egyáltalán nem tetszik, tiltakozom ellene. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nincs több hozzászólás. Megpróbálom néhány mondatban összefoglalni... *(Közbeszólások.)* Nem azt mondtam, hogy sikerül. Azt mondtam, hogy megpróbálom néhány dologban összefoglalni, ami láthatólag egyetértésre fog találni.

Ez a rendelet a jelenlegi formájában nem alkalmas arra, hogy egyetértést válthasson ki. A határozat csak arról szólhat - mint azt a vita tanúsítja -, hogy milyen korrekciókat kell végrehajtani ahhoz, hogy a modus vivendi megtaláljuk egy olyan helyzetben, amely helyzetet leírtatok azzal, hogy az első osztályban már e szerint kellene dolgozni.

Én teljesen egyetértek a Liskó Ilona által mondott három kardinális problémával. Nem egyszerűen akadémikus vagy tankönyvi szinten kellene tisztázni a tantervi fogalmak pontos tudományos tartalmát, de pragmatikus szinten mindenképpen. Javaslom tehát, hogy mához két hétre készüljön el az OKNT aktív, konkrét, személyes közreműködésével - ezt majd lefordítom konkrétumokra, hogy mit gondolok - egy olyan korrekciója ennek az előterjesztésnek, amely választ ad a tantervi hierarchiára - ebből az első szint már nem képezi a vita tárgyát, de minden, ami alatta van, igen -, és erre vonatkozóan egzaktt, közérthető megfogalmazásokat tartalmaz.

Mondja ki ez az általad vagy általunk majd idehozott anyag, hogy bárhol készül egy kerettantervi javaslat, az ugyanolyan eljárásokon keresztül válhat csak kerettantervé. Ha a miniszter által létrehozandó testület, intézet dolgozza ki, épp úgy akkreditálandó, mint hogyha Kohn bácsi a piacon.

Amennyiben egy benyújtott javaslatot a miniszter kerettantervvé üt-emel, akkor fizesse meg azokat a költségeket, amelyekbe kerül. A kockázat azé, aki benyújtja, de hogyha elfogadta, akkor nincs más alternatíva. Vagy azt mondom, hogy csak a miniszter rendel, fizet, és csak az kerülhet akkreditálásra egyáltalán, amit a miniszter rendel. Ez egy variáció. Ez nekem egy kicsit centralizálnak tűnik. Vagy azt mondom, hogy be lehet nyújtani a miniszternek akkreditálásra, de akkor az az én kockázatom, hogy sikerül-e. Harmadik út nincs.

HORN GYÖRGY: Van, de most abba ne menjünk bele! Negyedik is van. *(Közbeszólásra:)* Az van, amit Szenes Gyuri már most megelőlegez, hogy ha van hat vagy hét, akkor van, aki készít, kockáztat, és azt mondják, ezt csak akkor akkreditálják, ha van rá pénz - pont. Magyarul: a tartalmi akkreditáció helyére egy pénzügyi szempont kerül.

DR. SZENES GYÖRGY: Nincs pénzem, nem fizetem ki. *(Közbeszólások.)*

HORN GYÖRGY: Csak akkor lehet engedélyezni, és hogyha engedélyezték, fizessék ki - nem fogják kifizetni.

LISKÓ ILONA: Szerintem distinkciót kellene tenni annak alapján, amit Péter az elején elmondott, és ami szerintem nincs tisztázva igazán: hogy milyen elfogadottsági szinteket érdemes itt megszabni. Van egy elutasított tanterv, tehát amikor az akkreditációs bizottság azt mondja, hogy alkalmatlan. Szerintem van ezen kívül az elfogadott tanterv, az elfogadott kerettanterv, amire azt mondja a miniszter, illetve az akkreditációs testület, hogy szerinte ez elfogadott. Vagy a miniszter dönt arról, hogy ő ajánlja-e az akkreditációs bizottság által

elfogadott tantervet, vagy nem ajánlja. Szerintem azt kell finanszírozni, amit a miniszter ajánl. *(Horn György: Így van!)* Annak, aki akkreditáltatott, és elfogadtatott, de a miniszter azt mondja, hogy ez egy kiségyház tanterve, amiből van az országban három iskola, ő ezt nem fogja ajánlani, azt nem kell visszafizetni azoknak, akik megcsinálták. De ha ő ezt ajánlott tantervként közreadja, akkor meg kell fizetnie. Ez tiszta sor.

ELNÖK: Én azt hittem, hogy ezt mondom, hogy addig a dolog a benyújtó kockázata, ameddig az akkreditációs eljárásba bekerül. Ha az akkreditálók azt mondják, hogy ez nagyon jó, és a miniszter azt mondja, hogy megrendeli, akkor kifizeti.

DR. SZENES GYÖRGY: De megteheti azt is, hogy ez nagyon jó, engedélyezem - de nem rendelem meg.

ELNÖK: Világos.

DR. SZENES GYÖRGY: Akkor mégis három külön dolog. Péter ugyanerről beszélt. Ami oda van rajzolva, ugyanaz.

NAGY JÓZSEF: De nem kell fizetni azért, hogy benyújthassa. Mert akkor utána abból pénzt akar csinálni.

ELNÖK: Nem tudjuk újra előlről lefolytatni a vitát. Azt kérem, erre vonatkozóan a mai vita jegyzőkönyve alapján készüljön el egy olyan anyag, amelyben segítünk Péternek vagy a minisztériumnak - hogy ne ilyen egyszemélyesen fogalmazzak - azt a fogalmazványt idehozni, ami lényegében tükrözi az itt nagyjából bizonyos pontokon kialakult véleményeket. Ahol pedig nagyon azt fogja mutatni a vita, hogy háromfelé is elágaztak a vélemények, ott az kéretik ettől az előterjesztéstől, hogy A-javaslat, B-javaslat, C-javaslat. Akkor itt már nem kell mást csinálni, mint azt mondani, hogy vagy ezzel együtt elfogadhatatlan minden, vagy ezekkel a kiegészítésekkel elfogadható.

Azt hiszem, hogy ezt el lehet készíteni két hét alatt.

Még egy szót az időcsapdáról. Örökös harcunk volt a miniszter úrral a miniszteri tanácsadó testületben is, az OKNT minden ügyében is, hogy ezt a fajta politikai döntést szakmailag legitimálni vagy nem vagyunk hajlandók - lásd a kétszintű érettségit, ahol nem legitimáltuk, és ennek ellenére elrendelte, joga volt hozzá -, vagy pedig azt mondjuk, hogy igen nagyok a kockázatai, vagy pedig ilyen és ilyen korrekciókat lehet.

De nem tudunk most arra vonatkozóan szerintem érdemben törvénymódosítási javaslattal élni, hogy a 2004. szeptember 1-jén elindítandó folyamatot állítsa le. Ez lehetetlen. Ezért az, amit Irén javasolt, hogy most koncentráljon ez a pályázati kiírás az első négy évfolyamra, és a mi erőinket is koncentráljuk erre, és aztán folytassunk érdemi tanácskozásokat a továbbfolytatásra, ez használható kompromisszum, ami minket azért a nagy elvi megalkuvásoktól megment, ugyanakkor egy folyamatnak nem fekszünk keresztbe.

Báthory Zoltán!

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Csak azt javasolnám, hogy hatalmazzuk fel a főosztályvezető urat, az OKNT elnökét és alelnökét, hogy az itt elhangzottak értelmében fogalmazza meg és ne hozza vissza már az ügyet, tehát a kerettantervi rendeletet.

KOMPAKTOR EMÍLIA: Én egy rövid kiegészítést szeretnék tenni, nevezetesen hogy ebben az újonnan elkészített anyagban a szempontok között szerepeljen az is, hogy a gazdaság képviselőit milyen módon kívánják bevonni az eljárásba, illetve az intézményrendszerbe. Ennek három lehetőségét is kínálja a most az adott rendelet, erről akkor vagy akár személyes

konzultáció keretében nagyon szívesen egyeztetünk vagy valamilyen más módot kell keresni. Köszönöm.

ELNÖK: Báthory Zoltán javaslatához azt mondom, hogy én ezt elfogadom, mint feladat kiosztást, mert konzekvenciája annak, hogy elnökként kell megtisztelve lennem, tehát nem tudok mást csinálni, minthogy akkor ezt elfogadom. *(Nagy József: Én nagyon szívesen eljövök két hét múlva.)* Nagyon szépen kérek ehhez azért még okvetlenül segítséget. Nem lesz ez olyan nagyon nagy munka, elkészül a jegyzőkönyv, a jegyzőkönyv alapján mindegyikünk, aki erre vállalkozik, vagy akit erre kijelölt az OKNT, megteszi a szövegjavaslatait, és egy vagy két ülésben szerintem tudunk egy használható szöveget csinálni. De azért mielőtt hármunkra vagy négyünkre vállalnánk ennek a felelősségét, megfontolásra teszem fel: nem arra volna-e akkor szükség, ha emiatt nem akarna az OKNT még egy ülést ennek szentelni, hogy a szétküldött anyaghoz írásbeli megjegyzést még tehesse? Azért én akármennyire okos fiúknak tartom magunkat, főleg Szenes Gyurit, azért azt gondolom, nem jó az, hogy ha három ember akar egy testületi véleményt úgy összegezni, hogy az tényleg a testület véleményét nagyjából tükrözze. Szóljatok hozzá, most Báthory Zoltán javaslatához is, ezt kérem, hogy hogyan legyen, úgy, hogy a végén esetleg még Szabados Lajos is megszavazza. Mondjad, ha az kizárt, attól még mondhatod.

DR. SZABADOS LAJOS: Azt fogadom el, amit te mondtál, a köztes is jó, amit Zoli mondott, de hogy jöjjön vissza két hét múlva. Szétszedtük ezt az anyagot, nem én voltam az, aki cincáltam, hanem ti voltatok, és akkor most hogy lesz ebből olyan, amit elképzeltünk? Biztos vagyok benne, hogy ezzel operatív három-négy embernek foglalkoznia kell, de én a magam részéről ragaszkodnék ahhoz, hogy az az ügynevezett végleges jöjjön vissza, még akkor is, ha különösebb vitát akkor már nem nyitnánk fölötte, de azért tudjunk róla, hogy milyen rendelet születik, mert most még nem tudjuk.

HORN GYÖRGY: Három dolog. Az egyik: szerintem ki kell jelölni ezt az időpontot, és nem kell szavazni, a határozatképességtől függetlenül ki jön, ki nem, ezt lehet ilyen módon is. Tehát hogy két hét múlva ülés... *(Dr. Báthory Zoltán: Rengeteg időt veszítünk a két héttel.)* Ez viszont technikai kérdés, hogy most akkor hányan vesznek ezen részt.

Ami viszont nem tűr halasztást, az a pályázat kiírása. Azt gondolom, hogy amit Vágó Irén is megfogalmazott, ezt javasolnám január 31-éig meghosszabbítani, az kizárólag az a) pontra, tehát nem tudom, hányas paragrafus, itt a), b), c), majd újra a) van, a c)-nek az a)-jára vonatkozzon, a bevezető évfolyamon induló, negyedik évfolyamon befejeződő kezdő szakaszára. Azt elfogadom, hogy az most rögtön kell, mert ha január 31., az az első fázis. De a többire akkor ki kell írni, hogy és a következő április 25. vagy május 40., tehát hogy legyen ebben legalább egy ütemezés. Abban viszont egyetérték, hogy újra csapdába fogunk kerülni, mert a 6-8 éves gimnáziumoknak például 2005 szeptemberére kell prezentálniuk. Tehát tulajdonképpen már annak is készen kellene lennie. Legalább ennyit a pályázatra magára írjunk ki, és a harmadik mondandóm pedig, hogy ahhoz viszont - ha nem megy másképp, akkor szavazást kérek - ragaszkodnék, magában a rendeletben is, hogy ez a kerettantervekről szóló rendelet, és abban a műveltségi terület ne szerepeljen. Elfogadom, amit Karlovitz János is mondott, hogy legyen az külön rendeletre és programokra szóló, ezt elfogadom, de hogy ebben a szövegben - mondom: ez nem hangzott el az elnöki összegzésben - az, hogy műveltségi terület, ne szerepeljen, merthogy ez a kerettantervekről szól. És akkor legyen egy másik, ha az is ilyen sürgős, akkor ide kell hozni, aminek az a címe, hogy tantárgyi programok vagy képzési programok vagy pedagógiai programok, nem tudom, milyen elnevezést fogunk - Szüdi találmányaként pedagógiai rendszer - adni, de hogy ebben ne lehessen beadni most és később se „kerettanterv” címszó alatt történelem, biológia, vagy ember és társadalom tanterveket. Ha másképp nem, akkor erről szavazzunk.

ELNÖK: Liskó Ilona

LISKÓ ILONA: Egyébként Horn Györgynek ez az utolsó megjegyzése is azt bizonyítja, hogy szerintem komolyan kellene venni, hogy két hét múlva jöjjön ez ide vissza, mert ilyen dolgokat például szerintem sem lehet benne hagyni, és ki tudja még, hogy hány ilyen van ebben, amit szintén nem lehet benne hagyni. Tehát két hét múlva ezt az átdolgozott változatot nekünk meg kellene nézni ahhoz, hogy egyetértésre jussunk.

FRISS PÉTER: Igyekszem nagyon gyors lenni, bár rengeteg dologról kellene mondani valamit, de legalább három elvi kérdésről szerintem kell beszélni. Az egyik, amit Nagy József úr vetett fel, hogy ez egy állami ügy, tehát a kerettanterveknek egy állami kontrollja kell hogy legyen. Szerintem erről szól az egész, amiről most beszélünk, hogy a kerettanterveket, amelyeket különféle módon lehet elkészíteni, azokat miniszteri jóváhagyással lehet kiadni. Hogy ez üzlet vagy nem, vagy csak befektetés és üzlet nem lesz belőle vagy más okoknál fogva ez egy üzleti befektetés része, szerintem ez ettől elválasztható.

A másik: szerintem nem úgy van a törvény, ahogy Dobos Krisztina idézte, és ebből nagyon sok félreértés adódik az egész vita folyamán. A törvény úgy szól, hogy a helyi tanterv, kerettantervet alkalmazhatja vagy beépíti - ezt a szót használja a helyi pedagógiai programban, a helyi tantervben a törvény, ami szerintem egy aktív folyamat, és nem egyszerűen átmásolást jelent. Nem beszélve arról, hogy azt eldönteni, hogy valamelyik iskolának mire van szüksége az ő helyi tantervében, azt csak ő tudja. Azt lehet elmondani, hogy úgy gondolja a kerettanterv elkészítője, hogy ez a szint elégséges egy iskolának, általában egy iskolának, nyilván hogy egy adott iskolának elég-e, azt csak ő fogja tudni eldönteni. Tehát ezt a vitát, szerintem ezt a formális megközelítésű vitát tartalmilag a törvény - még akkor is, ha biztosan sok ellentmondás van benne - nem involválja.

A harmadik ilyen, hogy miről szól maga a rendelet, mit vállalt a rendelet. Nyilván évtizedes szakmai viták megoldását - ebben köszönöm szépen a segítséget - egyetlen rendelet sem fogja vállalni, szerintem még más jogszabály sem. Ez egy döntés-előkészítési folyamat leírása, amihez képest egy elem valóban a vita során módosult, hogy itt nem egyszerűen egy döntés-előkészítési folyamatról legyen szó, hanem egy akkreditációs rendről, ami más. Egyetlen helyen maradt benn az akkreditációs szó, magának a testületnek az elnevezésében, egyébként mindenhol - még a korábbi változathoz képest is - jóváhagyási folyamatról és a jóváhagyás előkészítéséről van szó.

A harmadik, és szerintem ez is félreolvasásból adódik, hogy itt például nem arról van szó, hogy az NSZI és mindenkinek a véleményének a kikérése. Ezt azért tartom lényegesnek, mert a folyamatot nyilván lehet kritizálni, de ha a folyamat nem úgy van, mint amit itt a kritika megalapoz, akkor azért az szerintem legalábbis elgondolkodásra készíti az embert, hogy mennyit tud abból érdemben használni.

Például az NSZI-vélemények stb. a benyújtáshoz kellene, éppen azért, hogy az egész folyamat felgyorsulhasson, és szakmailag hitelesebb anyagok készülhessenek.

Ugyanide tartozik az, hogy el kell dönteni természetesen, akar-e a miniszter - nem nagyon van döntési joga, mert a törvényben benne van - lehetőséget biztosítani arra, hogy aki szakmailag megfelelő kerettantervet elkészít, benyújthassa, hogy akkreditálására, jóváhagyására sor kerülhessen. Ezt a törvény előírja, tehát ebben nagy alternatíva nincs - és szerintem helyes is, hogy így van. Nyilván ennek a rendjét kell úgy alakítani, és nagyon sok egyszerűsítő javaslat hangzott el, amit én szeretnék megköszönni, mert valóban nagyon sok ilyen van az eljárásban, ami megkönnyíti majd a véglegesítését. Még akkor is - és ennyi iróniát hadd mondjak még el -, hogyha például a Magyar Tudományos Akadémia Pedagógiai Bizottsága, ami az eredeti szakmai anyagban benne volt, azért került is ki, mert az OKNT azt mondta, hogy ne az legyen benne, de örülök neki, hogy újra visszatérünk az eredeti forrásokhoz. Új év, új gondolatok - és ez helyes, hogy így van. Nyilván mindannyian így gondolkodunk, ahogy változik a dolog, annál inkább.

A pályázat ügyéről a következő napirend kapcsán, ha lesz mód, szeretnék külön beszélni. Kicsit összecsúsztott a kettő - időben is. Egy veszélye van a dolognak. Annak, hogy két hét múlva akár újra bekerüljön, nincsen, mert az igazgatási egyeztetési folyamat idejébe az belefér. A magam részéről nem látok ilyen értelmű problémát, és ez a munka, amit az OKNT magára vállal, nyilván nagy segítséget jelent. Az a veszélye azonban fennáll a dolognak, hogy minden csúszás azt jelenti, hogy a pályázatban - és akkor én is idehozom, jusst is - a jóváhagyás folyamata és a rendelet nem éri utol egymást, tehát a pályázatban megszületett anyagok jóváhagyási folyamata legfeljebb e rendelet elvei, de semmiképpen e rendelet szerint fog tudni lezajlani. Ez a veszély benne van a dologban.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ez utóbbira kellene valamit kitalálni.

KOMPAKTOR EMÍLIA: Elnézést, de az én felvetésemre nem történt reflektálás.

FRISS PÉTER: Nagyon sokra nem reflektáltam, idő hiányában, úgyhogy elnézést.

KOMPAKTOR EMÍLIA: Az elején sem történt, most sem történt, ezért szólok még egyszer.

FRISS PÉTER: Az elején is azt mondtam, hogy az államigazgatási rendben történik.

KOMPAKTOR EMÍLIA: Nem az államigazgatási rendről beszéltem, nem az egyeztetésről.

FRISS PÉTER: Akkor bocsánat.

KOMPAKTOR EMÍLIA: Én a tartalmi lényegéről beszéltem a dolognak. Nem szerepel a rendeletben a felhasználói szféra képviselőinek lehetősége, akár az akkreditációs testületben, akár a szakértők között, akár a Nemzeti Szakképzési Intézet mellett mint a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara is véleményezhetne anyagokat. Erre a tartalmi részére utaltam akkor, amikor másodszorra is fölvettem azt, hogy ebben a rendeletben a munkaerőpiaccal és a gazdasággal való összhang garanciái egyáltalán nem jelennek meg, sem az intézményrendszerben, sem az eljárásban. Most nem a véleményezésre gondoltam. Megkaptam rögtön a választ, hogy itt még lehet erre mondani valamit, csak a véleményre nem érkezett reagálás.

NAGY JÓZSEF: Csak egy mondatot ehhez! A szakképzésben a felhasználók véleménye nagyon fontos, rendkívül fontos. Az egész szakképzés problémája, hogy nem arról szól a szakképzés, amit igényel a gazdaság.

KOMPAKTOR EMÍLIA: Hogyha nem is akarunk erről vitát nyitni, csak szeretném tudni, hogy pozitívan vagy negatívan fogadta. Azért ennyit szerettem volna. Erről hosszasan lehetne csevegni.

FRISS PÉTER: Az előbb félreértettem, de most megértettem a kérdést. Szerintem a szakértői körben lehet az egyik válasz, ugyanúgy, mint a többi speciálisabb esetben. A másik az az alaphelyzet, hogy a szakmai és vizsgakövetelményeket illetően a központi programokban, amelyeknek a vetülését kell a helyi tantervekben megoldani, ezek a feltételek az OKJ-bizottságban és másutt biztosítottak. Nem arról van szó, hogy egyáltalán nincs ez a lehetőség, de végig kell gondolni, milyen egyéb eszközök vannak.

KOMPAKTOR EMÍLIA: Köszönöm szépen.

ELNÖK: Akkor a következő problémára kell most megoldást találnunk. Adva van előttünk egy pályázati bírálati szempontsor. Ezt nem tudtuk, érdemben nem is fogjuk tudni vitatni. Sürget az idő, különben nem lehet pályázni. Van egy egyszerűsítő javaslat: az, hogy a pályázatot most az első négy évfolyam kerettanterveire írjuk ki ezzel a január 31-ei határidővel. Ha jól emlékszem, ez a te javaslatod, Irén.

LISKÓ ILONA: Ez nem változtat azon, hogy nem lehet eljárásbeli különbséget tenni. Attól, hogy az első négyre írjuk ki... Ráadásul az első négyre kiírni, egy meglehetősen problematikus dolog, mert az előbb fogalmaztuk meg, hogy egész képzési ciklusra fog szólni a kerettanterv mint olyan. Most kiírni első négy osztályra, miközben az első ciklust hatosztályosnak deklaráltuk, ez kicsit furcsa. *(Dr. Szabados Lajos: Ki deklarálta? Senki nem deklarálta!- Horn György: Ebben van vita például.)*Erről van szó!

Kiírni első négy osztályra, miközben azt mondjuk, hogy a kerettanterv a teljes képzési ciklusra szól, ez máris probléma.

ELNÖK: Ez igaz. Akkor én most a feloldást kérem. Addig eljutottunk, hogy ha nem azt fogadjuk el, amit Zoli mondott, hanem esetleg azt, amit én javasoltam, hogy megér egy misét, hogy ezt a most már ennél kollektívebb erőfeszítéssel kidolgozott és korrigált anyagot még egyszer lássuk, és hozzá tudjunk szólni, akkor két hét múlva lesz itt egy dokumentum. Ha nagyon optimista vagyok, azt tudom mondani, hogy elfogadható. Ha ekkor hirdetjük meg a pályázatot, akkor nincs pályázat. Vagy pedig olyan határidőt kell szabni a pályázat végpontjának, ami a bevezetést veszélyezteti.

Ha nem tudjuk feloldani, akkor nekem most patt van az agyamban.
Karlovitz és Szenes.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Én úgy tudom, ez a pályázat már kint van az interneten, tehát már működik, vagyis nem most hirdetjük meg, hanem már módosítva is volt.

HORN GYÖRGY: Erről beszélünk, meg a határidőről. Ez módosít egy határidőt január 31-ére.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: A határidő 15-e volt.

HORN GYÖRGY: Csak arra van javaslat, hogy ezt a január 31-ét ebből az egész listából csak egy elemre értelmezze, a többit tolja még tovább - ha már úgymód módosul.

DR. SZABADOS LAJOS: De nincs szempontsor, Gyuri! Milyen pályázat az, ahol nincs szempont?

HORN GYÖRGY: Lajos, ezzel én egyetértek, csak azt mondom, hogy ez a szöveg csak erre vonatkozik, nem másra.

ELNÖK: Van olyan, hogy nincs megoldás. Nálam most az van, hogy nincs megoldás. Szenesnél van megoldás.

DR. SZENES GYÖRGY: Próbáljunk valami megoldást találni!

Én teljesen irreálisnak tartom, hogy az általános iskola teljes képzési ciklusára egy hónap alatt, de akár három hónap alatt is tantervet lehessen készíteni. Ezt nem lehet megcsinálni. Még akkor sem, ha tudom, hogy a teljes képzési ciklusra kellene tantervet készíteni.

Azt a köztes megoldást el kellene engedni, hogy ma úgy gondoljuk - valaki máshogy gondolja, de többségében úgy gondolják -, hogy az 1-4. az alapozó időszak, és erre kellene most engedni a pályázatot, és minden mást egy lényegesen hosszabb pályázati idővel kellene megjeleníteni. Ennyivel kellene módosítani.

ELNÖK: Az 1-4. azért is reális stáció, mert arról szól a törvény is, ennek a bevezetéséről. Most nem iskolaszervezeti vitáról van szó, hanem van egy törvényi hely, amely 1-4-et mond ki. Ha segítene abban, hogy szeptemberben legalább ez elindulhasson, akkor azt, amit Gyuri mondott, el lehetne fogadni.

Friss Péter információt ad, utána Vekerdy.

FRISS PÉTER: Október 29-én megjelent a pályázat előzetes felhívása. Azok, akik dolgozni kezdtek rajta, már dolgoznak rajta két-három hónapja. Ehhez képest, mivel a NAT-rendelet december 17-én jelent meg, e miatt - hogy a karácsonyi szünet ne számítson bele a harminc napba - történt a meghosszabbítás. Nincs olyan szándék jelenleg, hogy ez egy örökös ingyenes és gyorsított akkreditációs eljárás pályázat legyen.

HORN GYÖRGY: A javaslatunk az, hogy legyen.

FRISS PÉTER: Jó, csak mondom, tehát hogy ez most egyszeri, arra szól, amit példának mondtam az elején, hogy például ilyen módon is juthat a miniszter kiadható kerettantervekhez. A pályázat szempontjai és adatlapja azért nem került fel az internetre, mert az volt a megállapodásuk, hogy ezt még az OKNT ma megnézi, ezért ez előtt nem szerettük volna kitenni, mert azt gondolom, hogy ez elfogadhatatlan eljárás lett volna.

DR. SZABADOS LAJOS: A készítőik szempontjából teljesen közömbös, amit most mondtál. Egy komoly pályázatot csak úgy lehet készíteni, ha a szempontsor a rendelkezésemre áll. Tehát ez fából vaskarika, amivel most magyarázkodni próbáltok, itt arról van szó, hogy ha igazán akar valaki a szempontsor szerint, akkor most 8-án kerül fel és 31-éig kell neki ennek megfelelően megcsinálni.

FRISS PÉTER: Hogy ne beszéljünk általánosságban, azért a törvény elég világosan leírja, hogy mi a kerettanterv része, a másik pedig: szerintem olyan általános kerettantervi vagy olyan tantervi elemek - itt van a javaslat -, amelyek alapján azt gondolom, hogy egy komoly szakmai műhely számára ez nagy meglepetést nem jelenthet, hogy ezek egy tantervvel kapcsolatos kritériumok, ha úgy tetszik.

HORN GYÖRGY: Egyrészt egyetérték Friss Péterrel abban, hogy ez azért nem olyan nagy meglepetés, tehát az, hogy kerettantervet kell csinálni vagy lehet, és ez ingyenesen is beadható a NAT után 30 nappal, ez tudható, régóta tudható, és nyilván csak azok fognak ilyet beadni, akik ezzel már korábbi időszakban is foglalkoztak. Tehát ebből a szempontból ezt nem látom tragikusnak.

Ezzel szemben Friss Péterrel abban van vitám, és azt kérem, hogy akkor úgy csekkoljátok, hogy a javaslat nem arra vonatkozik, hogy január 31-e után vagy hogy csak addig, hanem ezt az ingyenességet legyetek szívesek meghosszabbítani. Itt arról szólt a dolog, hogy egyáltalán legyen az állam, és a javaslat arra vonatkozik, hogy január 31-e ne legyen olyan határidő, hogy aki február 5-én ad be vagy március 8-án, annak fizetnie kelljen azt az évfolyamonként mondjuk 100 ezer forintot - most vegyük ezt a számot -, hanem ezt legalább egy belátható időre, ebben a kormányzatnak érdeke van. A források nem olyan nagyok, hogy azoknál, ahol ez az idő odébb tehető, ott ez tovább is legyen nyitva, a javaslat erre vonatkozik. Azért emeltem ki ebből az első négy évet, mert azt elfogadom, hogy január 31-e után, tehát a márciusban beadott alsó tagozat a törvényi életbeléptetés okán már nem releváns, merthogy

azoknak a szerencsétleneknek szeptemberben startolniuk kell, de a többieknek nem. Vagyis ez a legkisebb veszteség az egyébként valóban túl gyorsan mozgó rendszerben.

Ezért gondolom azt, hogy legalább annyit meg kell tenni - és ezzel nem lehet január 22-éig várni -, hogy egyrészt a kormányzat ezt az ingyenességet hosszabbítsa meg, ne csak ezzel a 13 nappal és karácsonykor, hanem mondja azt, hogy tekintettel arra, hogy itt a programok írása, a folyamat egy állami, közoktatási érdek, ezt hosszabbítsa meg. Másrészt: ezen belül tényleg igaz, hogy az első négy évet muszáj, merthogy ott még abból program készül, stb., április 30-áig az iskoláknak meg kell csinálniuk a módosításokat.

Úgyhogy nekem ez a javaslatom ez egészen mást jelent, mint amit Lajos mond.

ELNÖK: Vekerdy Tamás!

DR. VEKERDY TAMÁS: Báthory tanár úrral hamarosan elmegyünk a 2-kor kezdődő KOMA-ülésre, nem tudom, hogy akkor még döntésképes marad-e a testület. A kollégiumokig még nem jutottunk el, és egy olyan dologról beszélünk, ami nem szerepel a napirenden, nevezetesen a pályázatról. A napirenden a pályázat bírálati szempontjai szerepelnek, ez két különböző dolog. Értem, amit Horn György mondott, igaza van, megfontolandó ennek a meghosszabbítása, de ezt vitatni, a már kiírt szöveget, ennek az égvilágon semmi értelme nincs. Ugyanakkor nem beszéltünk még semmit a bírálati szempontokról.

ELNÖK: Szomorú, de tény.

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Ráérünk, nincs miért sietni. Megismétlem: miért nem küldünk ki egy szakértői csoportot, amely a vita ismeretében meg tudja csinálni? Épkézláb emberek, értelmesek, ott ülnek hárman. Bízunk meg bennük, hogy meg tudják csinálni a feladatukat. Amikor készen van, e-mailen elküldik a tagoknak, mindenki kap két-három napot, hogy reagáljon. Egy hét alatt lebonyolítható a dolog.

DR. SZABADOS LAJOS: Két hét múlva egyébként is lesz ülés szerintem.

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Van még más téma, itt van a kollégiumi nevelés, itt vannak a szempontok, a tanév rendje, stb. sose érünk a végére.

DR. VÁGÓ IRÉN: Én Liskó Ilonát is javasolnám ebbe az ad hoc bizottságba. Ezek nagyon alapvető dolgok voltak...

ELNÖK: Akkor a kérdésem, mielőtt Vekerdy Tamásnak adtam meg a szót, arra akart irányulni, mert elfelejtettem, hogy szót kért, hogy ki óhajt segíteni ennek a korigált szövegnek a megfogalmazásában. Tehát a megbízás Szenesnek és nekem szólt, hogy segítsünk Friss Péternek, én rendkívüli mértékben szeretném, ha Horn György vállalkozna arra, hogy ebbe beszáll (*Dr. Szabados Lajos: Én egyetértek vele. - Derűltég.*), és kérek még jelentkezőt. Annak is nagyon örülnék, hogy ha Hoffmann Rózsa hajlandó lenne segíteni, mert nagyon sok jó, kemény kritikai észrevétele volt. Akkor megbeszélünk egy délelőttöt, amikor az inkriminált részeket fogalmazzuk, ebből lesz egy szöveg, és ahhoz már hozzá tudunk szólni egymás között is, interneten.

HORN GYÖRÝ: Csak én nem látok kimenetet azért, mert a főosztályvezető úr mindvégig - és ezt hangsúlyozta - jóváhagyásról beszélt, mi pedig akkreditációról. Ez egy olyan típusú - hogy mondjam - eltérés, amiben nincsen, vagy legalábbis nem látok egyelőre olyan lehetőséget, hogy most leülünk és eldöntjük. Ezt mi hárman se tudjuk eldönteni. Azt lehet mondani, hogy az OKNT azt mondja, hogy akkreditáció, ennek van értelme, akkor erről

szavazni kell, és azt mondjuk, hogy a kerettanterveknek akkreditációs eljárásra kell elmenni, Liskó Ilona összegzése alapján.

ELNÖK: Itt arról volt szó, hogy jóváhagyásra az a kerettanterv kerülhet, amely keresztülment egy akkreditációs procedúrán, ez volt a konszenzus.

LISKÓ ILONA: Ez két fokozat, és ennek megfelelően kétféle eljárás. Van egy akkreditáció és egy szakmai eljárás, szakértőkből álló testületek akkreditálnak. Utána van egy miniszteri állásfoglalás, ami szerint az egyik tantervet, ami akkreditálva van, én ajánlom, és akkor ezt kifizetem, a másik pedig, amit én ugyan elfogadom, hogy akkreditáltak, nagyszerű, de nem ajánlom, mert szerintem erre nincs szükség. Ez egy oktatáspolitikai döntés.

HORN GYÖRGY: Akkor azt kérem, hogy szavazzunk arról az egyszerű kérdésről, ami Liskó Ilona javaslatában volt - legalább annyiról -, hogy az OKNT álláspontja szerint valamennyi magyarországi kerettantervet akkreditálni kell.

ELNÖK: Ez természetes.

HORN GYÖRGY: Ez nem természetes, mert ebben nem ez van, ez a dolog lényege. Ha ebben egyetértünk, akkor már lehet miről beszélni.

ELNÖK: Én eleve így értettem az egészet, de ha nem, akkor én olvastam rosszul.

HORN GYÖRGY: Rosszul olvastad, ebben nem az van, Péter el is mondta, hogy igyekeztek kivenni az „akkreditáció” szöveget. Tehát ezt ki kell mondani. Ez azt jelenti, hogy a pilisborosjenői kht.-ban jelenleg induló, programfejlesztők által létrehozott kerettanterveket akkreditáltatni kell. Azt mondjuk, hogy korlátozzuk a miniszter diszkrecionális jogát. Azt állítjuk, hogy ő nem hirdethet ki szerintünk - ez a javaslatunk - enélkül, a törvény szerint persze kihirdethet.

ELNÖK: Így van, de az OKNT határozhat úgy saját hatáskörében, hogy az egyetértését csak olyan kerettantervhez adja, amely keresztülment az akkreditációs folyamaton.

HORN GYÖRGY: Elfogadom, csak szerintem improvizáció. A klasszikus esete annak, hogy saját magunk elé mindenhová odatesszük, hogy az egyetértési jogunkat a továbbiakban csak akkreditált tantervekre tesszük. Én megszavazom, mert akkor már le lehet ülni Friss Péterrel beszélni.

ELNÖK: Akarsz valamit mondani?

SZABÓ IMRE ERNŐ: A miniszter vállalta, hogy az akkreditációs testület elé viszi a saját maga által...

HORN GYÖRGY: Véleményét kéri - az nem ugyanaz.

DR. SZENES GYÖRGY: De, gyerek, nem természetes, hogy így van?

ELNÖK: Most ne vitatkozzunk azon, hogy mi a természetes. Szavazásra teszem fel a kérdést.

Irén?

DR. VÁGÓ IRÉN: Bocsánat, egy dolog van itt: a már kihirdetett kerettanterv, illetve azok a tantervek, amiket akkreditáltak abban a bizottságban, miként tekintendők?

HORN GYÖRGY: Azok nem kerettantervek. Amit Rózsával, Tiborral engedélyeztünk, azok csak egyedi tantervek.

DR. VÁGÓ IRÉN: Viszont akkreditáltak.

HORN GYÖRGY: De nem kerettantervként. Ha a Zsolnay ezer oldalát újra el kell olvasnom, az egy másik történet. Az azt jelenti, akkor úgy kell elolvasni, hogy az kerettanterv-e. Mert csak úgy kellett olvasni, hogy tanterv-e. Az egy másik mondat.

DR. VÁGÓ IRÉN: Akkor az legyen, hogy a kerettantervként akkreditált.

HORN GYÖRGY: Jó, én megszavazom.

ELNÖK: Akkor fogalmazok - segítsetek, ha vétek:

Az OKNT úgy dönt, hogy egyetértését csak olyan kerettantervhez adja, amely keresztülment az akkreditációs folyamaton, és ennek vége pozitív volt, tehát az akkreditációs testület az OKNT elé elfogadó javaslattal terjeszti. Ha nem ment keresztül, akkor ide se kerülhet. Ez vonatkozik a finanszírozótól teljesen függetlenül minden kerettantervre. Egyetértés van? Akkor kezét föl! *(Szavazás.- Kosinszky Zsuzsa: Elnézést, Vekerdy úr hogy szavaz? Dr. Vekerdy Tamás: Én tartózkodom. - Horn György: Én is tartózkodnék a helyében, mert akkor a Waldorf-tantervvel mi lesz?)* Ki tartózkodik? (1)

Ezek után kérdezem, hogy ez a bizottság, amelyik Friss Péterrel együtt egy korigált szöveget kidolgoz, hozza vissza ezt az anyagot még egyszer, vagy ne hozza. Aki azt mondja, hogy hozza vissza - mert ez volt az én eredeti javaslatom -, az tegye föl a kezét! (10) Aki ellene szavaz? (5) Akkor ide kell hozni. Most tizenöten vagyunk.

A második kérdés a határidő. Két hét múlva vagy egy hét múlva? Mert akkor az egy hét múlvaért meg kell hajtani magunkat, elektronikus úton megkapják a tagok, nem olyan hosszú szöveg, tehát ki tudják printelni, mi három nap alatt meg tudjuk csinálni. *(Közbeszólások.)*

DR. VEKERDY TAMÁS: A 8. § (7) pontjára vonatkozik, amikor ez a bizonyos KAT nem fogadja el, és megfellebbezi a benyújtó, és tizenöt napon belül a KAT-nak erre érdemi választ kell adnia, és ezeket a javaslatához csatolnia kell. Ennek alapján a miniszter dönt a jóváhagyásról vagy a kérelem elutasításáról.

LISKÓ ILONA: Ezt úgy kell kihúzni belőle, ahogy van. *(Derültség.)*

DR. VEKERDY TAMÁS: Ez ugyani szemben áll azzal, hogy ezek szerint a miniszter dönt, mi viszont csak olyannal foglalkozunk, amelyet a KAT elfogadott. Bocsánat, de nincs fellebbezési jog? Fellebbezési jog a normális jogrendszerben mindig van. Amit most mondtatok, az azt jelenti, hogy nincs fellebbezési jog.

NAGY JÓZSEF: Pályázatoknál nincs fellebbezés!

DR. VEKERDY TAMÁS: Ez nem pályázat! Engedélyeztetés! Engedélyeztetés esetében kell lenni fellebbezési jognak.

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: A miniszter jóváhagyja, ha akarja.

LISKÓ ILONA: Ez nem járható. Úgy kell kihúzni belőle, ahogy van.

DR. SZENES GYÖRGY: A miniszter a mi ellenünkben is jóváhagyhatja.

LISKÓ ILONA: A szakmai akkreditáció folyamata, tehát az úgynevezett KAT döntése egy szakmai döntés. Az úgy fogalmazódik meg, hogy amikor ő azt mondja, hogy ezt nem tudja elfogadni kerettantervként, akkor leírja, hogy miért nem, és mi a javaslata az átalakításra. Az egy szakmai vélemény. Nem hatalmi döntés, hanem szakmai vélemény. Tehát a benyújtó, ha ezeket a javaslatokat megfogadja, akkor bármikor újra benyújthatja akkreditáltatni. Nem fellebbezés van, hanem az akkreditációs egy folyamatos dolog. Ez a felsőoktatásban is így van. Nagyon jól tudjuk, hogy ha valakinek nem fogadják el valamelyik szakmai programját, akkor hazamegy, két hét múlva kijavítja, és újra benyújtja. Itt tehát van lehetőség, de nem fellebbezésről van szó, hanem újratárgyalásról.

Ellenben a miniszter ezt a döntést semmiképpen nem bírálhatja felül. Azért mondtam, hogy azt aztán biztosan ki kell gyomlálni, merthogy az egy szakmai döntés, a miniszter pedig csak politikai döntést tud hozni. Ezért kell a két döntést különválasztani. *(Dr. Kozma Tamás: Igazgatási döntést hoz.)*

HORN GYÖRGY: Azt mondtuk, hogy a szakmai vitában az OKNT nem vesz részt, hanem automatikusan a KAT véleményén áll. Azt mondtuk ki, hogy ha szakmai vita van a benyújtó és az akkreditációs testület között, akkor mi ebben a dologban addig nem veszünk részt, amíg a KAT-nak igaza nem lesz. Ezt mondtuk. Nem azt mondtuk, hogy ha vita van, akkor mi mérlegelünk bármit! Ha vita van, akkor a KAT-nak igaza van.

DR. VEKERDY TAMÁS: Bocsánat, kérem feltétlenül jegyzőkönyvbe venni, hogy abszolút nem tudok egyetérteni Icával, és a többiekkel sem. A felsőoktatásban is nagyon rosszul van ez. Amikor Lukács Péter akkreditáltatni akart Székesfehérváron bizonyos szakokat, nem akkreditálták, mert a felsőoktatás összefog, hogy ne legyen több olyan szak stb. Egy maffia! Bocsánatot kérek a felsőoktatás összes képviselőjétől. *(Közbeszólások, derűlttség.)* Amikor Lukács Péter telefonál, hogy amennyiben nem akkreditáljátok, én le fogom leplezni a ti eseteteket stb., stb., akkor akkreditálták. Ennek a folyamatnak kitenni egy közoktatási eljárást! Nem hogy ezt kellene a felsőoktatáshoz igazítani, hanem a felsőoktatást kellene megváltoztatni.

A végtelenségig szaporíthatom a példákat, Makovecz Benjámintól kezdve, aki egy grafikai szakot akart akkreditáltatni - ahol hely hiányában nem veszik fel a gyerekeket -, a Debreceni Egyetem befogadta, Szarvason helyet adtak volna neki, és azt mondták, nincs rá igény stb., stb. *(Szakács Mihályné dr.: Nem azért nem akkreditálták...)* Értem, akkor nem azért. Kriminális események történnek a felsőoktatásban. Nem szeretném, ha a közoktatásban is ez a fajta kriminalitás és a tanszabadsággal teljesen szemben álló eljárási mód lenne. És erre sok példánk van.

Igen sok példát tudunk arra, hogy hogyan akadályozták például a kitűnő Nyugat-Németországban különböző iskolák indítását ilyen alapon, ha nem tartoztak egy nemzetközi szervezethez. A Motessorit, a Waldorfot és a Frainet-t engedélyezték - tehát nem hazabeszélek -, de a tolsztojánus iskolát, a zöld iskolát szakmai okokra hivatkozva visszautasították. Ez egy tízéves processzus volt: a szülők pereltek, mert lehetett perelni, és megnyerték a pereket. Nem szeretném, ha Magyarországon is egy hasonló helyzet állna elő. *(Dr. Szabados Lajos: Itt nem lehet perelni.)* És még perelni sem lehet. *(Nagy József: Majd az unokáink megtudják az eredményét.)*

LISKÓ ILONA: Attól, hogy helyenként és időnként maffianizálódnak a szakmai testületek - amelyeknek a tagjai egyébként nem örökre ülnek ott, hanem cserélhetők...

DR. KOZMA TAMÁS: Mi vagyunk: te, meg én, meg ő.

LISKÓ ILONA: Ettől, hogy ilyen esetek előfordulnak, az ember még nem bízik jobban egy darab minisztériumi, kinevezett tisztviselőben, mint egy szakmai testületben. *(Dr. Vekerdy Tamás: Erről nincs szó!)* Dehogynem, erről van szó, mert abban a pillanatban, hogy ha ezt benne hagyjuk, tehát hogy a miniszter majd felülbírálja az akkreditációs bizottság döntését, akkor az azt jelenti, hogy...

DR. VEKERDY TAMÁS: Én az ellen tiltakozom, hogy az OKNT nem foglalkozik olyan kérelmekkel, melyeket a KAT elutasított. *(Kompaktor Emília: Miért ne foglalkozna?)* Azért, mert most döntöttük el. Maga is megszavazta!

KOMPAKTOR EMÍLIA: Persze, hogy megszavaztam, de akkor itt valami definícióbeli problémák lehetnek: tehát végigmegy az eljárási folyamaton, ami a KAT javaslatáig terjed. De itt az OKNT jogai úgy gondolom, hogy az elutasítás is a KAT javaslata.

ELNÖK: Szó szerint arról volt szó, hogy amelyik keresztülment a KAT eljárásán és pozitíven jött ki a végén. *(Kompaktor Emília: Így szólt szó szerint?)* Igen, ezt többször elmondtuk. Hoffmann Rózsáé a szó.

DR. HOFFMANN RÓZSA: A problémát ott látom, hogy megfellebbezni csak döntést lehet, a KAT pedig nem döntést hoz, hanem javaslatot fogalmaz meg. Amennyiben a miniszternél van a döntés, akkor nincs kihez fellebbezni, hacsak nem a parlamenthez vagy államigazgatási bírósághoz. Jó, meg lehet találni a jogrendünkben a fellebbezési fórumot, de ez az eljárás éppen ezért gondolom, hogy ezt a dilemmát akarta megkerülni.

Tehát a problémát csak az oldhatná meg, ha a miniszter a fellebbezési szintet jelentené, avagy akkor a fellebbezési szint tényleg bíróság vagy akármicsoda.

FRISS PÉTER: Egy mondatot szeretnék ehhez mondani. Ez az eljárás megegyezik a pedagógus-akkreditációnál már bevált, kipróbált eljárással, abból vettük át. *(Horváth Gréta: Nem teljesen.)* Nem teljesen? De fellebbezni a miniszteri döntés ellen nem lehet, csak bírósági döntés ellen.

HORN GYÖRGY: Bocsánat, kihagyjátok azt, hogy mi magunkra vonatkozóan hoztunk egy határozatot. A pedagógus-akkreditációnál és minden másnál ott ez egy miniszteri jog, ez is az, csak a törvénynek egy másik paragrafusa azt mondja, hogy a Köznevelési Tanácsnak egyetértési joga van a kerettanterv-ügyben. Mi azt mondtuk, hogy nem gyakoroljuk az egyetértési jogunkat egyetlen olyan tantervben sem, amelyet a KAT nem támogat. Ez tehát azt jelenti, hogy a miniszternek hiába van joga felülbírálni bármit, mi nem adjuk hozzá az egyetértésünket, vagyis nem adhatja ki.

Tehát mi kimondtuk, és egyébként jelzem, hogy ezzel - szemben Tamással - egyetérték, meg is szavaztam, de szóltam, hogy ez improvizáció. Azt gondolom, hogy ezt tudnunk kell, mindenkinek tudnia kell, hogy ez ezzel jár.

ELNÖK: Engedtessek meg egy mondat...

DR. VÁGÓ IRÉN: Most már csak arról beszélsz, hogy kiadhatja. Azt nem adhatja ki, mert ahhoz kell a mi egyetértésünk, de ahhoz, hogy határozatot adjunk ki például, ahhoz kellene... *(Friss Péter: Nem, az ugyanannak az alete! - Zaj, közbeszólások.)*

ELNÖK: Én Vekerdy érzékenységre szeretnék reagálni. Akkor mit fogunk akkreditálni, ugyanis nincs egy harmadik. Ha arról van szó, hogy a KAT valamire azt mondta, hogy nem, mi pedig felülbírálni akarjuk a KAT döntését, mert olyan szuverének vagyunk, akkor megismételjük az eljárást, akkor saját apparátussal kellene ahhoz rendelkezünk, hogy

végigolvassuk a több száz vagy több ezer oldalas kerettanterveket, és megismétlődik az egész hercehurca előlről. Akkor nem kell KAT. Akkor arról van szó, hogy az OKNT magának vindikálja az akkreditálás jogát, nevezhetjük aztán aminek akarjuk, nem ismétlődik meg az eljárás, és miután magunkról nem tételezzük fel, hogy maffia vagyunk (*Nagy József: Egyelőre!*), bár a fejlődés végtelen. (*Derültség.*)

DR. KOZMA TAMÁS: Én egy párhuzamot vélek itt felfedezni, ezek a tudományos fokozat megszerzésének a párhuzamai. Ott is az a helyzet, hogy van az a része, amikor egy bizottság véleményez vagy elbírál, és aztán van egy olyan testület, amelyik megadja a fokozatot ennek alapján vagy nem adja meg.

Ami a fellebbezést illeti ilyen folyamatokban, csak akkor lehet fellebbezni, pontosabban nem a szakmai kérdésekkel kapcsolatban lehet fellebbezni, csak az eljárási kérdésekben. Tehát megtalálhatnánk a módját, hogy valaki azt mondja, hogy az eljárásban hibát észlel, ezért kéri az eljárást megismétlését. Az, hogy a bizottság szakmai tagjainak a véleményéről azt mondja, hogy nekem más a véleményem, ez nem egy bírósági ügy, hogy így mondjam, hanem ez egy szakmai ügy.

Tehát azt javaslom, hogy ha Tamás érzékeny rá - és azt hiszem, az említett példák azért azt mutatják, hogy bizony, a szakmai testületek kérdése is olyan, amilyen -, akkor azt a lehetőséget építsük bele, hogy az eljárást megkifogásolhatja. Alkalmasint ez a testület arra is alkalmas, hogy azt mondhassa, hogy valóban itt vannak eljárási nehézségek is.

ELNÖK: Számomra ez elfogadható.

HORN GYÖRGY: Bocsánat, még mindig van egy kitétel. Itt már többször elhangzott a háromféle kerettanterv, vagyis kétféle, tudniillik vannak ezek a tömegszerű kerettantervek és vannak az alternatív kerettantervek. Nagyon fontos, hogy még a tömegszerű kerettantervek esetében ez nem okoz egzisztenciális problémát a benyújtónak, merthogy ő helyi tantervként ezt a saját körében továbbra is használhatja, sőt az őt követő intézményekkel is megállapodhat abban, hogy ők ezt csinálják, engedély nem kell hozzá külön. Az alternatív kerettantervek esetében azonban nem így van. Ott ugyanis arról van szó, hogy ha mondjuk azt mondjátok, hogy akárki be fogja nyújtani - be fogja - alternatív kerettantervként a programját, ezt most odatettük a KAT-hoz. A KAT azt mondja, hogy szerinte ez egy baromság, amit mi csinálunk, ő ezzel nem ért egyet. Lehet, hogy 15 éve csináljuk, de nem ért vele egyet. Akkor ebben a felállásban betiltjátok az Alternatív Közgazdasági Gimnáziumot, tudniillik ott a törvény és a NAT alól való felmentés a dolog, tehát ott nem arról van szó, hogy én helyi tantervként alkalmazhatom tovább, hanem arról van szó, hogy az OKNT még beszélni sem hajlandó erről, hogy ha ez az akkreditációs bizottság úgy dönt, hogy neki ez nem tetszik, úgy gondolja, hogy hülyeség. Tehát ő nem ért azzal egyet, hogy nincs házirend, de legyen, és akkor két szakértő azt mondja, hogy házirendnek muszáj lennie. (*Nagy József: Kerettantervben nincs házirend! - Zaj, közbeszólások.*)

Arról van szó, hogy a jogszabály, a törvény előírja azt, hogy házirendnek lennie kell. (*Nagy József: De ez nem tantervi kérdés!*) De, ebben a felállásban igen, mert azt mondja, hogy az iskola eljárásmenetében a jogszabály, a törvény előír bizonyos feladatokat. Legyen diákönkormányzat; benne van a törvényben. Minden iskolában kell lennie diákönkormányzatnak, házirendnek. A 131. § azt mondja, hogy bizonyos intézmények, amelyek beadják eljárásra, azok a törvény alól is felmentést kapnak, így például...

LISKÓ ILONA: Nagyon rövid válaszem van: szerintem az akkreditációs bizottságnak ismernie kell a közoktatási törvényt, és ha ismeri a közoktatási törvényt, akkor nem fog a te házirendedbe belekötni, mert te az alól a közoktatási törvényben már felmentést kaptál.

HORN GYÖRGY: De akkor nem értettél meg. Ez azt jelenti, hogy éppen azáltal kapok felmentést. Nekem 2003. szeptember 1-jéig volt engedélyem, mint a Waldorfnak is, az eddigi legitimációs rendszerben. Tulajdonképpen 2003. szeptember 1-jétől ez a kapu nyílt ki és becsukódott minden más, nevezetesen hogy a 131. § tette lehetővé azt, hogy alternatív kerettanterv legyen. Addig más jogszabályi hivatkozások azok, amelyek erre engedélyt adtak. Tehát eddig ez legitim volt, mostantól csak akkor legitim, ha az Országos Köznevelési Tanács egyetértésével a miniszter aláírja, mint alternatív kerettantervet. Most azt mondtátok, hogy ez a KAT-hoz kerül és ez szakmai kérdéssé válik, vagyis vita tárgya lehet az, hogy helyes dolog-e házirend nélkül tanítani; nem az, hogy a törvény előírja-e, mert az előírja, hanem hogy helyes dolog-e. És ha a két szakértő azt mondja, hogy nem helyes, a KAT öttagú bizottsága 3:2 arányban úgy dönt, hogy nem helyes a házirend nélkül tanítani (*Nagy József: A kerettantervbe be kell tenni a házirendet?*), abban a pillanatban az AKG megszűnik. (*Nagy József: Nem ezt jelenti.*) De, ez ezt jelenti, abszolút.

ELNÖK: Ez egy példa volt.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Lehet, hogy segítene, ha más szempontokat érvényesít a KAT az alternatív kerettanterveknél, és másokat a tömeg-kerettanterveknél.

HORN GYÖRGY: Ez így van, én is így gondolom, csakhogy összehoztuk ezt a kettőt egyszerre.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Az nincs benne, hogy egyenlő a szempontrendszer.

ELNÖK: De abban, amit mi most megfogalmazunk, benne lehet, hogy ez a fajta álláspont, amit az előbb megszavaztunk, csak a KAT által jóváhagyott kerettanterv szolgálhat az OKNT-egyetértés alapjául, ez nem vonatkozik az alternatív kerettantervekre. Mert ha jól emlékeztek rá, az iskola alternatívává nyilvánítása is OKNT-jogosítványként szerepel a törvényben. Tehát akkor viszont ezzel kivettük a KAT hatásköréből - hát ebből is ki fogjuk venni.

LISKÓ ILONA: Nem vettük ki, csak a szempontrendszerek között szerepeltettük.

ELNÖK: Csinálunk egy olyan kivételt, amelyik ezt a lehetőséget kiírja belőle.

Irén, és akkor kérek még személyes jelentkezéseket, hogy segítsetek ezt megcsinálni, utána megegyezünk a határidőben.

DR. VÁGÓ IRÉN: Már nem akartam, csak Ambrus Pista kérte, mondjam el a tankönyvbizottság esetét ugyanezzel a dologgal kapcsolatban. Ha itt nem egy szakértői testületi véleményről van szó, hanem államigazgatási döntésről, akkor azt testület nem hozhatja, csak köztisztviselők hozhatják, egy személy hozhatja. Eddig az volt, hogy tankönyv ügyben ilyen testületi állásfoglalás után a miniszter úr döntött. Ez nagyjából formális volt egy darabig, mert amit mi támogattunk, azt ő aláírta, amit nem támogattunk, azt nem írta alá. Ám jöttek a tankönyvkiadók, hogy itt van egy államigazgatási döntés, és milyen fórumon lehet ezt megfellebbezni, ha maga a miniszter hozza a döntést. És semmi perc alatt - egy hét alatt - született egy olyan rendeletmódosítás, miszerint első fokon az államigazgatási döntést az OKÉV mindenkori igazgatója, jelenleg Pósfai úr hozza, és a miniszter a fellebbviteli fórum. Most már azt sem nagyon tudjuk, hogy azok a szakmai testületi állásfoglalások milyen szinten kerülnek figyelembevételre. Semmi perc alatt a miniszter szintjéről visszaléphetünk egy sokkal alacsonyabb szintre, ha belemegyünk abba az utcába, hogy itt államigazgatási döntés születik.

Én csak ettől szeretném óvni magunkat.

ELNÖK: Az államigazgatási döntés szerinted, hogy mi egyetértésünket adjuk vagy sem?

DR. VÁGÓ IRÉN: Ez a dolog elfogadom-nem fogadom. Szakmai testületi állásfoglalás, meg hogy elfogadom, ezt, ezt, meg ezt javítandónak vélem, nyújtsák be újra - hogy ilyen nagyon primitíven leegyszerűsítsem. Ennyiben különbözik a két dolog egymástól. Az akkreditációs testületeknél, ha lehet, és ez belefér a törvényi értelmezésbe, akkor ezt kellene, hogy szakmai testületi állásfoglalás legyen, ne pedig egy államigazgatási döntés.

ELNÖK: Jó, de az még nem befolyásolja azt, hogy mi csak olyan kerettanterv fölött...

DR. VÁGÓ IRÉN: Ez még általánosabb.

ELNÖK: Így van. Szakmailag ajánlja az OKNT-nek, hogy szíveskedjék ezt egyetértésével jóváhagyólag a miniszter elé terjeszteni.

DR. VÁGÓ IRÉN: Azért gondolom, hogy ilyen fajta finomításokat, amiket Kozma Tamás javasolt, ezzel lehetne esetleg azokat a rossz érzéseket enyhíteni, hogy itt nincsen fellebbezési lehetőség, hanem egyfajta, valamiféle szakmai út azért maradjon arra vonatkozóan, hogy ha valaki tényleg nagyon úgy érzi, hogy méltánytalanság érte, és kimutathatóan eljárási hibákat vél felfedezni...

ELNÖK: Ki hajlandó akkor segíteni akkor, hogy ezt a szöveget a lehető legkörülményesebben megcsináljuk? Mikorra kaphatunk legkorábban jegyzőkönyvet? (*Kosinszky Zsuzsa: Hétfőn reggel.*)

Akkor hétfőtől kezdve kellene olyan egy-két napban megállapodni, amikor fogalmazunk, és abban egyeztünk meg, hogy visszajön az anyag. Ezt szavaztuk meg, ugye? Neked jó-e az, hogyha ez 22-e, vagy 15-ét kellene magunkból kipréselni?

FRISS PÉTER: Ma úgy tudom, hogy jó a 22-e.

DR. HOFFMANN RÓZSA: A 15-ét már megszavaztuk, nem?

ELNÖK: Nem volt még időpontról szavazás. Gyuri, hajlandó vagy ebben részt venni?

HORN GYÖRGY: Igen.

ELNÖK: Bár, gondolom, agyon vagy nyomva. (*Közbeszólások.*) Nem szavazhatunk, kényszert nem alkalmazhatunk.

Vagy arra vagy hajlandó, hogy ha van egy háromnegyed részben kész fogalmazvány, akkor megnézed?

HORN GYÖRGY: Liskó Icának kellene.

ELNÖK: Majd jön még, a személyes provokációm tartani fog: Liskó Ica!

LISKÓ ILONA: Én nem érek rá, meg nem is értek hozzá. Szerintem Rózsa és Gyuri kiválóan alkalmasak.

HORN GYÖRGY: A jövő hetem...

ELNÖK: Rózsa? Ha nagyon szépen kérek?

DR. HOFFMANN RÓZSA: Viaskodom magammal, mert az a nagy problémám, hogy ezt az egészet nem tartom jónak, és nem tudom, hogy ilyen körülmények között tisztességes-e részt venni benne - ugyanakkor lehet, hogy tudnék segíteni.

LISKÓ ILONA: Győzzön a jobbik éned!

ELNÖK: Én nem szeretném ezt az ének párviadalává tenni. Tökéletesen értem.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Nem bízom benne, hogy ezt jól meg lehet csinálni.

LISKÓ ILONA: Ennél jobban igen.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Maradjunk abban, hogy majd elnök úr keressen meg, hogy időpontot egyeztessünk. Nem zárkózom el, de nem mondanék igent. Most nem mondok határozott igent. Ha hétfőre lesz kész az anyag...

NAGY JÓZSEF: A 22-e végleges?

ELNÖK: A 22-e végleges. Végleges az, hogy a szövegkritikai analízist Horn Gyuri elvállalta egyszer, Liskó Icából szeretném szintén kipréselni ezt, és szeretnék ennél egy kicsivel többet kérni még Hoffmann Rózától: kísérelj meg időt szánni arra, hogy ne egyszerűen csak írásban valamit kihúzol-betoldasz, hanem hogy akkor cseréljünk eszmét a dologról. Lévén, hogy ez most mégis egy nagyon fontos ügy.

DR. SZENES GYÖRGY: Zárójel: 22-én van a Független Pedagógus Fórum...

DR. HOFFMANN RÓZSA: Az délután kettőkor kezdődik.

ELNÖK: És addigra...

DR. SZENES GYÖRGY: Negyed három van, és egy napirenddel se végeztünk.

ELNÖK: Mindig ezekkel a destruktív megjegyzéseiddel jössz! Hát csurog rólunk a veríték, fontos kérdéseken vitakoztunk. Most nem lehetett jobban lerövidíteni.

Ha egy ennél jobb, vagy hozzánk közelebb álló szöveg jön, hamarabb tudunk vele végezni.

LISKÓ ILONA: Tíz perc alatt.

ELNÖK: Ez túlzott optimizmus, de jól kell megcsinálni. Egyébként pedig ki fog menni másoknak is az a szövegjavaslat, hozzászólhatnak, fel tudnak készülni rá, és mi már egy erősen korrigált szövegjavaslatot fogunk elektronikus úton időben kiküldeni.

Tehát 22-én reggel találkozunk, ha lehet, itt...

KOSINSZKY ZSUZSA: Biztos, le van foglalva a terem.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Lehetséges kilenckor kezdeni?

ELNÖK: Jó, kilenc órakor kezdünk. Nagy Jóska szokott olyankor pár percet késni a vonat miatt.

SZAKÁCS MIHÁLYNÉ DR.: Soha nem a vidékiek késnek: mindig a budapestiek.

ELNÖK: Liskó Ica vonata is szokott késni... *(Zaj.)*

Akkor most a következő dolgok - illetve egy. Itt vannak ezek a bizonyos pályázati bírálati szempontok. Ezekkel most nem tudunk foglalkozni. A pályázat fenn van a honlapon. Mit csinálunk a Horn Gyuri 1-4-es javaslatával?

DR. SZABADOS LAJOS: Szerintem meg kell szavazni.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Ez az egyetlen racionális megoldás.

ELNÖK: Ez hogy megy keresztül?

FRISS PÉTER: Én legfeljebb továbbítani tudom ezt a javaslatot. Arra semmilyen költségvetési garanciát nem látok ma, hogy egész tavasszal egy ingyenes akkreditációs folyamatot tudjunk megvalósítani. Ez az egyik mondanóm, és ez a legkorrektebb mondat ebből a szempontból - a másik is korrekt lesz, természetesen, hogy nem is látom nagyon indokoltnak ennek a pályázatnak a keretén belül ezt.

Az végiggondolható, hogy egy másik, esetleg szűkebben vagy célzottabban meghirdetett pályázattal vagy majd pályázatokkal olyan kerettanterveket próbáljunk életre hívni, segíteni, amelyekre szükség van.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Bocsánat, itt azért nemcsak a pénzről van szó, hanem arról, hogy még nincsenek meg a szempontok, és ha január 31-éig írja ki a minisztérium a pályázat végső határidejét, a szempontokat pedig mához két hétre fogjuk véglegesíteni, akkor ez olyan átlátszó és tarthatatlan. Tehát ezért kellene meghosszabbítani.

FRISS PÉTER: Én azt nem tudom megígérni, hogy ha mához két hétre... eddig nem volt szó a szempontokról, eddig a rendeletről volt szó a két hét múlva tekintetében. A szempontokról nem volt szó.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Igen, de ma napirenden volt és egyértelműen ma már erről nem tudunk tárgyalni, bocsánat, én úgy értelmeztem, hogy automatikusan utána, miután ezt a valahogyan átdolgozott szöveget egy rövidített tárgyalásnál elfogadjuk, akkor utána a szempontokról beszélünk. Pontosán emlékszem a decemberi ülésünkre, egyetértett az OKNT abban, hogy a mi hatáskörünk leginkább abban nyilvánul meg, hogy a pályázati szempontokhoz szóljunk hozzá, mert utána aztán a testület és a szakértők végzik a munkájukat. Tehát a szempontok az egyik leglényegesebb eleme ennek az eljárásrendnek, és napirendi pont volt ma, ha nem kerül rá sor, akkor automatikusan a következő ülésre tevődik, hiszen tudjuk, hogy most már nem vagyunk határozatképesek.

FRISS PÉTER: Ebben sokkal nehezebb helyzetet érzek, lényegében ha a szempontok a megígért, a honlapon kint lévő időpontig - és ez a mai nap - nem kerülnek ki, akkor gyakorlatilag a pályázat valóban véglegesen elfogadhatatlanná válna. Tehát ebben nem érzem most magam döntésképesnek, őszintén megmondom, de nem nagyon látok esélyt arra, hogy ha a pályázatot a miniszter úr nem kívánja visszavonni, akkor szerintem a szempontoknak ki kell kerülni. *(Nagy József: Akkor minek ültünk itt ennyi ideig?)* Bocsánat, mert nem beszélte meg az OKNT. *(Nagy József: Mivel nem volt napirenden!)* Hogyne lett volna napirenden.

ELNÖK: Akkor maradjunk még itt egy fél órát és beszéljük meg. Szerintem ezzel nem lesz sok probléma. Kérek ennyi türelmet és önfeláldozást még önmagunktól, tartsunk egy pár

perc szünetet, mert ebben nincsenek óriási elvi kérdések szerintem. De ez mindig optimista alapállásomból szokott fakadni.

DR. SZABADOS LAJOS: Határozatképesek vagyunk még? *(Kosinszky Zsuzsa: Most még igen. - Közbeszólások: Többünknek el kell menni!)*

ELNÖK: Akkor ez olyan módon fog megjelenni, hogy azt mondjuk, hogy az OKNT jelen lévő tagjainak ez akkor nem testületi állásfoglalása, hanem ennyi és ennyi tag volt jelen, ha akarjátok, akár itt is a név szerinti szavazás gyakorlatával élünk, most nem lehetünk olyan bürokraták, hogy ezt most nem csináljuk meg, azért, mert nem lettünk szavazóképesek, ezzel megnehezítjük azoknak az embereknek a dolgát. Csináljuk meg és korrektül írjuk le, hogy ez testületi határozatként nem értelmezhető. Emlékezzetek rá, volt már ilyen közlemény, nincs itt Vekerdy, úgyhogy nem fürom hátulról, de anélkül, hogy létszámot ellenőrzött volna, ő elment, és egy hosszú délelőtti vita végül nem tudott testületi határozatként manifesztálódni. *(Horn György: Főleg az óraszámokról szólt ráadásul.)* Akkor kérem, hogy öt perc szünet után egy gyors visszatérés.

ELNÖK: Javaslat a kerettantervi pályázat bírálati szempontjaira című előterjesztés. Mindenekelőtt kérem jegyzőkönyvbe rögzíteni, hogy az előző napirendi pont elhúzódo vitája miatt az OKNT testületi határozathozatalra alkalmatlanná vált, de az ügy sürgősségére tekintettel nyolc fővel tovább folytatja a javaslat vitáját, ezért álláspontja nem tekinthető testületi álláspontnak, csak az orientációt szolgálja.

Ezek után azt kérem, kezdjük el vitatni a bírálati szempontokat, azzal a hangsúllyal, mi az, ami okvetlenül kifogásolható, tehát ne menjünk most nagyon bele a részletekre, hanem súlyozzuk, nehogy megint belefulladásunk.

Van-e olyan kardinális észrevétel, ami okvetlenül kiiktatandó, vagy olyan hiány, ami okvetlenül beveendő. Marica?

SZAKÁCS MIHÁLYNÉ DR.: Szeretném kérdezni, hogy ez a bevezető gondolatsor szükséges-e. Ez ugyanis nem bírálati szempont, hanem bírálati eljárás, vagy a bírálatba bevont szakemberekre, szakértőkre vonatkozó követelmény. Azt gondolom, én ezt elhagynám a bírálati szempontok közül.

ELNÖK: Friss Péter?

FRISS PÉTER: Teljesen jogos. Ez egy önöknek szóló tájékoztató rész. Lesz egy bevezető tájékoztató, ami több mindenről szól, de hogy valamihez lehessen mérni, ez csak erre szolgál valóban.

ELNÖK: Tehát a szöveg ott kezdődik, hogy „A jóváhagyás az alábbi szempontok alapján történik” - innen kezdjük vitatni a dokumentumot.

Kompaktor Emília!

KOMPAKTOR EMÍLIA: A bevezető részhez, akár belső, akár külső, mindenképpen javaslom kamara szakértőinek a bevonását a pályázat elbírálásába. Nem tudom, hogy ez megjelenik vagy nem jelenik meg, de ez szerepeljen benne - ha ez elfogadható.

FRISS PÉTER: A kamarának vannak tantervi szakértői?

KOMPAKTOR EMÍLIA: Én gondolom, hogy a kamara tud olyan javaslatot tenni...

FRISS PÉTER: Innen is ki fogjuk húzni ezt az ez irányú tudományos fokozatot. Ebben a helyzetben és az idő szükére tekintettel az OM szakértői névjegyzékén szereplőket tudjuk csak, akik között vannak természetesen a szakiránynak megfelelők, adott esetben. Ha kell, a szakképzési szakértői névjegyzék, ami még szóba jöhet. Az is OM-szakértői névjegyzék. Tehát mindkét listára vonatkozik a dolog. Különben nagyon vitathatóvá és nehezen védhetővé válik, ha szubjektív kijelölés történik egy olyan helyzetben, ha nem szakértői listán szereplő. De ott meg lehet nézni.

KOMPAKTOR EMÍLIA: Akkor erre térjünk vissza.

ELNÖK: És nem lehet olyan megfogalmazás ebben a bevezetőben, hogy a megkérdéztet szakemberek körébe mindenképpen bevonandók a kamarai emberek abban az esetben, hogyha a kerettanterv bizonyos...

KOMPAKTOR EMÍLIA: Ne ragadjunk azért le itt, mert ez akkor nem a megjelenő anyagban fog szerepelni. Egyeztessük közvetlenül.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Nagyon szeretném erősíteni Emília javaslatát, de kiegészíteném egy olyan tapasztalattal, amelyet az érettségi akkreditáció kapcsánéltem végig az elmúlt hónapokban. Azzal kellett szembesülnünk, hogy nagyon sok olyan szakma van - és benyújtottak ilyen tantárgyakat érettségi akkreditációra -, amelynek egyáltalán nincs a szakértői névjegyzéken szakértője. Azzal kellett szembesülnünk, hogy ragaszkodunk-e a jogszabályhoz, hogy szakértő, tehát listás szakértő, vagy a szakértelemnek engedünk-e. Természetesen az utóbbinak engedtünk, ami jogilag vitatható, de szakmailag elfogadható. Ezért azt javasolnám, hogy feltétlenül maradjon benn ez a megszorítás, amely szerint adott esetben más szakértőt is fel lehet kérni. Itt történhetne utalás arra, hogy az adott szakterület más szakértőjét is fel lehet kérni, amennyiben nincs ilyen - vagy valamilyen megszorítással.

A másik megjegyzésem a bevezető szöveghez - bár ez nekünk készül, de a pályázat nyilvánosságra került formájában is feltétlenül lesz valami bevezető szöveg -, hogy a mai határozatunknak megfelelően történjék utalás arra, hogy ez közoktatási akkreditációs testület fogja jóváhagyni, és a szakértőket ő kéri fel. Abban maradtunk, hogy egységes akkreditáció van, és mindent akkreditálunk, ebben a javaslatban pedig szó sincs az akkreditációs testületről.

Javaslom, hogy a szakértőt az akkreditációs testület kérje föl, ugyanis minden más eljárás tovább nehezíti és lassítja a menetet. Most az akkreditációs testület mögé nyilván oda lesz helyezve valami apparátus - feltételezem, hogy ez a pilisborosjenői céget jelenti, nem az OKÉV-et, mint a tantervi meg az érettségi akkreditációnál. Ez nem azt jelenti, hogy az akkreditációs testület öt munkatársa írja majd meg a felkérést, de a döntést nekik kellene meghozni. Ezt a bevezetőben egyértelművé kellene tenni, hogy az eljárást egy akkreditációs testület folytatja, másrészt a szakértők azok, akikben megegyeztük délelőtt, harmadrészt indokolt esetben vagy szükség szerint az adott szakterület más szakértőjét is felkérheti az akkreditációs testület. Erre meg kell kapnia így valahogy a felhatalmazást, különben patthelyzet lehet.

A bevezetőről ennyit, aztán majd később még szólok.

ELNÖK: Horn György!

HORN GYÖRGY: Három dolog. Az egyik a bevezető. Itt végig időről beszélünk, azért ülünk itt most, mert időtényező van, márpedig azt egészen biztonsággal állíthatom, hogy sem KAT nem lesz ennek a menetnek az elbírálási mechanizmusában, sem pedig az OKNT nem lesz abban a helyzetben, hogy ezt KAT nélkül, hiszen hozott egy ilyen határozatot, elbírálja.

Ezért azt javaslom, hogy a pályázati kiírás tulajdonképpen azt tartalmazza, hogy ingyenességet ad azoknak, akik ezt teszik, akik ezt beadják. Ezért a bevezető szövegben azt

kellene leírni, hogy ez egy előzetes engedélyezési eljárás, amelyet később a rendelet véglegesítését, a testület felállítását követően ismételt menetben fog a miniszter elbírálni, hiszen itt mi azt mondtuk - ami az eredeti koncepcióban nem volt benne -, hogy azt is a KAT-hoz akarjuk rendelni, amit a miniszter maga rendel meg Pilisborosjenőn. Tehát kikötöttük itt.

Ez az anyag nem más, mint a miniszternek az a törekvése, hogy a törvényben előírt feladatát, nevezetesen hogy hirdessen meg kerettanterveket, azt ne csak a saját köréből válassza, hanem adjon esélyt arra, hogy külső, általa nem ismert, vagy ismert, de nem felkért emberek, szakmai csoportok is behozhassák. Mi a délelőtti döntésünkben azt hoztuk, hogy a miniszter saját embereit is alárendeltetjük ennek, ami ebben a szándékban nem volt benne. Vagyis ugyanúgy kell gondolkodnunk ezekről az emberekről, mint a Pilisborosjenőn állami forrásokból felkért Nahalkáról vagy Knauszékról, tehát akik ott most az államilag megrendelt kerettanterveket csinálják, sőt azt is mondjuk, hogy a meglévő kerettantervet, amit 2001-ben hirdettet meg a magyar állam, azt is ennek az akkreditációnak az új NAT-tal kapcsolatban alá akarjuk rendelteni.

Ezt le kell írni ott a bevezető szövegben, ez legyen az első mondat. Azt gondolom, hogy ezt a tényt magát, hogy ott van egy csapat, amit a miniszter megrendelt, van egy korábbi kerettanterv, amit már elfogadtak és most a harmadik körnek szól ez, de ez mind abban az értelemben előzetes, amikor feláll a rendszer, akkor mindegyik elbírálásra kerül. Itt megállnék és majd visszakerem a szót.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Egy mondatot hadd mondjak. Egy kormányt létre tudnak hozni 20 nap alatt, akkor nem igaz, hogy egy KAT-ot ne lehessen létrehozni január 31-éig. Ne vicceljünk, ez miért tart hónapokig? Meg kell találni öt megfelelő embert, és fel kell rá kérni. Tehát én ezt nem fogadom el, hogy KAT nem lesz január 31-éig. *(Horn György: Akkor majd visszakerem a szót!)*

ELNÖK: Friss Péter!

FRISS PÉTER: Elnézést, csak mivel jegyzőkönyv is van, és a jegyzőkönyv nyilvánosságra kerülhet, szeretném nyomatékkal leszögezni, hogy nincs Pilisborosjenőnek megbízása semmilyen kerettanterv írására és az említett uraknak sincs. Csak mielőtt ez valahogy úgy alakulna, mintha ilyen lenne. Nincsen. Tehát nincs megbízásuk. Még ha csak példa volt is, én annyira félek írásban ilyenektől, nehogy ez legyen.

A jelenlegi kerettanterv átdolgozására vagy NAT-hoz igazítására van megbízásuk azoknak, akik korábban is ezen dolgoztak. Ezt még az előző napirendnél elfelejtettem mondani. Ez az egyik, amit szeretnék mondani.

A másik, hogy nincs arra jogi lehetőség, hogy egy nem létező testületre és egy meg nem született rendeletre hivatkozzon a miniszter, amikor bármilyen pályázat van. Tehát ez jogilag nem lehetséges.

A harmadik megjegyzés, hogy azt sem látom lehetségesnek, mert itt arról van szó, hogy ajánlott kerettantervként kiadja, erről szól a pályázat. Ajánlott kerettantervként kiadja, majd azt mondja róla, hogy ez majd még végigmegy egy másik folyamaton, és akkor meglátjuk, legfeljebb visszavonja... ezt nehezen tudom elképzelni, ha jól értettem.

HORN GYÖRGY: Igen, de akkor vitánk van, mert tudniillik az Országos Köznevelési Tanács viszont a törvényben foglalt jogával ezekre a kerettantervekre vonatkozóan is egyetértést gyakorol, kimondta ma, hogy ő csak akkor fog egyetértést adni ezekre is, ha a Kerettantervi Akkreditációs Testület igennel válaszol. Ezt mi megmondtuk.

DR. HOFFMANN RÓZSA: És meg lehet ezt kerülni azzal, hogy nem nevezi meg a Kerettantervi Akkreditációs Testületet, hanem azt mondja, hogy 1.) a kerettantervek akkreditációjával foglalkozó testület, csupa kisbetűvel, de nevesíti, hogy itt van egy olyan

szakmai grémium, amelyik ezt a munkát végzi, és később, amikor megszületik a jogszabály, két hét múlva remélhetőleg elfogadja az OKNT, azt kiadják, akkor nevet kapott ez a testület.

Tehát ezt biztos, hogy meg lehet oldani, hogy a kecske is és a káposzta is érvényesüljön.

DR. SZENES GYÖRGY: Én a következőket látom. Persze, jó lenne, ha mindent egy határozott és nagyon jól átgondolt lépéssorozat után tudnánk egy meghatározott rendben csinálni, ez a rendkívüli pályázati eljárás azonban nem ilyen. Nem is így íródott ki, és azt gondolom, hogy az elbírálása sem lehet ilyen, mert ha a miniszter - és ebben Péterrel teljesen egyetértek - nem tudja vagy nem hozza létre, vagy nem lesz meg a rendelet, mert lehetséges, hogy ez az oktatási miniszteri rendelet majd esetleg márciusban lát csak napvilágot, gondoljátok ezt meg, mire egy miniszteri rendelet kijön, az nem egy nap. *(Horn György: Meggondolom, és azt mondom, hogy szerintem ehhez ebben az esetben az OKNT nem fog hozzájárulni.)* Ezt nem tudom. Azt gondolom, hogy *(Horn György: Hoztunk egy ilyen döntést.)* ez egy rendkívüli eljárás, amiben rendkívüli akkreditációs eljárási rendet kellene érvényesíteni, erre az egyetlenre, és most, január 31-én lejár.

Gondoljátok meg, ki lett írva egy pályázat úgy, hogy nem véleményeztük. Most lesznek még csak a pályázat szempontjai, még ezt sem véleményeztük. Most miért gondoljuk, hogy az általunk nem véleményezett, és a jóváhagyásra sem véleményezett pályázatokra rá lehet húzni azt a döntést, amit ma hoztunk, de még nincs rendelet sem?

Azt gondolom, hogy erre az egyre engedni kellene egy egyedi eljárási rendet, ami valószínűleg nem lesz tömeges, abban reménykedünk, hogy nem is lesz tömeges, és erre az egyre egy rendkívüli eljárást kell engedélyezni, mert különben ez nem fog működni, tehát ha ehhez ragaszkodunk, nem fog működni.

Azt javaslom, amit Péter mondott, hogy ezen indokok alapján rendkívüli eljárással legyenek ezek jóváhagyva. Azt sem nagyon látom jónak, őszintén szólva, ha már ennek alapján az iskolák megcsinálják a helyi tantervüket, utána holnapután meg visszavonadjuk, hogy akkor ez mégsem. Ad absurdum átengedtük, ez nem fog menni, a világ haragját magunkra ne nagyon próbáljuk vonni.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Olyan okosat akarok mondani, hadd szóljak.

ELNÖK: Tessék!

DR. HOFFMANN RÓZSA: Nem látom be, hogy egy miniszter egy pályázati kiírásban miért ne kaphassa meg a pályázat feltételeit, ehhez joga van. Ebben egyetértünk. Akkor miért ne szabhasson olyan feltételeket, amelyek a mostani tudása szerint egyeznek majd azzal az eljárással, amit ő rendeletben is szabályoz? Én csak ezt mondom. Aztán ha az eljárás vagy a rendelet módosul, akkor később értelemszerűen módosulhat az is, de most, miután végigbogarásztuk itt egész délelőtt ennek az eljárásnak a rendjét, akkor már ne csináljuk azt, hogy most egy egészen más eljárás alapján akarjuk akkreditáltatni ezeket.

Tehát én csak azt mondom, hogy amit jogilag lehetséges, a miniszter írja ki úgy a pályázatot, hogy az körülbelül annak megfelelően, amiben talán délelőtt meg is egyeztünk, mert a KAT létét, mint olyat, senki nem vitatta. De majd, amikor megjelenik a rendelet, hogy ha valami miatt mégis azt fogja tartalmazni, hogy az Akadémia nem kettő, hanem egy embert, vagy a kéményseprők gyülekezete fog javasolni a KAT-ba egy embert, akkor értelemszerűen ez változni fog, addig a pályázati kiírás szerint működik ez a nem KAT-nak nevezett kvázi KAT.

Erről van szó, és akkor nyugodt lehet a lelkiismeretünk, most csináltuk végig a tavalyi évben az érettségi akkreditációt és pontosan ez volt a probléma, hogy mert időkényszer, mert nem volt semmi időben kész, előbb nyújtották be az anyagokat, mintsem hogy a pályázati kiírás elment volna, egy csomó rossz döntést kellett hoznunk, ami miatt ma is nyugtalan a szakmai lelkiismeretem. Ez az, amit nem szabad csinálni még egyszer, és ez azért egy kardinális kérdés ebben az egész szabályozási menetben, hogy mi lesz a kerettantervekkel.

Ha most itt nem azt vesszük alapul, hogy úgy hisszük, hogy így lesz, és erre írjuk ki a pályázatot, az szerintem hiba. Nincs ilyen kényszer, hogy ne azt játsszuk végig ebben a pályázatban, amit délelőtt modelláltunk.

ELNÖK: Liskó Ica, utána Karlovitz.

LISKÓ ILONA: Messzemenően Gyurival és Rózsával értek egyet, vagyis azt gondolom, hogy ezt az egész pályázati szempontrendszert a rendelkezéshez kell igazítani, tehát ki kell irtani belőle ezeket a fogalmakat, hogy „jövahagyás” - mert itt aztán nem lesz szó jövahagyásról -, aztán hogy „szakértői vizsgálat”, „szakértői elemzés” - ilyen furcsaságok szerepelnek ebben. Ugyanis arról lehet csak szó, hogy ezt a pályázatot egy szakmai kuratórium mint ahogy a pályázatoknak egy szakmai kuratóriuma szokott lenni - bírálja el, az alábbi szempontok szerint, majd a szakmai kuratórium akkreditációra javasolja. Az akkreditáció akkor fog megvalósulni, amikor az a testület létrejön. Ezeket a fogalmakat kell itt már használni, vagyis azt gondolom, ezt a problémát megoldjuk azzal, hogyha a rendelethez konform fogalmakat alkalmazunk ebben a szempontrendszerben, ami fölkerül a honlapra. Kivételes eljárással pedig egyáltalán nem értek egyet, semmilyen értelemben. Nemcsak azért, amit Rózsa mond, hanem azért is, mert rögtön azt fogják sejteni, hogy „Na, már megint valakik a zsirosbődön körülfognak gyülekezni kivételes eljárásra!” Ne járassuk le magunkat, amikor erről nincs is szó!

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Én a következményeket gondoltam át. Hogyha most jön egy kerettanterv, akkor az iskolák többsége erre rá fog rohanni, és bevezeti. Az a kérdés, hogy megmaradt-e a régi kerettanterv, mert akkor maradnak a réginél. De hogyha ez az új kerettanterv annak az átdolgozott változata, akkor azt vissza kell vonni, tehát nem tudhatjuk, mi jön be, mert bejöhét annak az átdolgozása.

A harmadik, hogy mikor válhatnak az iskolák. Hogyha jönnek majd új kerettantervek, és jobbak lesznek, mint ez az első, gyorsan megírt változat, az iskolák áttérhetnek-e arra hirtelen, vagy pedig ki kell tartani e mellett? Van-e ilyen kötelezettség, hogy meddig tartsanak ki?

Magához a szöveghez csak annyit, hogy itt nagyon sokszor szerepel a cél, a célrendszer.

ELNÖK: Bocsáss meg, ne menjünk még abba bele! Zárjuk le ezt, és utána kezdjük a szövegszerűt. Az lesz az egyszerűbb dolog.

Én azt gondolom, amit Rózsa elmondott számomra teljesen kielégítő megfogalmazás. Magunk közti szóhasználatnál azt mondhatnám, hogy előzsűrizés történik. A pályázaton keresztül megy egy mű, a kuratórium rábólint, és azt mondja, hogy ez méltó arra, hogy akkreditáltassék, és ennek a költségeit teljes egészében állja, mert ennek a pályázatnak a keretében nyerte el ezt a szabad határátlépési engedélyt az adott kerettanterv. Most mond Gyuri!

HORN GYÖRGY: Pétert kérdezem közben. Úgy tűnik, hogy ebben egyetértünk. Az a szöveg, ami itt van, kikerülhet-e úgy. Mert akkor ne felejtjük el, hogy 29-én a miniszter írta ki, hogy ez ingyen jövahagyásra kerül. Ezt írta ki pályázattal. Ne hozzunk olyan helyzetbe, hogy azt mondjuk, amit Ica is javasolt: nem az van, hogy szakértők, hanem a pályázatot elbíráló kuratórium jövahagyásra javasolja, közben pedig mi ajánljuk azt, hogy ezzel párhuzamosan a miniszter sürgősen hozza létre, kérjen ajánlást stb., és február 15-éig - mondjuk - jöjjön létre a kerettantervi akkreditációs testület, vagy ennek bármilyen változata, hiszen közben a jogszabály alakul. Akkor a kuratórium, aki szakértőket kér, lehet véletlenül ugyanaz is, más is, mert a KAT-nak akkor már ebből a szempontból könnyű dolga lesz. Az államigazgatás is megnyugodhat, hogy a mi javaslatunk nem földtől elszakadt, égi, lebegő dolog. Ez megy-e?

FRISS PÉTER: Szerintem annyit lehet mondani, hogy a pályázaton jóváhagyásra benyújtott kerettanterveket a jóváhagyás érvényes szabályai szerint bírálják el. Ezzel az a probléma, meg azzal is, amit te mondtál, hogy mivel nincs nyilvánosságra hozott rendelet - merthogy nincs rendelet -, joggal vetik fel ugyanezek - akár a KAT-ra utalunk, akár másra -, hogy ez kicsoda, micsoda, mit csinál, hogyan történik. Magyarul: a rendelet kvázi teljes szövegének bemutatása nélkül minden ilyen utalás ugyanabba a csapdahelyzetbe visz szerintem.

HORN GYÖRGY: De nem, Péter! Az Ica javaslata azt mondja, hogy itt van egy pályázat, aminek egy kuratóriuma van - nevezzük szakmai kuratóriumnak.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Nevezzük kuratóriumnak, ami majd KAT lesz, vagy nem.

HORN GYÖRGY: De a kuratórium a miniszternek jóváhagyásra javasolja. Ez jó. Akkor ez az egész él már, és ez alatt...

LISKÓ ILONA: Nincs szakmai vizsgálat, szakértői vizsgálat, szakértői elemzés. A kuratórium bírálata van, aminek alapján javasolja.

HORN GYÖRGY: És ezzel párhuzamosan létre tud jönni...

ELNÖK: Jó szöveg, és teljesen összesimul a későbbi fázissal.
Akkor jön a második pont - Horn György.

HORN GYÖRGY: A következő az én általános dilemmám, magával a kiírással is. Ez az a, b, c, d stb. nem egy strukturált kiírás, egy szöveg, eltérő súlyú elemek vannak benne. Hogyha azt írod - és ebben maradtunk -, hogy a kuratórium az alábbi szempontok alapján meglétét vizsgálja, akkor azt mondja, hogy vizsgálja a nevelés-oktatás célját, a tantárgyak rendszerét, az egyes tantárgyak témaköreit stb. Ezt vizsgálja. Akkor ehhez képest az, hogy iskolai egészségvédelem, fogyasztóvédelem, környezetvédelem - tudom, hogy benne van a törvényben! Vagy más oldalról, például a szakiskola és szakközépiskola mint speciális eset. Azt javaslom, legyen egy struktúrája, ami azt mondja, hogy a kerettantervnek 1) tartalmaznia kell - itt van a 8/a, és elmegy egészen a-tól f-ig.

Utána azt mondja, hogy ezen belül a szakiskolák, szakközépiskolák speciális eset, külön paragrafus vagy külön elem.

Vizsgáltnia kell, hogy...

Nem tudom, érted-e, amit mondok. Egy olyan struktúra kell, ami egyrészt tartalmaz egy általános tartalmi leírást, hogy ezt írja elő a törvény, és kell olyat is, hogy a kuratórium megnézi, tartalmaz-e a törvény szerint a fogyasztóvédelem, a környezetvédelem, egészségvédelem - zárójel bezárva. Merthogy ez egy peremeset. Én tudom, hogy elérték a képviselő urak, de szakmailag mégis más a súlya. Ugyanez vonatkozik arra is, hogy a továbbiakban, hogyha kivettük a szakértői vizsgálat eredményét, akkor ennek a 2/2. pontnak már csak az az értelme, hogy mi az, ami alapján - és ezt nem is 2/2-nek, hanem 3. pontnak tartanám -, a kuratórium előnyben részesít vagy vizsgál: koherencia - mégpedig egy horizontális és egy vertikális koherencia, tantárgyszerkezeti összefüggés... Tehát, hogy úgy mondjam, három pont van: az egyik: miről szól, a másik: miről szól, a harmadik pedig, mivel kuratóriumról beszélünk, hogy előnyben részesíti. Ott pedig szerepeljen az, ami itt van pontként. Én ezt másként írnám, de ez most mindegy, hogy mondjuk a kijelölt tananyag az adott idő alatt megvalósítható-e - ez a kérdés. Itt megint kivenném, másodszor már nem írnám le újra ezt az egészségvédelem, fogyasztóvédelem, környezetvédelmet...*(Közbeszólások.)* De van, g, h, i.

ELNÖK: Nekem f-ig van.

FRISS PÉTER: Ment egy új változat, abban nincs benne.

HORN GYÖRGY: Akkor kérekegyet, mert én másról beszélék.

DR. HOFFMANN RÓZSA: A g, h, i kimaradt abból.

HORN GYÖRGY: Akkor én egy régi változatról beszéltem, elnézést kérek.

FRISS PÉTER: Az első részben ugyanaz.

HORN GYÖRGY: Utána kihagynám az ide vonatkozó sajátos szabályokat és irányelveket, mert például az irányelv kifejezés kizárólag az óvodára és a kollégiumra áll, sőt, talán a kollégiumra sem.

DR. HOFFMANN RÓZSA: A kéttannyelvűnél is van, nem?

HORN GYÖRGY: Ott is irányelv van? Akkor hagyni kell.

ELNÖK: De az nem is olyan lényeges.

HORN GYÖRGY: És a végén ezt a 3. pontot teljesen kihagynám, de bocsánat, itt már van egy másik. Akkor visszalépek egy picit, mert én ezt most olvasom.

ELNÖK: Jó, olvasd. Hoffmann Rózsa!

DR. HOFFMANN RÓZSA: Ebben a 2. pontban a sorrendet nem tudom így megítélni, de nagyon hiányolom - bár evidencia, de mégis itt kellene lennie -, hogy a kerettanterv nevezze meg a megfelelő pedagógiai szakaszt vagy iskolatípust - ez nincsen itt -, valamint a célcsoportot.

FRISS PÉTER: Van egy adatlap hozzá, azok benne vannak.

DR. HOFFMANN RÓZSA: De azért egy pályázati kiírásban mégiscsak itt kellene talán lennie, és az adott célcsoportnak. Ugyanis a célcsoport alatt annak idején azt értettük, hogy még egy általános iskola esetén is megmagyarázható, de a középiskoláknál pedig már pláne, hogy meghatározzák magukat valahogy a középiskolák, hogy mennyire mondjuk a tehetség gondozás a fő profiljuk, mennyire a munkára való felkészítés, mennyire a szinten tartás, és ez különbözteti meg voltaképpen a tantervek tartalmát, mert nyilván az előbb említett példának az I. fejezetében egy keményebb tantervi követelmény van, ahol a felzárkóztatás a jellemző, ott pedig megint más típusú.

Tehát a tanterv készítése során valahogy mégiscsak meg kell válogatni azokat a gyerekeket. Tehát a célcsoport egy ilyen bevett, jó kifejezés volt és boldogultak is vele az iskolák és a szakértők is, ezt tehát mindenképpen javasolnám. Tudom, hogy ez a megjegyzésem a levegőben lóg, de mégis megteszem, mert a törvény szövegéből következik, de iszonyatos, hogy egy kerettantervtől várjuk el, hogy az egészségfejlesztéssel, fogyasztóvédelemmel és környezetvédelemmel összefüggő feladatokat a kerettanterv tartalmazza.

Ha erre találnának valami bölcs megoldást, nagyon boldog lennék, ennek tipikusan az iskola pedagógiai programjában kell megjelennie, tudom, hogy a törvényszöveg idehozta, nagyon helytelenül. Ez nem tantervi dolog, ebből mindjárt az következik, hogy majd betesznek egy heti egy órás, féléves tantárgyat környezetvédelemre és agyon van vágva az egész, a pedagógiai programba beemelve egy környezetvédelmi tevékenység viszont átfogja az iskolai élet egészét. Tehát ez egy nagyon elrontott dolog, de nem tudok vele mit kezdeni. Szerintem ki

kellene hagyni, sokkal jobb lenne, és a szakértőknek pedig sügni, hogy ezt ne vegyék olyan keményen, így korrigálhatnánk valahogy ezt a szakmai hibát, amit a törvény elkövetett.

A 2.2. ponthoz, ahol már egy kicsit konkrétabbá teszi a kérdéseket, ez a kérdés így nagyon kevés, még akkor is, ha csak példaképpen hozzuk fel. Mi az, amit hiányolok belőle? Sorolnám.

Vizsgálni kell azt, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelőek-e a követelmények. Tehát magának a tantervnek a követelményrendszere. Vizsgálni kell azt, hogy szakmailag hitelesek-e. Mondanám azt is, hogy a szaktudomány szempontjainak megfelelnek-e egész egyszerűen, a szakmai hitelesség egész egyszerűen, hogy a mohácsi vészt azért ne a XIII. századra tegye, ezt értem alatta. Alapvető dolog, de azért ott kell lennie mégis.

A középiskolai tanterv esetében vizsgálni kell az érettségi követelményekre való felkészítést. Az innen hiányzik, és a szakképzésben pedig mindenképpen ide kellene venni, hogy az adott szakma sajátos, korszerű szakmai követelményeinek való megfelelés. Tehát ez lenne az alapvető kritériuma, hogy már ne XIX. századi technikával tanítsák a festőinast az iskolában.

Az időkeretet is meg kell ismételni, ami alapvető kritériuma egy tantervnek, azt hiszem, ez talán már a negyedik volt, valamint megkockáztatom megint azt, amit ha megfelelően értelmezünk mondjuk egy képzés esetén a szakértőknek, akkor megértenek, az, hogy nem tartalmaz-e a gyerekek, tanulók számára valamiféle kártékony elemet. Annak idején, amikor a tantervi akkreditációt csináltuk, akkor ezt bevettük, és el is fogadták, mert ezzel küszöbölhető ki az, hogy mindenféle szekták vagy nem tudom, mik, a saját dolgaikat bevegyék, és ha nincs ilyen kritérium, akkor a szakértő nem tud mire hivatkozni.

Tehát én ezt egy fontos dolognak tartom, hogy nem káros-e valamilyen szempontból a gyerekek számára.

Aztán ez a d) pont teljesen értelmezhetetlen számomra, háromszor szerepel benne a „feladat”, nem is tudom, mit akart ez alatt írni, és a 2.4-et is - meg kell mondanom őszintén - kihagynám, mert ez is valami rossz automatizmus során mindig bekerül. Egy tantervnek meglátásom szerint nincs minőségbiztosítása, egy szervezetnek van minőségbiztosítási rendszere, egy szervezeti életnek, egy iskolának, egy intézménynek. *(Zaj, közbeszólások.)* Ez a 2.4., hogy milyen eszközöket rendel a kerettanterv minőségbiztosításához. *(Friss Péter: Az is ki lett húzva!)* Köszönöm, keverem a kettőt, bocsánat, mert otthon a régit preparáltam ki. Akkor örülök neki, hogy ez kimaradt.

Nem állítom, hogy az összes plusz kérdést itt megfogalmaztam, ami még kellene, úgyhogy még biztos jöhetnének hozzá, de ha kérdéseket is tartalmaz a pályázat, vagyis hogy milyen kérdéseket vizsgál különösen majd a szakértő, akkor mindenképpen legyen ott, hogy stb. vagy és így tovább vagy egyebek, mert azért egy komoly alkotómunka egy ilyen bírálati lapot elkészíteni és ott kérdésekre lefordítani az alapvető bírálati szempontokat. Ezzel talán el lehetne kerülni, hogy nyitva hagyjuk, hogy még továbbit is lehet tenni, és ezeket majd konkretizálják valamilyen bírálati lapon, mert úgy érdemes ezt majd megszerkeszteni.

ELNÖK: Karlovitz János!

DR. KARLOVITZ JÁNOS: A forró kása, amit úgy kerülgetünk a nap óta, az az, hogy hová kerüljenek a tartalmak, a tananyagok, mert van egy ígéret a NAT tárgyalása kapcsán, hogy majd itt a kerettantervben megjelenik. Tehát legalább egy szóval, egy pontban, mert itt van az e) pont, hogy a tantárgyak évfolyamkénti követelményei, ez a NAT, illetve évfolyamonként talán nem, de a követelményei előtt tananyagára vagy tartalmára vagy valamire vonatkozóan ajánlást tartalmaz, itt fent van, hogy ajánlás a kerettanterv, vagy egyáltalán tartalmazza. Ez nagy különbség, mert az ajánlás egy puhább dolog.

Nem szaporítom a szót, hanem még egy pontot, vagy ide, vagy a másik helyre, hogy azért érdekes azt is megvizsgálni, hogy tartalmaz-e, itt lehet ajánlás az eszközrendszerre, mert

konkrétumokban gondolkodnak a pedagógusok is és az iskolák is, tehát általában kötik a kettőt... (Dr. Hoffmann Rózsa: *A feldolgozás módszerére is.*) Igen, úgyhogy egy pontot megér.

A cél elég gyakran szerepel, de valahogy egy kicsit még NAT-osnak tartom ezt. Szóval az alaptantervet most már túl kellene lépni, feladatra és tartalomra.

LISKÓ ILONA: Nekem még csak egy kis kiegészítem lenne. A 2.1. aljában azt írnám, hogy az adott képzési forma nevelési és oktatási céljára legyen tekintettel mert ez annyiféle, ahány képzési formára készült ez a kerettanterv, és akkor talán felesleges is külön részletezni a szakiskolákat, mert az sajátos.

A 2.2. a) pontjában pedig van valami, amit nem értek, és szerintem ember nincs, aki ezt megérti, hogy ha igen miben fogalmazható meg a rendszerszerűség lényege. Ezt húzzuk ki, ez valami egészen elképesztő, és a 2.3.-ban pedig a „sajátos” helyett a „speciális”-t mondanám, mert a sajátosnak van egy ilyen...

HORN GYÖRGY: Ne haragudj, de ez van a törvényben. Ezért könyörögnek már tíz éve az ezzel foglalkozók, de a törvényben ez van, hogy sajátos nevelési igényű tanulók, tehát ez a törvényben így definiálva is van.

Hatalmas vita folyt, hogy ki került bele - fejkvóta.

LISKÓ ILONA: Egyébként egyetértek ennek a fogyasztóvédelemnek meg nem tudom, minek a kihúzásával.

ELNÖK: Ezt majd valahogy átfogalmazzuk.

KOMPAKTOR EMÍLIA: Részben Rózsa-t kiegészítve, szempontként csatlakoznék az általa elmondottakhoz, hogy külön szempontként javasolnám figyelembe venni, hogy tükrözi-e a felhasználói, munkaadói igényeket.

DR. SZENES GYÖRGY: A szakiskolában és szakközépiskolában?

KOMPAKTOR EMÍLIA: Igen, értelem szerűen. Vagy az ajánlások közé szöhető be ez a szempont, vagy egy külön szempontként fogalmazható meg. Ezt javasolnám.

És ha már nálam van a szó, két apró kiegészítést tennék. Szerintem a bevezető résznél a hiánypótlás lehetőségére három nap kevés lesz. Vagy nem írásban értesítik a pályázókat?

FRISS PÉTER: Olyannyira, hogy ezt ki is húzzuk. Nem fér bele ebbe a határidőbe. Elfelejtettem szót kérni bevezetőként, mondtam volna. Ebbe a pályázatba nem fér bele még három nap.

KOMPAKTOR EMÍLIA: Épp azt akartam mondani, hogy elég kevés.

A másik, hogy értelem szerűen módosulni fog, hogy a jóváhagyás az alábbi szempontok szerint történik, tehát „az elbírálás” az alábbi szempontok alapján történik. Szerintem ezt így kellene módosítani.

HORN GYÖRGY: Én a régi szövegre koncentráltam. Onnan indítanék, amit Rózsa is mondott, és pont a stb.-t jelezte. Három pont van. Az első a formai kritérium, a második, hogy minek kell benne lennie, a harmadik pedig az, hogy mi az, amit vizsgál. Nyilván kell hozzá apróságokat tenni, de ebből a háromból abba a részbe, ami a tartalom elbírálására vonatkozik, nagyon sok olyan elemet be kell venni, amit a kerettantervi eltérés engedélyezése során a szakértői anyagban Rózsaival, Horváth Zsuzsával, Barlai Katalin, Hadházyval csináltunk. Mondok példát. Az értékelés módja, eljárási menete. A tananyagtartalomhoz hozzárendelt időkeret, módszer, eljárás, segítség és az értékelés módja. Mindegyikhez hozzá kell tenni, hogy

tartalmaz-e ajánlást... - ezt meg kell mondani előre, hogy erről írjanak vagy ne. Ha valaki beírja, írjon-e értékelési módot, vagy ne írjon. Itt most nem arról van szó, mint a vizsgánál, hogy vizsgamenet, hanem hogy mikor tekinti teljesültnek az adott feladatot.

ELNÖK: Ti ismeritek azt az anyagot, amit átküldtem... *(Közbeszólások.)*

HORN GYÖRGY: A Pest Megyei OKÉV-nél van.

Azt gondolom, ha ez a három elem így külön áll, ezen belül egy kicsit hátrébb kellene vinni - már úgy értem, dodonaibb módon -, hogy egyrészt tájékoztasson a harmadik részben, hogy mire figyeljenek oda, másrészt meg mivel ez improvizáció, amit csinálunk, vigyázni kell, nehogy aztán ez egy zárt rendszerre váljék. Ezekre figyelni kell.

Nagyon egyetérték azzal, amit Rózsa mondott. Hogy mi legyen benne, az elején pontosan meg kell jelölni a célcsoportot - nem ismétlem el. Ez kulcsdolog, hiszen a bírálat során ez lesz az, ami az általános iskolánál is... Kontyfa utca, Szemere - hogy nem túl távoli példát hozzak.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Vagy egy művészeti profil.

HORN GYÖRGY: Rögzíteni kell az elején.

ELNÖK: Te azt mondod, ez a mellékelt űrlapon rajta van.

FRISS PÉTER: Egyetérték minden szemponttal, ami elhangzott. Az Emíliaét tartom egy kicsit nehezen értelmezhetőnek, mert azoknak a központi programokban kell benne lenni. Itt nem szakmák vannak ebben az időszakban, hanem szakmacsoportok, tehát ez egy picit bonyolultabb. De a gondolatot értem, és...

KOMPAKTOR EMÍLIA: Az ajánlásban is el tudom képzelni.

FRISS PÉTER: Nem ellenzem, csak gondolkodom, hogy lehet.

ELNÖK: Nekem csak egy megjegyzésnyi maradt. Azt a g, h, i pontot, ami az egészségfejlesztés, fogyasztóvédelem, egy olyan mondattal kapcsolnám az előzőekhez - most nem tudok pontosan fogalmazni...

HORN GYÖRGY: A régít nézed?

FRISS PÉTER: Az jó helyen van. A régi 2. pont 1.

ELNÖK: Tehát hogy módot adnak-e ezek - mármint a tantárgyak, témakörök stb. - a fogyasztóvédelemmel, környezetvédelemmel, egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek, tudnivalók... Mert ez kizárja, hogy megjelenjék a környezetvédelem mint önálló tantárgy.

HORN GYÖRGY: Vagy nem zárja ki.

ELNÖK: De nem tartalmaz implicitte egy követelményt.

HORN GYÖRGY: Nem kötelező, hogy legyen ilyen.

ELNÖK: Az világos, hogy kimaradt ez az e) pont, ez a „rendelkezik-e a kerettanterv” stb., és azt is kihúzzátok, hogy ha rendszert alkotnak, akkor miért.

LISKÓ ILONA: És akkor ennek mi a lényege.

KOMPAKTOR EMÍLIA: És a ki a formai szempontoknak nem felel meg, automatikusan kiesik?

ELNÖK: Így szokott lenni.

KOMPAKTOR EMÍLIA: Mondjuk, ezzel a háromnapos hiánypótlással még lehetett érteni... De hiánypótlást illik adni...

HORN GYÖRGY: Kihez megy a pályázat?

FRISS PÉTER: Pilisborosjenőre.

HORN GYÖRGY: Fel kell hívni a befogadókat, hogy az átvételkor csináljanak egy formanyomtatványt, és pipálják ki. Azt kell valahogy informálisan jelezni a pályázóknak, hogy ha nincs mindenhol pipa, menjen haza, és jöjjön vissza. Ezt lehet. Nehogy egy adatlap miatt.

FRISS PÉTER: Ez a cél, nehogy egy adatlap hiánya egy jó kerettantervet kizárjon.

KOMPAKTOR EMÍLIA: Pályázatoknál teljesen normális, hogy egy aláírás hiánya vagy egy adatlap hiánya miatt kiesnek programok.

HORN GYÖRGY: A PHARE-nál egy adatlap hiánya miatt elveszíthetsz 20 millió eurót.

Azért mondom, hogy valahogy szólni kellene.

ELNÖK: Azt hiszem, itt az ideje, hogy megköszönjem a hősi helytállást. Péter, amikor megvan a jegyzőkönyv - cirka hétfő délre -, az azt jelenti, hogy akkor egyeztetünk egy időpontot: Szenes, te meg én.

AMBRUS ISTVÁN: És mi lesz az elmaradt napirendekkel? Mit mondjak a kollégáknak.

ELNÖK: 22-én 9 órakor kezdődik.

DR. SZENES GYÖRGY: Azt kellene előrevenni, ahol meghívottak vannak. Tényleg többször előfordult már, hogy itt ültek több napon keresztül, és semmit nem csináltak.

ELNÖK: Akkor jönne majd a következő kritika, hogy a miatt nem került sor a leglényegesebbre, mert a meghívottakra voltunk... Ez a számár, a gyerek és az apa esete.

(Az ülés végének időpontja 15 óra 09 perc)

Tartalomjegyzék

Bevezető, a határozatképesség megállapítása.....	4
Napirend előtti elnöki felvetés a Független Pedagógus Fórum meghívójával kapcsolatban.....	4
<i>Hozzászólások.....</i>	<i>5</i>
Az ülés napirendjének elfogadása.....	8
Előterjesztés a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről.....	9
<i>Kérdések.....</i>	<i>11</i>
<i>Válaszok az elhangzott kérdésekre.....</i>	<i>12</i>
<i>Hozzászólások.....</i>	<i>16</i>
Javaslat a kerettantervi pályázat bírálati szempontjaira.....	51

I g a z o l á s

Igazolom, hogy az **Országos Köznevelési Tanács** 2004. január 8-án, csütörtökön megtartott üléséről *s ü r g ő s* határidővel elkészített szó szerinti jegyzőkönyvet a mai napon elektronikus posta útján átvettem.

Budapest, 2004. január 11.